

แขนกลเล่นหมากรุก
CHESS PLAYING ROBOT

T119341

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 119341
วัน,เดือน,ปี...-7 S.ค. 2554

b.....
i.....

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CHES PLAYING ROBOT

MS. NATTANAN DUANGSIRI

MR. RITTIPONG ANKANAWARAPAN

MS. WAREERAT SEMSUNGNOEN

MS. SARANYA KRAHOTHONG

**THIS THESIS IS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
BACHELOR OF ENGINEERING IN INDUSTRIAL ENGINEERING
FACULTY OF ENGINEERING
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
ACADEMIC YEAR 2010**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปริญญาโท

หัวข้อปริญญาโท

แขนกลเล่นหมากรุก
Chess Playing Robot

นักศึกษา

นางสาวฉัฐนันท์ ควงศิริ	รหัสประจำตัว	49012141
นายฤทธิพงศ์ อังคนาวราพันธุ์	รหัสประจำตัว	50011329
นางสาววริรัตน์ เสมสูงเนิน	รหัสประจำตัว	50011450
นางสาวศรัณษา กระจ่างทอง	รหัสประจำตัว	50011531

หลักสูตร

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท

(ดร. อุดม จันทร์จรัสสุข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปริญญานิพนธ์
นักศึกษា

แขนกลเล่นหมากรุก
นางสาวณัฐนันท์ ดวงศิริ
นายฤทธิพงษ์ อังคนาวราพันธ์
นางสาววริรัตน์ เสมสูงเนิน
นางสาวศรัญญา กระโห้ทอง

หลักสูตร

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา

2553

อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์

ดร.อุดม จันทร์รัฐสุข

บทคัดย่อ

ปริญญานิพนธ์นี้เสนอการออกแบบและสร้างแขนกลเล่นหมากรุก โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อศึกษาหลักการ
ทำงานของระบบอัตโนมัติที่สามารถตอบสนองภายใต้สถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ แขนกลเล่นหมากรุก
ประกอบด้วย 1) กระจกานหมากรุกที่ใช้รีดสวิตช์เป็นเซ็นเซอร์ในการตรวจจับตัวหมากที่มีแม่เหล็กติดอยู่ 2) ส่วน
ควบคุมซึ่งประกอบไปด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์และคอมพิวเตอร์ โดยที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ทำหน้าที่ในการ
ควบคุมการทำงานของเซ็นเซอร์ และจ่ายสัญญาณขับให้กับส่วนขับ ส่วนคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่วิเคราะห์ค่าที่ได้จาก
เซ็นเซอร์เพื่อใช้ในการปรับสถานะของเกมส และประมวลผลเพื่อตัดสินใจในการเดินหมาก ตลอดจนคำนวณหาวิธีขับ
อุปกรณ์ 3) ส่วนขับประกอบไปด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าและวงจรขับที่ใช้ในการเคลื่อนแขนกล แขนกลมีโครงสร้างแบบ
สกรูล่าที่มี 3 ข้อต่อแบบหมุน (revolute joint) และมี 3 องศาอิสระ ส่วนขับใช้สเตปมอเตอร์ 2 ตัวในการควบคุมการ
เคลื่อนที่บนกระดานในระนาบ $x y$ และใช้เซอร์โวมอเตอร์ 2 ตัวในการควบคุมการเคลื่อนที่ในแนวแกน z ผลการ
ทดสอบใช้งานจริงแสดงว่าแขนกลสามารถเล่นหมากรุกได้ตอบกับมนุษย์ได้โดยอัตโนมัติ หลักการในปริญญานิพนธ์นี้
สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับระบบในอุตสาหกรรมการผลิตเช่น ระบบคลังสินค้าที่เก็บและนำสินค้าออกมาอย่าง
อัตโนมัติ

Thesis Title	Chess Playing Robot
Student	Ms. Nattanan Duangsiri Mr. Rittipong Ankanawarapan Ms. Wareerat Semsungnoen Ms. Saranya Krahothong
Degree	Bachelor of Engineering in Industrial Engineering King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Academic Year	2010
Thesis Advisor	Dr. Udom Janjarassuk

ABSTRACT

This thesis involves designing and construction of a chess playing robot. The objective is to study an automatic system that functions according to unpredictable inputs. The robot consists of 3 elements including: 1) the sensor which is an electronic chess board to which reed switches are installed to detect magnetic chess pieces; 2) control units of the system which are a microcontroller and a personal computer; the microcontroller is responsible for controlling the sensors and driving the motors, while the computer is responsible for analyzing the information sent from the sensor to update the status of the game, for processing the data to determine the robot's move, and for determining how the actuators will be driven to achieve a move; 3) actuators including 2 step motors for controlling motion on the x-y plane and 2 servo motors for controlling motion along the z axis. The robot has a scalar structure with 3 revolute joints which allows 3 degrees of freedom. The final result demonstrates that the robot can interactively and automatically play chess with humans. As an industrial application, the principle can be adapted to material handling system of a warehouse where various types of items are automatically stored and retrieved.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เรื่อง แขนกเล่นหมากรุกสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี กลุ่มผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคคลทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่งผลให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ดร. อุดม จันทร์จรัสสุข สำหรับการให้โอกาสในการศึกษาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ รวมไปถึงความรู้ คำ แนะนำ และความเอาใจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม สำหรับคำแนะนำ และความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน ในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบคุณเพื่อนทุกคนสำหรับความช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

นางสาวฉัฐนันท์ ดวงศิริ
นายฤทธิพงษ์ อังคนาวราพันธุ์
นางสาววริรัตน์ เสมสูงเนิน
นางสาวศรัณย์ยา กระให้ทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูป.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	1
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 โครงสร้างทางกายภาพ.....	3
2.2 นิยามของหุ่นยนต์ (Robotics definition).....	3
2.3 การแบ่งชนิดของหุ่นยนต์.....	3
2.4 เซอร์โวมอเตอร์.....	7
2.4.1 ชนิดของ Servo motor.....	7
2.4.2 เซอร์โวมอเตอร์มีโครงสร้างและหลักการทำงาน.....	7
2.5 สเต็ปป์มอเตอร์ (Stepping Motor).....	8
2.5.1 หลักการทำงานของสเต็ปป์มอเตอร์.....	9
2.5.2 วิธีการขับสเต็ปป์มอเตอร์ให้หมุนโดยการกระตุ้นเฟส.....	10
2.6 พาวเวอร์ซัพพลาย (Power Supply).....	11

สารบัญ(ต่อ)

2.7 ไมโครคอนโทรลเลอร์.....	12
2.8 รีดสวิตช์ (Reed switch).....	13
2.8.1 ส่วนประกอบของรีดสวิตช์.....	14
2.8.2 การทำงานของ Reed switch.....	14
2.8.3 ประเภทของรีดสวิตช์.....	14
2.9 การส่งข้อมูลผ่าน RS-232.....	15
2.10 องค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	16
บทที่ 3 การออกแบบ และการสร้างแขนกล	
3.1 ระบบในภาพรวม.....	25
3.1.1 เซนเซอร์ (Sensor).....	25
3.1.2 ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller).....	25
3.1.3 หน่วยประมวลผล (Processor).....	25
3.1.4 ระบบขับ (Actuators).....	25
3.2 กลศาสตร์แขนกล (Mechanical Part).....	26
3.2.1 ข้อคำนึงในการออกแบบรูปแบบและขนาดของหุ่นยนต์.....	26
3.2.2 แขนกลที่ออกแบบ.....	26
3.2.3 จลศาสตร์ (Kinematic) ของแต่ละส่วน.....	26
3.2.4 ระบบขับและส่งกำลัง (Drive and Transmission).....	31
3.3 ส่วนการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Part).....	36
3.3.1 เซนเซอร์ (Sensor) : วงจรกระดานหมากรุก.....	36
3.3.2 วงจรขับสเตปมอเตอร์.....	42
3.3.3 การเลือกใช้มอเตอร์.....	42
3.3.4 ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller) และSerial communication.....	45
3.4 การออกแบบและเขียนโปรแกรม.....	47
3.4.1 ภาพรวมการทำงานร่วมกันของโปรแกรมต่างๆ.....	47

สารบัญ (ต่อ)

3.4.2 โปรแกรมของโปรเซสเซอร์ในการปรับสถานะของกระดานหมากรุก.....	51
3.4.3. โปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ส่วนขับเคลื่อน.....	55

บทที่ 4 การทดลองและผลการทดลอง

4.1 การทดสอบฟังก์ชันการสแกน ของตารางหมากรุก	57
4.2 การทดสอบการปรับสถานะของกระดานหมากรุกตามคาเดินของผู้เดิน	57
4.3 การทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกลใน Manual mode	57
4.4 ความสามารถของระบบเชิงกล	58
4.5 การสอนให้แขนกลจดจำตำแหน่ง	59
4.6 การเดินหมากในโหมดกึ่งอัตโนมัติ	59
4.7 การทดสอบการเล่นหมากรุก	59

บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง

5.1 สรุปผลการดำเนินงาน	60
5.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไข	60
5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ	61
5.4 แนวทางการพัฒนา	61

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.3 ก. แสดงการแบ่งชนิดหุ่นยนต์อุตสาหกรรมในขั้นพื้นฐาน	4
ตารางที่ 2.3 ข. แสดงการแบ่งชนิดของหุ่นยนต์	4
ตารางที่ 2.5.2 วิธีการขับเคลื่อนมอเตอร์ให้หมุนโดยการกระตุ้นเฟส	10
ตารางที่ 3.4 แสดงค่าตัวแปรต่างๆของการเดินหมาก	52
ตารางที่ 3.4.1 สรุปตัวแปรสถานะในกรณีต่างๆที่เกิดขึ้น	54
ตารางที่ 4.4 การทดสอบหาระยะสูงสุดของการทำงาน	58

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2.1 การทำงานของหุ่นยนต์เปรียบเทียบกับแขนมนุษย์.....	3
รูปที่ 2.3.1 Cartesian (gantry) Robot.....	4
รูปที่ 2.3.2 Cylindrical Robot.....	5
รูปที่ 2.3.4 SCARA ROBOT.....	5
รูปที่ 2.3.3 Spherical Robot (Polar).....	6
รูปที่ 2.3.5 Articulated Arm (Revolute).....	6
รูปที่ 2.4.2 โครงสร้างเซอร์โวมอเตอร์.....	8
รูปที่ 2.4.2.1 การทำงานของเซอร์โวมอเตอร์.....	8
รูป 2.5.1 ก. เมื่อ เฟส 1 ถูกกระตุ้น.....	9
รูปที่ 2.5.1 ข. เมื่อ เฟส 2 ถูกกระตุ้น.....	9
รูปที่ 2.6 พาวเวอร์ซัพพลาย (Power Supply).....	11
รูปที่ 2.7 ก. โครงสร้างโดยทั่วไปของไมโครคอนโทรลเลอร์.....	12
รูปที่ 2.7 ข. การจัดขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC16F877.....	13
รูปที่ 2.8.2 ส่วนประกอบของ Reed switch.....	14
รูปที่ 2.9 ก. DB9-maleตัวผู้ และDB9-female ตัวเมีย.....	15
รูปที่ 2.9 ข. การทำงานแบบสองทางพร้อมกัน (Full-duplex).....	15
รูปที่ 2.9 ค. การเชื่อมต่อ RS-232.....	16
รูปที่ 2.10.1 ก. การส่งกำลังด้วยเพลาส่งกำลัง.....	16
รูปที่ 2.10.1 ข. ลักษณะการใช้งานเพลารองรับภาระ.....	17
รูปที่ 2.10.2 ก. ลักษณะการใช้งานของสายพานแบน.....	17
รูปที่ 2.10.4 ก. ลักษณะการใช้งานของสายพานแบน.....	18
รูปที่ 2.10.4 ข. ลักษณะการใช้งานของสายพานลิ่ม.....	18
รูปที่ 2.10.4 ค. ลักษณะการใช้งานของสายพานพื้นเพื่อง.....	18
รูปที่ 2.10.4 ง. ลักษณะการใช้งานของสายพานหน้ากว้าง.....	20
รูปที่ 2.10.5 ก. แบริ่งกบ.....	21
รูปที่ 2.10.5 ข. แบริ่งลูกปืน.....	21
รูปที่ 3.1 แสดงระบบในภาพรวม.....	25
รูปที่ 3.2.2 แสดงโครงสร้างของแขนกล.....	26
รูปที่ 3.2.3 ก .แสดงแกนหมุนและขอบเขตการเคลื่อนที่ของแขนกลส่วนที่ 1.....	27
รูปที่ 3.2.3 ข. แกนหมุนและขอบเขตการเคลื่อนที่ของแขนกลส่วนที่ 2.....	27

รูปที่ 3.2.3 ค. แสดงการเคลื่อนที่ของแขนกลที่สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่บนกระดาน	27
รูปที่ 3.2.3 ง. แสดงพื้นที่ที่แรงเป็นบริเวณที่แขนไม่สามารถเข้าถึงได้	28
รูปที่ 3.2.3 จ. แสดงการรักษาระดับของมือจับให้คงที่ขณะวางหมากของ Parallel Link เทียบกับ Single Link	28
รูปที่ 3.2.3 ฉ. แสดงการรักษาตำแหน่งมือจับในแนวระดับ	29
รูปที่ 3.2.3 ช. แสดงพารามิเตอร์ต่างๆสำหรับช่วยในการกำหนดความสูงของ Link1, H	29
รูปที่ 3.2.3 ซ. แสดงขีดจำกัดค่าสุดของ ค่า H ซึ่งขึ้นอยู่กับความสูง h ของตัวหมาก	29
รูปที่ 3.2.3 ฌ. แสดงลักษณะของมือจับ (Gripper)	30
รูปที่ 3.2.3 ฌ. แสดงรัศมีทางสูงสุดของมือจับ	30
รูปที่ 3.2.4 ก. แสดงการติดตั้งสเตปมอเตอร์	31
รูปที่ 3.2.4 ข. แสดงการติดตั้งสเตปมอเตอร์	32
รูปที่ 3.2.4 ค. แสดงการส่งกำลังด้วยสายพาน	32
รูปที่ 3.2.4 ค. แสดงตำแหน่งการกดของลูกเบี้ยว	33
รูปที่ 3.2.4 ง. แสดงมุมที่แกน Parallel ทำกับแนวระดับ เป็นมุมที่สูงที่สุดที่สามารถยกแกน Parallel	34
รูปที่ 3.2.4 จ. แสดงแนวแรงที่กระทำ	34
รูปที่ 3.2.4 ฉ. แสดงการติดมอเตอร์เพื่อเอาไว้ช่วยในการม้วนเก็บสายเอ็น	35
รูปที่ 3.3 Schematic diagram แสดงการเชื่อมต่อของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	35
รูปที่ 3.3.1 ก. Schematic diagram แสดงวงจรกระดานหมากรุก	37
รูปที่ 3.3.1 ข. Schematic diagram สำหรับ 2x2 ช่องตารางหมากรุก	38
รูปที่ 3.3.1 ค. ลายวงจร สำหรับ 2x2 ช่องตารางหมากรุก	38
รูปที่ 3.3.1 ง. วงจรของเมทริกซ์เป็นพิมพ์	39
รูปที่ 3.3.1 จ. แสดงหลักการทำงานของวงจร เมทริกซ์เป็นพิมพ์คอมพิวเตอร์	39
รูปที่ 3.3.1 ฉ. แสดงปัญหาเมื่อมีหมาก ที่ตำแหน่ง C ถูกตรวจจับไปด้วย	39
รูปที่ 3.3.1 ซ. แสดงการแก้ปัญหาด้วยการใช้ไคโอด	39
รูปที่ 3.3.1 ฌ. ระยะเวลาวางรีดสวิทช์ที่ออกแบบ	41
รูปที่ 3.3.1 ฉ. แผ่นPCBที่ผ่านการกัดลายวงจร	41
รูปที่ 3.3.1 ญ. วงจรกระดานหมากรุกที่สมบูรณ์	41
รูปที่ 3.3.2 ก. Schematic diagram วงจรจับสเตปมอเตอร์	42
รูปที่ 3.3.2 ข. Schematic diagram วงจรจับสเตปมอเตอร์	42
รูปที่ 3.3.3 ก. วงจรสำหรับ IC MAX 232	46
รูปที่ 3.3.3 ข. ET BASE PIC	46
รูปที่ 3.4.1 ระบบในภาพรวม	47
รูปที่ 3.4.1 ข. แนวคิดการใช้โปรแกรมMakruk1.0 ร่วมกับองค์ประกอบอื่นในระบบ	48
รูปที่ 3.4.1 ก. แสดงการทำงานร่วมกันของโปรแกรม	49
รูปที่ 3.4.1 ค. แสดงหน้า user interface ของโปรแกรม makruk 1.0	49
รูปที่ 3.4.1 ง. แผนภาพแสดงขั้นตอนการสแกนบนตารางหมากรุก	49
รูปที่ 3.4.1 จ. แสดงการกำหนดไบนารีอินพุตแสดงสถานะกระดานจากการปิดเปิดรีดสวิทช์	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.4.1 ฉ. แสดงตัวอย่างการเก็บข้อมูลตำแหน่งหมากรุกจากการสแกนหลักหนึ่งๆ	50
รูปที่ 3.4.1 ช. รูปอ้างอิงในการเก็บข้อมูลในArray ตามขาไมโครคอนโทรลเลอร์และสัญลักษณ์อ้างอิงช่องหมากรุก 51	
รูปที่ 3.4.2 ก. แสดงรูปแบบการเดินหมาก	51
รูปที่ 3.4.2 ฉ. แผนผังแสดงหลักการทำงานของโปรแกรมปรับสถานะของกระดาน	51
รูปที่ 3.4.2 ข. แผนผังแสดงการทำงานของโปรแกรม	52
รูปที่ 3.4.3 แผนผังแสดงการสั่งขับ Actuator ของไมโครคอนโทรลเลอร์	56
รูปที่ 4.4 การทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกลบนกระดานหมากรุก	58
รูปที่ 4.7 ก. การติดตั้งและเชื่อมต่ออุปกรณ์	59
รูปที่ 4.7 ข. แขนกลเล่นหมากรุก	59

ญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอุตสาหกรรมมีการนำเครื่องจักรอัตโนมัติที่ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ระบบการผลิตประกอบรวมกันเป็นโรงงานผลิตที่ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาอย่างหนึ่งคือ ความซับซ้อนในการลำเลียงที่เกิดขึ้นจากขั้นตอนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงตามรูปแบบของสินค้า เส้นทางการลำเลียงในขบวนการผลิตจึงต้องปรับเปลี่ยนอยู่เสมออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งถ้าระบบลำเลียงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเส้นทางการลำเลียงได้อย่างคล่องตัว ความล่าช้าในการผลิตก็จะเกิดขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตควบคุมได้ยาก

ปัจจุบันจึงได้มีการพัฒนาระบบลำเลียงขนถ่ายวัสดุที่ใช้สายสะพานและลูกกลิ้งไปสู่ระบบการลำเลียงแบบอัตโนมัติที่มักจะใช้ระบบรถขนส่งอัตโนมัติแต่ระบบดังกล่าวนี้ ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการคือต้องใช้พื้นที่มากโดยเฉพาะระบบลำเลียงที่ใช้สายสะพาน จึงมีการนำแขนกลมาใช้เพื่อช่วยขนถ่ายวัสดุ (Material handling robots) โดยมุ่งเน้นการช่วยขนถ่ายในการผลิตที่ประกอบด้วยหลายหน่วยย่อย ให้มีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเส้นทางในสายการผลิตที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาตอบสนองการทำงานได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีได้ทำการศึกษาแขนกลเล่นหมากรุกเพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาแขนกลที่ใช้ขนถ่ายวัสดุข้างต้น โดยที่แขนกลสามารถคิด และตัดสินใจในสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถคาดเดาตำแหน่งการเดินของคู่แข่งได้ โดยควบคุมผ่านคอมพิวเตอร์ส่งผ่านไปยังไมโครโพรเซสเซอร์เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายตัวหมากรุกไปยังตำแหน่งที่ได้โปรแกรมไว้

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักการ โครงสร้างการทำงานและส่วนประกอบต่างๆของแขนกล
2. เพื่อออกแบบและสร้างขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแขนกลให้สามารถคิด ตัดสินใจในสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถคาดเดาได้เพื่อประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรม
3. เพื่อศึกษาการเขียนโปรแกรมและศึกษาอัลกอริทึมที่ช่วยในการตัดสินใจเพื่อนำไปใช้เขียนโปรแกรมเล่นหมากรุก
4. เพื่อศึกษาระบบควบคุมของชุดแขนกล

1.3 ขอบเขตโครงการ

1. แขนกลสามารถเคลื่อนที่ไปยังพิกัดที่โปรแกรมไว้ได้อย่างถูกต้อง
2. แขนกลสามารถเล่นหมากรุกโต้ตอบกับคู่แข่งได้อัตโนมัติ
3. แขนกลถูกออกแบบให้เล่นหมากรุกตั้งแต่เริ่มเกมเท่านั้น หากต้องการให้เริ่มเล่นที่กลางเกม จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการตั้งค่าใน โปรแกรมของหน่วยประมวลผล ซึ่งจะแปรผันขึ้นอยู่กับสถานการณ์
4. แขนกลถูกออกแบบให้ใช้กับตัวหมากรุกและกระดานที่ทำขึ้นสำหรับใช้งานร่วมกันเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแบบอย่างการพัฒนาแขนงที่สามารถคิด และตัดสินใจในสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถคาดเดาได้เพื่อประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรม
2. สามารถสร้างระบบควบคุมที่สามารถควบคุมแขนงได้
3. เข้าใจหลักการเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของแขนง

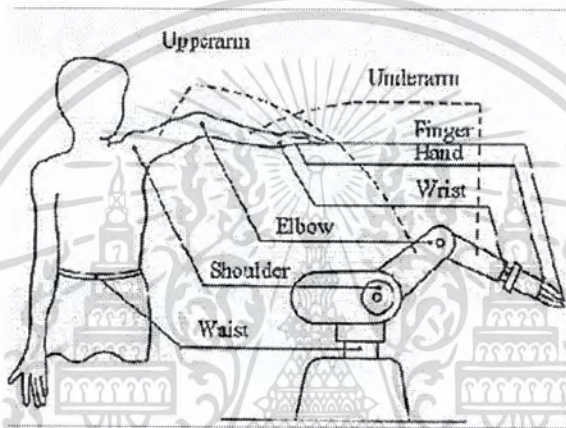
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา²และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 โครงสร้างทางกายภาพ

การทำงานของหุ่นยนต์อุตสาหกรรมจะเลียนแบบร่างกายของมนุษย์โดยจะเลียนแบบเฉพาะส่วนของร่างกายที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ในอุตสาหกรรมเท่านั้น นั่นคือช่วงแขนของมนุษย์ ดังนั้น บางคนอาจจะได้ยินคำว่าแขนกล ซึ่งก็หมายถึงหุ่นยนต์อุตสาหกรรม การทำงานของหุ่นยนต์อุตสาหกรรมเปรียบเทียบกับแขนมนุษย์แสดงดังรูป

รูปที่ 2.1 การทำงานของหุ่นยนต์เปรียบเทียบกับแขนมนุษย์

2.2 นิยามของหุ่นยนต์ (Robotics definition)

หุ่นยนต์ คือ เครื่องจักรที่ถูกควบคุมอัตโนมัติ สามารถเขียนโปรแกรมใหม่ได้ ใช้งานเอนกประสงค์ โปรแกรมการเคลื่อนที่ที่ต้องสามารถโปรแกรมให้เคลื่อนที่ได้อย่างน้อย 3 แกนหรือมากกว่า หุ่นยนต์อาจยึดอยู่กับที่หรือย้ายตำแหน่ง (Mobile) เพื่อใช้ในงานอุตสาหกรรม

2.3 การแบ่งชนิดของหุ่นยนต์

โดยทั่วไปการแบ่งชนิดของหุ่นยนต์จะแบ่งตามลักษณะรูปทรงของพื้นที่ทำงาน (Envelope Geometric) แต่ก่อนจะอธิบายชนิดของหุ่นยนต์ขออธิบายการทำงานของจุดต่อ (Joint) ของหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมซึ่งในขั้นพื้นฐานมี 2 ชนิดด้วยกัน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา³ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 ก. แสดงการแบ่งชนิดหุ่นยนต์อุตสาหกรรมในชั้นพื้นฐาน

ชนิด	สัญลักษณ์	หมายเหตุ
Revolute (R)		เป็นการหมุนรอบแกน (Rotary)
Prismatic (P)		การเคลื่อนที่เชิงเส้น (Linear motion)

จุดต่อ (Joint) ทั้งสองแบบเมื่อนำมาต่อเข้าด้วยกันอย่างน้อย 3 แกนหลักจะได้พื้นที่ทำงาน (Work envelope) ที่มีลักษณะแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถนำมาแบ่งชนิดของหุ่นยนต์ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 ข. แสดงการแบ่งชนิดของหุ่นยนต์

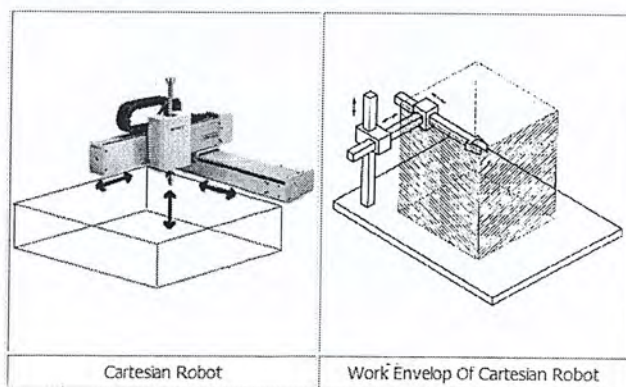
ชนิดของหุ่นยนต์	แกนที่ 1 (เอว)	แกนที่ 2(เอว)	แกนที่ 3 (ข้อศอก)
Cartesian (gantry) Robot	P	P	P
Cylindrical Robot	R	P	P
Spherical (Polar) Robot	R	R	P
SCARA Robot	R	P	R
Articulated Robot	R	R	R

R = Revolute, P = Prismatic

2.3.1. Cartesian (gantry) Robot

แกนทั้ง 3 ของหุ่นยนต์จะเคลื่อนที่เป็นแบบเชิงเส้น (Prismatic) ถ้าโครงสร้างมีลักษณะคล้าย Overhead Crane จะเรียกว่าเป็นหุ่นยนต์ชนิด gantry แต่ถ้าหุ่นยนต์ไม่มีขาตั้งหรือขาเป็นแบบอื่น เรียกว่า ชนิด Cartesian การประยุกต์ใช้งาน

เนื่องจากโครงสร้างมีความแข็งแรงตลอดแนวการเคลื่อนที่ ดังนั้นจึงเหมาะกับการเคลื่อนย้ายของหนัก ๆ หรือเรียกว่างาน Pick-and-Place เช่น ใช้โหลดชิ้นงานเข้าเครื่องจักร (Machine loading) ใช้จัดเก็บชิ้นงาน (Stacking) นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในงานประกอบ (Assembly) ที่ไม่ต้องการเข้าถึงในลักษณะที่มีมุมหมุน เช่น ประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และงาน Test ต่าง ๆ

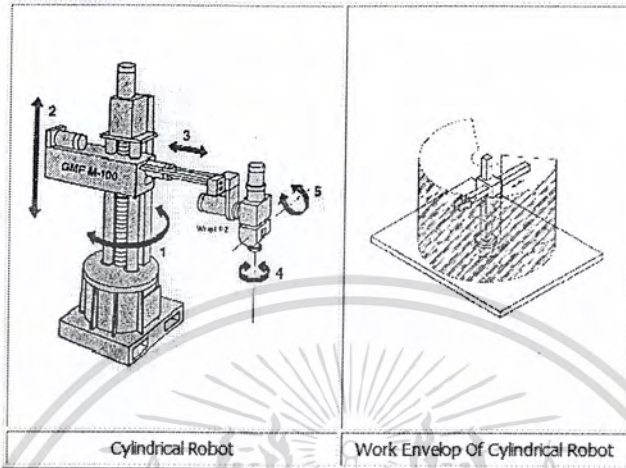

รูปที่ 2.3.1 Cartesian (gantry) Robot

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2. Cylindrical Robot

หุ่นยนต์ประเภทนี้จะมีแกนที่ 2 (ไหล่) และแกนที่ 3 (ข้อศอก) เป็นแบบ prismatic ส่วนแกนที่ 1 (เอว) จะเป็นแบบหมุน (revolute) ทำให้การเคลื่อนที่ได้พื้นที่การทำงานเป็นรูปทรงกระบอก ดังรูป

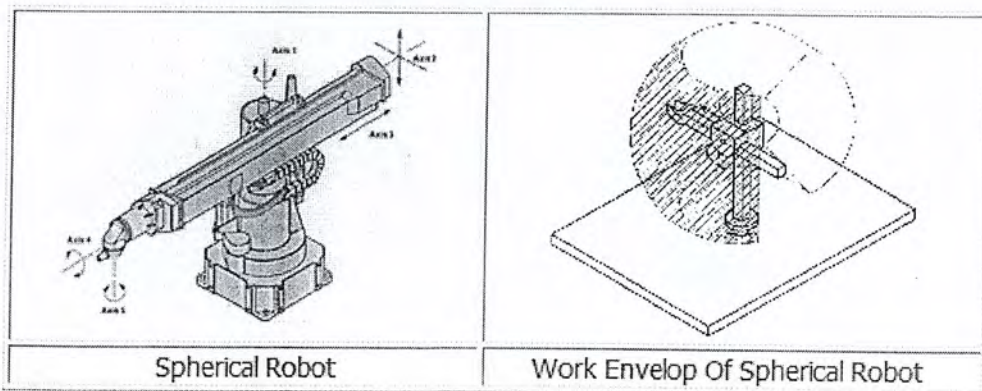
รูปที่ 2.3.2 Cylindrical Robot

การประยุกต์ใช้งาน

โดยทั่วไปจะใช้ในการหยิบยกชิ้นงาน (Pick-and-Place) หรือป้อนชิ้นงานเข้าเครื่องจักร เพราะสามารถเคลื่อนที่เข้าออกบริเวณที่เป็นช่องโหว่เล็กๆ ได้สะดวก

2.3.3. Spherical Robot (Polar)

มีสองแกนที่เคลื่อนในลักษณะการหมุน (Revolute Joint) คือแกนที่ 1 (เอว) และแกนที่ 2 (ไหล่) ส่วนแกนที่ 3 (ข้อศอก) จะเป็นลักษณะของการเคลื่อนที่แนวเส้นตรง ดังรูป

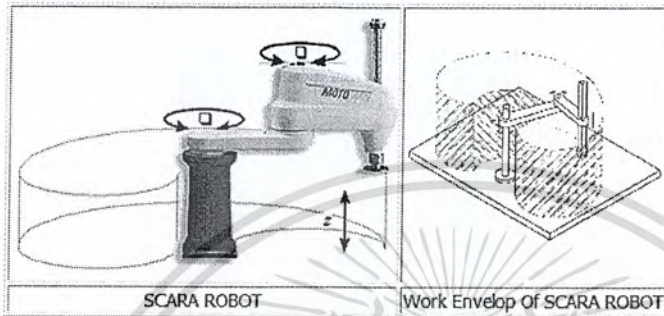
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา 5 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประยุกต์ใช้งาน

ใช้ในงานที่มีการเคลื่อนที่ในแนวตั้ง (Vertical) เพียงเล็กน้อย เช่น การ โหลดชิ้นงานเข้าออกจากเครื่องปั๊ม (Press) หรืออาจจะใช้งานเชื่อมจุด (Spot Welding)

2.3.4. SCARA ROBOT

หุ่นยนต์ SCARA (Selective Compliance Assembly Robot Arm) จะมีลักษณะแกนที่ 1 (เอว) และแกนที่ 3 (ข้อศอก) หมุนรอบแกนแนวตั้ง และแกนที่ 2 จะเป็นลักษณะการเคลื่อนที่ที่ขึ้นลง (Prismatic) ดังรูป หุ่นยนต์ SCARA จะเคลื่อนที่ได้รวดเร็วในแนวระนาบ และมีความแม่นยำสูง

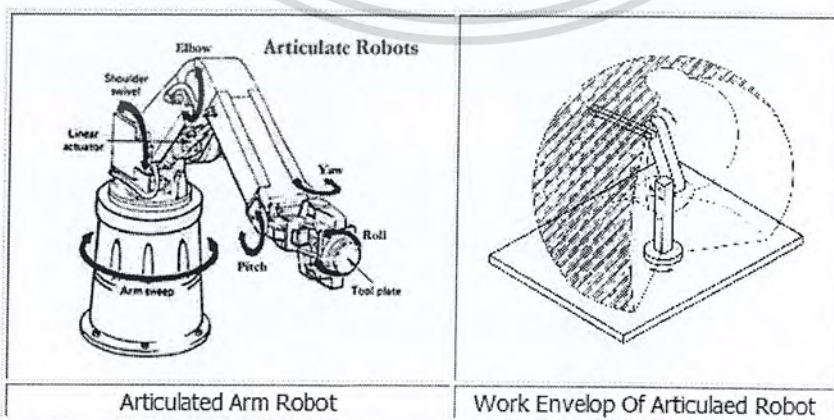
รูปที่ 2.3.4 SCARA ROBOT

การประยุกต์ใช้งาน

เนื่องจากการเคลื่อนที่ในแนวระนาบและขึ้นลง ได้รวดเร็วจึงเหมาะกับการ ประกอบชิ้นส่วนทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่ง ต้องการความเร็วและการเคลื่อนที่ที่ไม่ต้องการ การหมุนมากนัก แต่จะไม่เหมาะกับการ ประกอบชิ้นส่วนทางกล (Mechanical part) ซึ่งส่วนใหญ่การประกอบจะอาศัยการหมุน (Rotation) ในลักษณะมุมต่างๆ นอกจากนี้ Scara robot ยังเหมาะกับการตรวจสอบ (Inspection) งานบรรจุภัณฑ์ (Packaging)

2.3.5. Articulated Arm (Revolute)

ทุกแกนการเคลื่อนที่จะเป็นแบบหมุน (Revolute) รูปแบบการเคลื่อนที่จะคล้ายกับแขนคน ซึ่งจะประกอบด้วยช่วงเอว ท่อนแขนบน ท่อนแขนล่าง ข้อมือ การเคลื่อนที่ทำให้ได้พื้นที่การทำงาน ดังรูป

รูปที่ 2.3.5 Articulated Arm (Revolute)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา 6 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประยุกต์ใช้งาน

หุ่นยนต์ชนิดนี้สามารถใช้งานได้กว้างขวางเพราะสามารถเข้าถึงตำแหน่งต่าง ๆ ได้ดี เช่นงานเชื่อม Spot Welding, Path Welding, งานยกของ, งานตัด, งานทากาว, งานที่มีการเคลื่อนที่ยากๆ เช่น งานพ่นสี งาน sealing ฯลฯ

2.4 เซอร์โวมอเตอร์

มอเตอร์ เป็นอุปกรณ์เปลี่ยนกำลังงานทางไฟฟ้าเป็นพลังงานกล ซึ่งเซอร์โวมอเตอร์ได้ถูกออกแบบให้มีความแม่นยำและความเร็วสูงทำให้เซอร์โวมอเตอร์แตกต่างจากมอเตอร์กระแสตรงที่เรารู้จักกันเป็นอย่างดี คุณสมบัติของเซอร์โวมอเตอร์จะต้องมีดังนี้คือ

1. มีอัตราเร่งที่ดี
2. ตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว
3. ย่นการควบคุมกว้าง
4. ความเร็วในการหมุนต้องคงที่

ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับการออกแบบ โครงสร้างของมอเตอร์ และวัสดุที่ใช้ไม่ว่าจะเป็นเหล็กที่นำมาทำมอเตอร์รวมถึงขดลวดที่นำมาเพื่อสร้างสนามแม่เหล็ก เนื่องจากการควบคุมการทำงาน เซอร์โวมอเตอร์เป็นการควบคุมแบบป้อนกลับดังนั้นที่ตัวเซอร์โวมอเตอร์ จะต้องมีส่วนับรอบ (Encoder) ติดอยู่กับตัวเซอร์โวมอเตอร์ด้วยทุกตัว

2.4.1 ชนิดของ Servo motor แบ่งออกได้ดังนี้

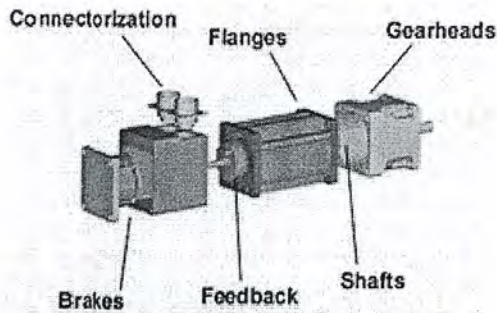
1. DC Servo motor
2. AC Servo motor
  - 2.1 Synchronous servo motor
  - 2.2 Induction servo motor
3. Stepping motor

ในปัจจุบันจะนิยมใช้ AC Servo ที่เป็นแบบ Synchronous servo motor กันมากที่สุด เพราะว่าใช้งานและการบำรุงรักษาทำได้ง่าย ขนาดของมอเตอร์มีตั้งแต่ 30 W จนถึง 5.5 kW

2.4.2 เซอร์โวมอเตอร์มีโครงสร้างและหลักการทำงาน

ข้อจำกัดอย่างหนึ่งของระบบควบคุมเซอร์โว ก็คือการใช้งานจะต้องเป็นแบบ closed loop เท่านั้น การใช้งานระบบควบคุมเซอร์โวไม่สามารถเลือกควบคุมเป็นแบบ open loop ได้เหมือนกันระบบขับเคลื่อนเอซี (ac drives) การตอบสนองของระบบเซอร์โว เช่น อัตราเร่ง แรงบิด และตำแหน่งที่ควบคุม จะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หากไม่มีสัญญาณป้อนกลับไปยังชุดขับเคลื่อนเซอร์โว

การควบคุมการทำงานในระบบนี้อุปกรณ์ป้อนกลับหรือเอ็นโค้ดเดอร์(encoder) จะมีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งเสมือนกับเป็นของคู่กันชนิดที่เรียกว่าขาดซึ่งกันและกันไม่ได้ ในทางปฏิบัติจึงทำเซอร์โวมอเตอร์และเอ็นโค้ดเดอร์ ถูกออกแบบและผลิตสร้างขึ้นมาคู่กันในลักษณะเป็นแพ็คเกจ(package) ซึ่งมี encoder ติดอยู่ที่ส่วนท้ายของมอเตอร์ ดังรูปที่ 2.4.2

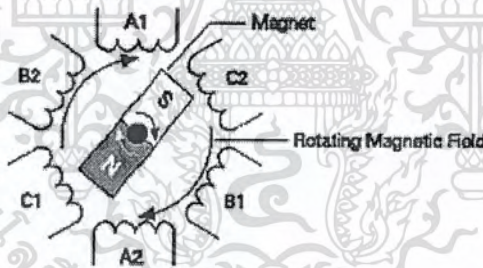

รูปที่ 2.4.2 โครงสร้างเซอร์โวมอเตอร์

2.4.2.1 ส่วนประกอบเซอร์โวมอเตอร์

- Gearheads = เกียร์สำหรับลดความเร็วรอบเพื่อเพิ่มแรงบิด
- Shafts = เฟลาของมอเตอร์
- Flanges = หน้าแปลนสำหรับติดตั้งมอเตอร์
- Feed back = อุปกรณ์ป้อนกลับหรือ encoder
- Connectorization = ขั้วต่อสายไฟเข้ามอเตอร์ และขั้วต่อสายสำหรับ encoder
- Brakes = ชุดเบรก

โครงสร้างของ AC servo Motor จะคล้ายกับมอเตอร์ 3 เฟสทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ สเตเตอร์และโรเตอร์ โดยสเตเตอร์จะประกอบด้วยขดลวด 3 ชุด ขดลวดภายในจะต่อเป็นแบบสตาร์ (Star หรือ WYE) และมีสายต่อมาที่ขั้วต่อสายด้านนอก 3 เส้น (จุดนิวทรอลจะอยู่ด้านใน) ส่วน โรเตอร์ทำด้วยแม่เหล็กถาวร (Permanent Magnet) ไม่มีขดลวดพัน, ไม่มีคอมมิวเตเตอร์ และไม่มีแปรงถ่าน (Brushless)

รูปที่ 2.4.2.1 การทำงานของเซอร์โวมอเตอร์

การทำงานของเซอร์โวมอเตอร์ชนิดนี้จะคล้ายกับการทำงานของซิงโครนัสมอเตอร์ 3 เฟส กล่าวคือเมื่อมีการควบคุมให้คอนโทรลเลอร์จ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าไปยังขดลวดที่สเตเตอร์ แกนเหล็กของสเตเตอร์จะกลายเป็นแม่เหล็กไฟฟ้าและหมุนเคลื่อนที่ด้วยความเร็วที่แปรผันตามความถี่ ซึ่งเรียกว่า "ความเร็วซิงโครนัส (synchronous speed) หรือความเร็วสนามแม่เหล็กหมุน" และจะดูดให้โรเตอร์ซึ่งเป็นแม่เหล็กถาวรหมุนเคลื่อนที่ตาม

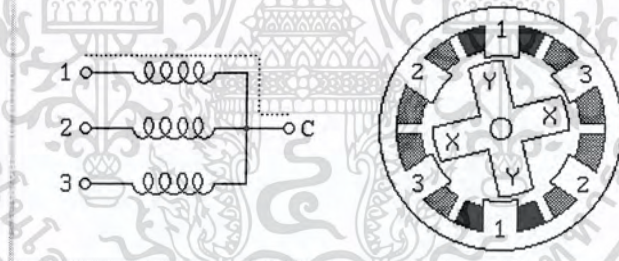
2.5 สเต็ปป์มอเตอร์ (Stepping Motor)

สเต็ปป์มอเตอร์เป็นอุปกรณ์แอตต์ฟูดอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไอซีไมโครคอนโทรลเลอร์ มาทำการควบคุมได้สะดวก และเป็นมอเตอร์ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในงานควบคุมการหมุน ที่ต้องการตำแหน่ง และทิศทางที่แน่นอน การทำงานของ สเต็ปป์มอเตอร์จะขับเคลื่อนทีละขั้นๆ ละ (Step) 0.9, 1.8, 5, 7.5, 15 หรือ 50 องศา ซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา⁸ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

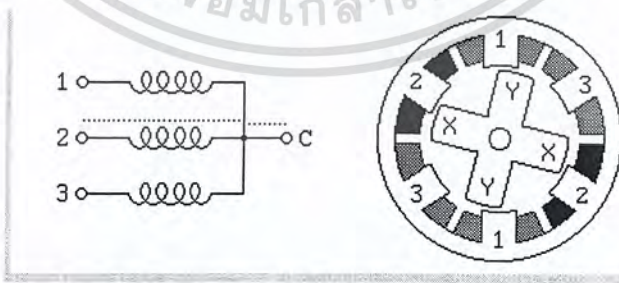
ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติแต่ละชนิดของสเต็ปป์มอเตอร์ตัวนั้นๆ สเต็ปป์มอเตอร์จะแตกต่างจากมอเตอร์กระแสตรงทั่วไป (DC MOTOR) โดยการทำงานของมอเตอร์กระแสตรงจะหมุนไปแบบต่อเนื่อง ไม่สามารถหมุนเป็นแบบสเต็ปๆ ได้ดังนั้นในการนำไปกำหนดตำแหน่งจึงควบคุมได้ยากกว่า แต่ในส่วนใหญ่เราจะใช้สเต็ปป์มอเตอร์มาทำการการควบคุมโดยใช้วิธีในระบบดิจิทัล เช่น พรินเตอร์ (Printer) พล็อตเตอร์ (X-Y Plotter) ดิสก์ไดรฟ์ (Disk drive) ฯลฯ

2.5.1 หลักการทำงานของสเต็ปป์มอเตอร์

ลักษณะของลักษณะของลักษณะของสเต็ปป์มอเตอร์ ภายนอกก็จะประกอบไปด้วยสายไฟที่เราจะต้องป้อนสัญญาณกระตุ้นเฟสเข้าไปควบคุมมัน ซึ่งมอเตอร์แล้วก็ต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ โรเตอร์ (Rotor) ซึ่งเป็นส่วนที่หมุนหรือเคลื่อนที่ได้ และ สเตเตอร์ (stator) ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่กับที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ โดยที่ส่วนที่เป็นสเตเตอร์ของสเต็ปป์มอเตอร์ นี้จะเป็นส่วนซึ่งมีขดลวดพันล้อมอยู่บนแกนเหล็ก เมื่อเราจ่ายไฟเข้าที่ขดลวดที่พันอยู่บนสเตเตอร์ที่ขด 1 ก่อน ก็จะทำให้เกิดอำนาจแม่เหล็กขึ้นที่ตำแหน่ง 1 นี้ และผลทำให้โรเตอร์เกิดการเคลื่อนที่ได้ การเคลื่อนที่นี้เรียกว่ามันเคลื่อนที่ไป 1 สเต็ปนั่นเองจะเคลื่อนที่ไปเป็นมุมเท่าไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับสเต็ปป์มอเตอร์ตัวนั้นว่ามันสามารถที่จะหมุนได้ สเต็ปละกี่องศา และต่อไปถ้าเราหยุดจ่ายไฟเข้าที่ขดลวด 1 และไปจ่ายไฟเข้าที่ขดลวด 2 แทนก็จะทำให้เกิดสนามแม่เหล็กขึ้นที่บริเวณ 2 บนสเตเตอร์และก็จะทำให้สนามแม่เหล็กนี้ผลัก โรเตอร์ให้เคลื่อนที่ต่อไปได้

รูป 2.5.1 ก. เมื่อ เฟส 1 ถูกกระตุ้นเฟสเข้ามาทำให้เกิดสนามแม่เหล็กที่สเตเตอร์ ที่ขดลวด 1 และจะผลักกับโรเตอร์ให้เคลื่อนที่ไปคนละทาง

รูปที่ 2.5.1 ข. เมื่อ เฟส 2 ถูกกระตุ้นเฟสเข้ามาทำให้เกิดสนามแม่เหล็กที่สเตเตอร์ ที่ขดลวด 2 และจะผลักกับโรเตอร์ให้เคลื่อนที่ไปอีก

2.5.2 วิธีการขับสเต็ปิ่งมอเตอร์ให้หมุนโดยการกระตุ้นเฟส

ในการควบคุมสเต็ปิ่งมอเตอร์เพื่อที่จะให้ทำการหมุน มีวิธีการควบคุมกระแสไฟที่จ่ายให้กับขดลวดสเตเตอร์ (Stator) ในแต่ละเฟสของสเต็ปิ่งมอเตอร์ อย่างเป็นลำดับที่แน่นอน โดยถ้าหากเราต้องการให้กระแสไหลในเฟสใดๆ ก็จะทำให้สถานะของเฟสนั้นๆ เป็นสถานะลอจิก "1" และในการกระตุ้นเฟสของของสเต็ปิ่งมอเตอร์ด้วยกัน 2 แบบคือ

1. การกระตุ้นเฟส แบบฟูลสเต็ปมอเตอร์ (Full Step Motor) ยังสามารถแบ่งการกระตุ้นเฟสออกได้เป็นอีก 2 วิธีด้วยกันคือ

1.1 การกระตุ้นเฟสแบบฟูลสเต็ป 1 เฟส (Single-Phase Driver) หรือแบบเวฟ แสดงดังตารางรูป 2.5.1 ก. จะเป็นการป้อนกระแสไฟให้กับขดลวด ของสเต็ปิ่งมอเตอร์ทีละขด โดยจะป้อนกระแสเรียงตามลำดับกันไป ดังนั้นกระแส ที่ไหลในขดลวด จะทำการไหลในทิศทางเดียวกันทุกขด ลักษณะเช่นนี้จึงทำให้แรงขับของสเต็ปิ่งมอเตอร์มีน้อย

1.2 การกระตุ้นเฟสแบบฟูลสเต็ป 2 เฟส (Two-Phase Driver) แสดงดังตารางรูป 2.5.1 ข. เป็นการป้อนกระแสให้กับขดลวด 2 ขด ของสเต็ปิ่งมอเตอร์พร้อมๆ กันไป และจะกระตุ้นเรียงถัดกันไป เช่นเดียวกับแบบหนึ่งเฟส ดังนั้นการกระตุ้นแบบนี้จึงต้องใช้กำลังไฟมากขึ้น และจะทำให้มีแรงบิดของมอเตอร์มากกว่าการกระตุ้นแบบ 1 เฟส

2. การกระตุ้นเฟส แบบฮาล์ฟสเต็ป (Half Step Motor) หรือ One-two phase Driver คือการกระตุ้นเฟสแบบ ฟูลสเต็ป 1 เฟส และ 2 เฟส เรียงลำดับกันไป แสดงดังตารางรูป 2.5.1 ค แรงบิดที่ได้จากการกระตุ้นเฟสแบบนี้จะมีเพิ่มมากขึ้น เพราะช่วงของสเต็ปมีระยะสั้นลง ในการกระตุ้นแบบนี้ เราจะต้องมีการกระตุ้นที่เฟสถึง 2 ครั้ง จึงจะได้ระยะของ สเต็ปเท่ากับการกระตุ้นเพียงครั้งเดียว ของแบบฟูลสเต็ป 2 แบบแรก ความละเอียดของการหมุนตำแหน่งองศาต่อสเต็ป ก็เป็นสองเท่าของแบบแรก ความถูกต้องของตำแหน่งที่กำหนดจึงมีมากขึ้น

ตารางที่ 2.5.2 วิธีการขับสเต็ปิ่งมอเตอร์ให้หมุนโดยการกระตุ้นเฟส

สเต็ปที่	เฟสที่1	เฟสที่2	เฟสที่3	เฟสที่4
1	1	0	0	0
2	0	1	0	0
3	0	0	1	0
4	0	0	0	1

รูป 2.5.1.ก แบบฟูลสเต็ป 1 เฟส

สเต็ปที่	เฟสที่1	เฟสที่2	เฟสที่3	เฟสที่4
1	1	1	0	0
2	0	1	1	0
3	0	0	1	1
4	1	0	0	1

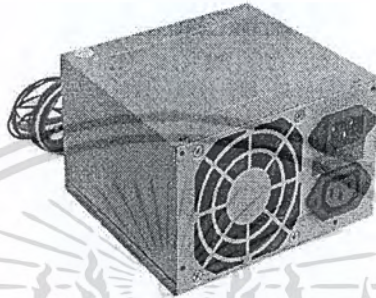
รูป 2.5.1 ข. แบบฟูลสเต็ป 2 เฟส

สเต็ปที่	เฟสที่1	เฟสที่2	เฟสที่3	เฟสที่4
1	1	0	0	0
2	1	1	0	0
3	0	1	0	0
4	0	1	1	0
5	0	0	1	0
6	0	0	1	1
7	0	0	0	1
8	1	0	0	1

รูป 2.5.1 ค แบบฮาล์ฟสเต็ป 2 เฟส

2.6 พาวเวอร์ซัพพลาย (Power Supply)

เป็นอุปกรณ์หลักที่คอยจ่ายไฟให้กับชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่างๆทั้งหมดภายในเครื่อง มีรูปร่างเป็นกล่องสี่เหลี่ยมติดตั้งอยู่ภายในตัวเคส (สามารถถอดเปลี่ยนได้) ทำหน้าที่แปลงแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ (AC) ตามบ้านจาก 220 โวลต์ให้เหลือเพียงแรงดันไฟฟ้ากระแสตรง (DC) 3 ชุดคือ 3.3 และ 5 โวลต์ เพื่อจ่ายไฟให้กับวงจรชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆ และ 12 โวลต์ เพื่อจ่ายไฟให้กับมอเตอร์ของอุปกรณ์ดิสก์ไดรว์ต่างๆรวมถึงพัดลมระบายอากาศด้วยดังรูป

รูปที่ 2.6 พาวเวอร์ซัพพลาย (Power Supply)

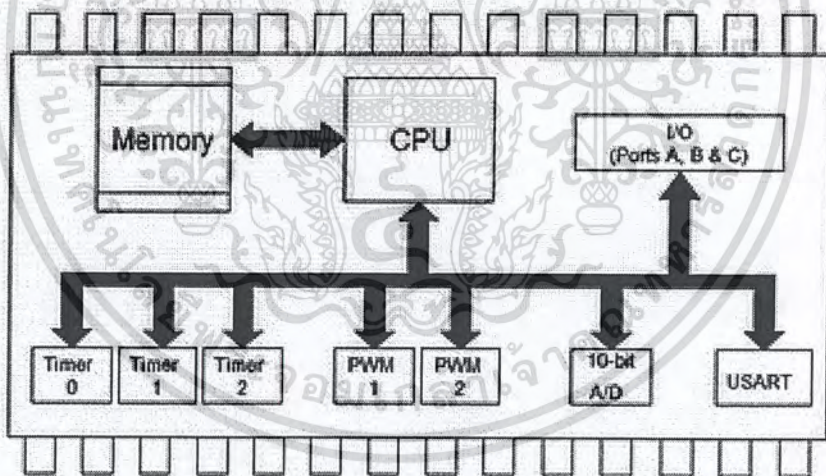
ปัจจุบันเพาเวอร์ซัพพลายที่จะนำมาใช้ควรมีกำลังไฟตั้งแต่ 400 วัตต์ขึ้นไป ทั้งนี้ก็เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆทั้งหมดที่อยู่ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์นั่นเอง สำหรับแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ (AC) ตามบ้าน (ประเทศไทย) โดยทั่วไปจะอยู่ที่ 200-250 VAC พร้อมกระแสไฟประมาณ 3.0-6.0 A และความถี่ที่ 50Hz ดังนั้นเพื่อให้ชิ้นส่วนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์สามารถทำงานได้ เพาเวอร์ซัพพลายจะต้องแปลงแรงดันไฟ AC ให้เป็น DC แรงดันต่ำในระดับต่างๆ รวมถึงปริมาณความต้องการของกระแสไฟฟ้าที่จะต้องจ่ายให้กับชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆด้วย โดยระดับของแรงดันไฟ (DC Output) ที่ถูกจ่ายออกมาจากเพาเวอร์ซัพพลายแต่ละรุ่น/ยี่ห้อจะใกล้เคียงกัน แต่ปริมาณสูงสุดของกระแสไฟ (Max Current Output) ที่ถูกจ่ายออกมานั้นอาจไม่เท่ากัน (แล้วแต่รุ่น/ยี่ห้อ) ซึ่งมีผลต่อการนำไปคำนวณค่าไฟโดยรวม (Total Power) ที่เพาเวอร์ซัพพลายตัวนั้น จะสามารถจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ต่างๆได้ด้วย โดยในที่นี้จะยกตัวอย่างรายละเอียดจากเพาเวอร์ซัพพลายยี่ห้อ Enermax ตะกูด Coolergiant รุ่น EG701AX-VH(W) ที่ให้กำลังไฟโดยรวมประมาณ 600 วัตต์ (Watt) ซึ่งมีข้อมูลต่างๆดังนี้

1. แรงดันไฟ(DC Output) +3.3V ปริมาณกระแสไฟ (Current Output) 34 A ใช้กับ เมินบอร์ด และ การ์ดจอ เป็นหลัก
2. แรงดันไฟ(DC Output)+5V ปริมาณกระแสไฟ (Current Output) 34 A ใช้กับ เมินบอร์ด, แรม และ อุปกรณ์ดิสก์ไดรว์รวมถึงพอร์ต ต่างๆ

3. แรงดันไฟ(DC Output)+12V1และ +12V2 ปริมาตรกระแสไฟ (Current Output) 18A ใช้กับ ซีพียู, เมินบอร์ด, มอเตอร์ของอุปกรณ์คัสตม์ต่างๆรวมถึงระบบระบายความร้อนต่างๆ ในที่นี้มาให้ 2 ชุด
4. แรงดันไฟ(DC Output) -12V ปริมาตรกระแสไฟ (Current Output) 0.8 A ใช้ร่วมกับไฟ +12V เพื่อจ่ายให้กับอุปกรณ์ต่างๆ
5. แรงดัน(DC Output) +5VSB ปริมาตรกระแสไฟ(Current Output) 2.5 A เป็นแรงดันไฟสำรอง (Standby Voltage) ที่ใช้เปิดหรือปลุกการทำงานของเครื่องให้ตื่นขึ้นจากสภาวะเตรียมพร้อม (Stanby)

2.7 ไมโครคอนโทรลเลอร์

ไมโครคอนโทรลเลอร์ คือ อุปกรณ์ประเภทสารกึ่งตัวนำที่รวบรวมฟังก์ชันการทำงานต่างๆ ไว้ภายในตัวของมันเอง โดยมีโครงสร้างใกล้เคียงกับคอมพิวเตอร์ คือ ภายในประกอบด้วยหน่วยรับข้อมูลและโปรแกรม หน่วยประมวลผล หน่วยความจำ หน่วยแสดงผล ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้มีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง ทำให้มีขนาดเล็ก และสามารถเขียน โปรแกรมควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆ ที่เชื่อมต่อกับตัวมัน ง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้งาน โครงสร้าง โดยทั่วไป ของไมโครคอนโทรลเลอร์นั้น สามารถแบ่งออกมาได้เป็น 5 ส่วนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

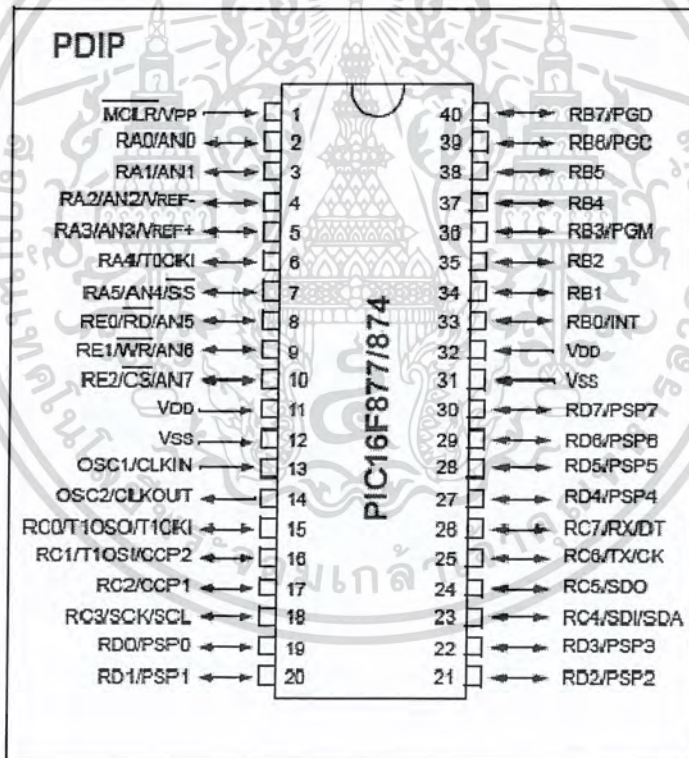

รูปที่ 2.7 ก. โครงสร้างโดยทั่วไปของไมโครคอนโทรลเลอร์

1. หน่วยประมวลผลกลางหรือซีพียู (CPU : Central Processing Unit)
2. หน่วยความจำ (Memory) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ หน่วยความจำที่มีไว้สำหรับเก็บโปรแกรมหลัก (Program Memory) เปรียบเสมือนฮาร์ดดิสก์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คือข้อมูลใดๆ ที่ถูกเก็บไว้ในนี้จะไม่สูญหายไปแม้ไม่มีไฟเลี้ยง อีกส่วนหนึ่งคือหน่วยความจำข้อมูล (Data Memory) ใช้เป็นเหมือนกระดานจดในการคำนวณของซีพียู และเป็นที่พักข้อมูลชั่วคราวขณะทำงาน แต่หากไม่มีไฟเลี้ยง ข้อมูลก็จะหายไปคล้ายกับหน่วยความจำ (RAM) ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป แต่สำหรับไมโครคอนโทรลเลอร์สมัยใหม่ หน่วยความจำข้อมูลจะมีทั้งที่เป็นหน่วยความจำแรม ซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลจะหายไปเมื่อไม่มีไฟเลี้ยง และเป็นอีอีพรอม (EEPROM : Erasable Electrically Read-Only Memory) ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้แม้ไม่มีไฟเลี้ยง

- ส่วนติดต่อกับอุปกรณ์ภายนอก หรือพอร์ต (Port) มี 2 ลักษณะคือ พอร์ตอินพุต (Input Port) และพอร์ตส่งสัญญาณหรือพอร์ตเอาต์พุต (Output Port) ส่วนนี้จะใช้ในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ภายนอก ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญมาก ใช้ร่วมกันระหว่างพอร์ตอินพุต เพื่อรับสัญญาณ อาจจะด้วยการกดสวิทช์ เพื่อนำไปประมวลผลและส่งไปพอร์ตเอาต์พุต เพื่อแสดงผลเช่น การติดสว่างของหลอดไฟ เป็นต้น
- ช่องทางเดินของสัญญาณ หรือบัส (BUS) คือเส้นทางการแลกเปลี่ยนสัญญาณข้อมูลระหว่าง ซีพียู หน่วยความจำและพอร์ต เป็นลักษณะของสายสัญญาณ จำนวนมากอยู่ในตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยแบ่งเป็นบัสข้อมูล (Data Bus) , บัสแอดเดรส (Address Bus) และบัสควบคุม (Control Bus)
- วงจรกำเนิดสัญญาณนาฬิกา นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากอีกส่วนหนึ่ง เนื่องจากการทำงานที่เกิดขึ้นในตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ จะขึ้นอยู่กับกำหนัดจังหวะ หากสัญญาณนาฬิกามีความถี่สูง จังหวะการทำงานก็จะสามารถทำได้ถี่ขึ้นส่งผลให้ไมโครคอนโทรลเลอร์นั้น มีความเร็วในการประมวลผลสูงตามไปด้วย

รูปที่ 2.7 ข. การจัดขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC16F877

2.8 รีดสวิทช์ (Reed switch)

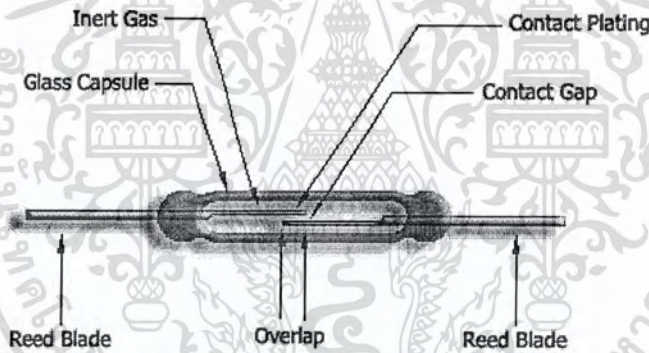
รีดสวิทช์ (Reed switch) คือเซนเซอร์สำหรับตรวจจับแม่เหล็ก (Magnetic Sensor) ซึ่งจะทำงานหรือเปลี่ยนสถานะเมื่อมีการตรวจจับสนามแม่เหล็ก

2.8.1 ส่วนประกอบของรีดสวิทช์

รีดสวิทช์ คือ มีหน้าสัมผัสที่เป็นสารที่มีผลต่อสนามแม่เหล็ก (Ferromagnetic reeds) เป็นโลหะ 2 แท่ง ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันทุกประการ โดยทั่วไปแล้วจะซ้อนกันโดยมีช่องว่างอยู่ระหว่างกลาง เป็นหน้าสัมผัสแบบปกติเปิด (Normally Open: NO) และติดตั้งอยู่ภายในกระเปาะแก้วเล็กๆ ในรูปแบบคานปลายยื่น (Cantilever beam) มีการเติมก๊าซเฉื่อยในกระเปาะ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนที่บริเวณหน้าสัมผัส ทำให้ทำให้การตัดต่อ การส่งกระแสไฟฟ้าได้เร็วยิ่งขึ้น

2.8.2 การทำงานของ Reed switch

สวิทช์นี้จะทำงาน โดยอาศัยสนามแม่เหล็ก ซึ่งอาจจะเป็นแม่เหล็กถาวร หรือแม่เหล็กไฟฟ้าก็ได้ เมื่อสนามแม่เหล็กเกิดขึ้นในแนวขนานกับรีดสวิทช์ แผ่นหน้าสัมผัสทั้งคู่จะเปลี่ยนเป็นฟลักซ์ (Flux carrier) ในวงจรแม่เหล็ก สำหรับสวิทช์แบบปกติเปิด หน้าสัมผัสเป็นสารแม่เหล็กที่ติดกับแม่เหล็กอย่างรุนแรงคือแม่เหล็กเฟอร์โร (ferromagnetic) ทั้งสองชิ้นจะกลายเป็นขั้วแม่เหล็กตรงข้ามกัน ซึ่งจะออกแรงดูดกัน และจะสัมผัสกันก็ต่อเมื่อแรงแม่เหล็กระหว่างขั้วนั้นมีขนาดมากพอที่จะสามารถเอาชนะแรงที่ใช้คงตัวของหน้าสัมผัส (restoring force) และสวิทช์ จะทำงานแบบ ON

รูปที่ 2.8.2 ส่วนประกอบของ Reed switch

2.8.3 ประเภทของรีดสวิทช์

ประเภทพื้นฐานคือแบบเอ ซึ่งจะแบบปกติเปิด ส่วนแบบบีจะเป็นประเภทปกติปิดจะมีลักษณะคล้ายคลึงแบบเอ แต่ทำงานตรงข้ามกับแบบเอ โดยใช้แม่เหล็กถาวรซึ่ง และแม่เหล็กที่มีขั้วตรงข้ามอีกอันสำหรับควบคุมการทำงาน แบบซีเกิดจากการนำหน้าสัมผัสของแบบเอมารวมกับบีในคอยล์ (Operating coil) เดียวกัน ส่วนแบบเกิดจากการรวมกันของแบบซีและดี

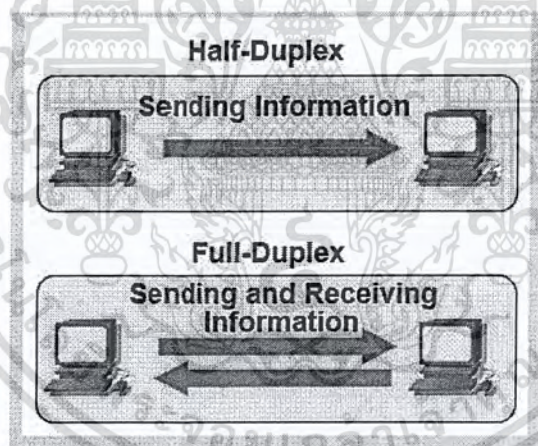
2.9 การส่งข้อมูลผ่าน RS-232

RS-232 ย่อมาจาก Recommended Standard-232 (มาตรฐานแนะนำรุ่น 232) เป็นมาตรฐานการเชื่อมต่อข้อมูล แบบอนุกรม (Serial Port) กำหนดโดย

รูปที่ 2.9 ก. DB9-maleตัวผู้ และDB9-female ตัวเมีย

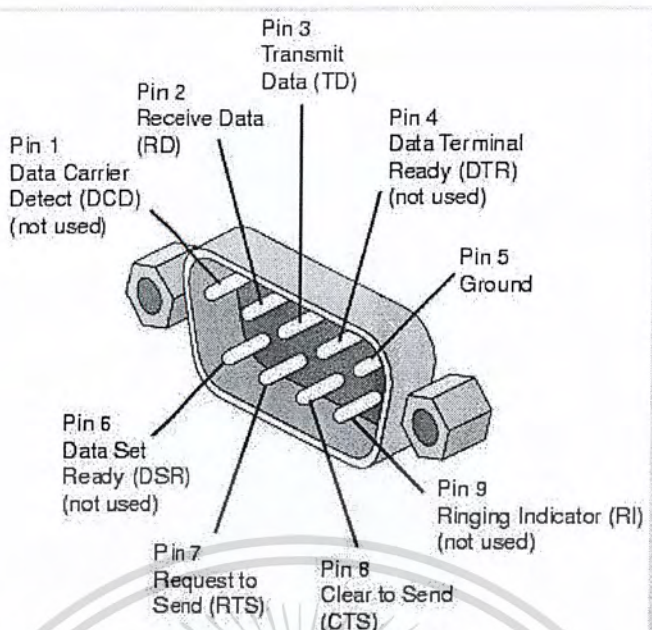
โดยทั่วไปของการเชื่อมต่อข้อมูลแบบอนุกรมตามมาตรฐาน RS-232 คือเป็นการสื่อสารข้อมูลแบบจุดต่อจุด ซึ่งเดิมทีเป็นการสื่อสารข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์กับโมเด็ม ซึ่งจริงๆแล้วทั้งสองฝั่งจะเป็นอะไรก็ได้ การสื่อสารเป็นแบบสองทางพร้อมกัน (Full-duplex) โดยอาจใช้สายสัญญาณอื่นร่วมเพื่อทำ แฮนด์เชก (Hand-shake) หรือไม่ได้ มาตรฐาน RS-232 จำกัดความยาวสายไว้ที่ 50 ฟุต (หรือประมาณ 15 เมตร) สำหรับการส่งสัญญาณที่ความเร็ว 19,200 บิตต่อวินาที โดยที่ความยาวจะต้องสั้นลงถ้าต้องการสื่อสารที่ความเร็วสูงขึ้น และถ้ามีสัญญาณรบกวนมากๆ เช่น ในโรงงาน หรือบริเวณใกล้เครื่องจักรที่เป็นแบบมีการสวิตซ์สัญญาณไฟฟ้าที่กระแสสูงๆ ก็จะทำให้ต้องมีการลดความเร็วในการส่งสัญญาณลงหรือใช้สายที่สั้นลง

รูปที่ 2.9 ข. การทำงานแบบสองทางพร้อมกัน (Full-duplex)

RS-232 มีจุดเริ่มต้นจากความต้องการที่จะกำหนดมาตรฐานการเชื่อมต่อระหว่าง คอมพิวเตอร์กับ โมเด็ม ในสมัยนั้น ตัวมาตรฐานจะกำหนดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อนี้ด้วยกันทั้งหมด 4 หัวข้อหลักๆ ด้วยกันคือ

1. คุณสมบัติทางไฟฟ้าของสัญญาณ
2. คุณสมบัติทางกลของการเชื่อมต่อ ซึ่งหมายถึงตัวคอนเนกเตอร์ (Connector) นั้นเอง
3. หน้าที่การทำงานของวงจรสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูล
4. มาตรฐานการเชื่อมต่อสำหรับระบบสื่อสารเฉพาะอย่าง

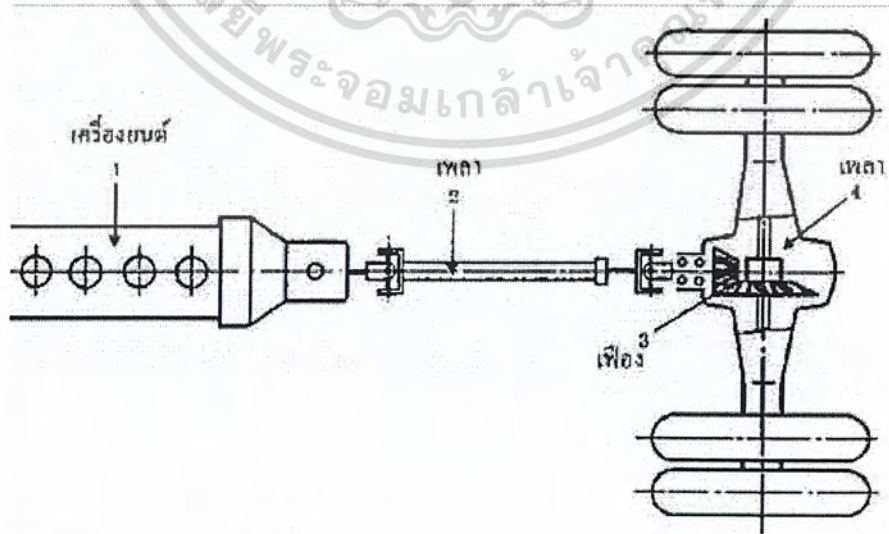
รูปที่ 2.9 ก. การเชื่อมต่อ RS-232

2.10 องค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 เพลลา

เพลลาเป็นส่วนเครื่องจักรกลที่หมุนได้ เพลลาจะรับ โมเมนต์บิดที่ถ่ายภาระมาจากกล่องเฟืองล้อสายพาน เพลลาจึงสามารถรับภาระบิดและภาระตัด จึงมีการแบ่งเพลลาออกเป็น 2 อย่าง คือ เพลลาส่งกำลัง และเพลลารองรับภาระ ดังรายละเอียด

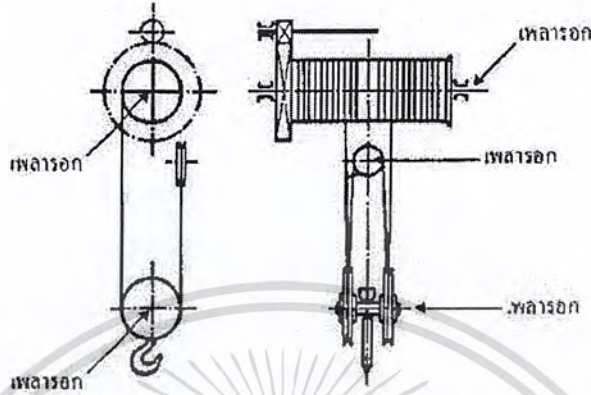
1. เพลลาส่งกำลัง (Transmission shafts) เพลลาชนิดนี้ใช้เฉพาะการบิดหรืออาจรับทั้งการบิดและการตัดผสมกันก็ได้ การส่งกำลังจะถ่ายทอดผ่านเพลลาโดยอาศัยแผ่นประกบต่อเพลลา (Coupling) ผ่านเฟือง ผ่านพูลเลย์ ผ่านสายพาน งานโซ่ หรือ โซ่ เป็นต้น ดังรูป

รูปที่ 2.10.1 ก. การส่งกำลังด้วยเพลลาส่งกำลัง

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

2. เพลารองรับภาระ เป็นเพลาขึ้นส่วนเครื่องจักรกลเช่นกัน ขณะใช้งานเพลาชนิดนี้อาจหมุนหรือไม่ก็ได้ แต่ที่สำคัญเพลาชนิดนี้ไม่ได้ส่งกำลังจะทำหน้าที่เป็นตัวรองรับขึ้นส่วนอื่นให้หมุน เช่น เพลาลูกกรอกสายพาน เพลาลูกกรอกสายพาน เพลาลูกล้อสลิงต่างๆซึ่งเป็นเพลาที่รับภาระน้ำหนักของอุปกรณ์อื่นที่กดทับทำให้สภาพการเสียหายของเพลาเกิดการคดงอเป็นส่วนใหญ่ เช่น เพลา ล้อรถไฟ เป็นต้น

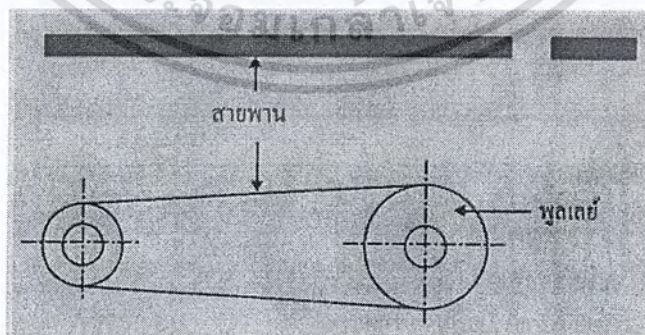

รูปที่ 2.10.1 ข. ลักษณะการใช้งานเพลารองรับภาระ

2.10.2 สายพาน

สายพานเป็นชิ้นส่วนเครื่องจักรที่ใช้ส่งกำลังจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งเช่นเดียวกับเฟือง การส่งกำลังด้วยสายพานนิยมใช้ในอุตสาหกรรม เนื่องจากบำรุงรักษายาก อะไหล่ราคาถูก และน้ำหนักเบา การส่งกำลังลักษณะนี้จะประกอบด้วยล้อสายพาน (Pulley) 2 ตัว คือ ตัวขับและตัวตาม และมีสายพาน (belt) เป็นตัวส่งถ่ายกำลังขับเคลื่อน และยังสามารถส่งกำลังเพื่อเปลี่ยนทิศทางได้ด้วยที่ใช้งานกับเครื่องจักรกลทั่วไปมีหลายชนิดขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สายพานแบน (Flat Belt) ใช้สำหรับถ่ายทอส่งกำลังระหว่างเพลาผิวเกลี้ยงได้ระหว่าง 0.1 กิโลวัตต์ ถึง 4,000 กิโลวัตต์ ความเร็วรอบของล้อได้สูงถึง 200,000 รอบต่อนาทีและความเร็วเส้นของสายพานได้ถึง 100 เมตรต่อนาที โครงสร้างของสายพานแบนที่ใช้กันทั่วไปมี 3 แบบ คือ แบบหุ้มตัว แบบชั้น และแบบหล่อ

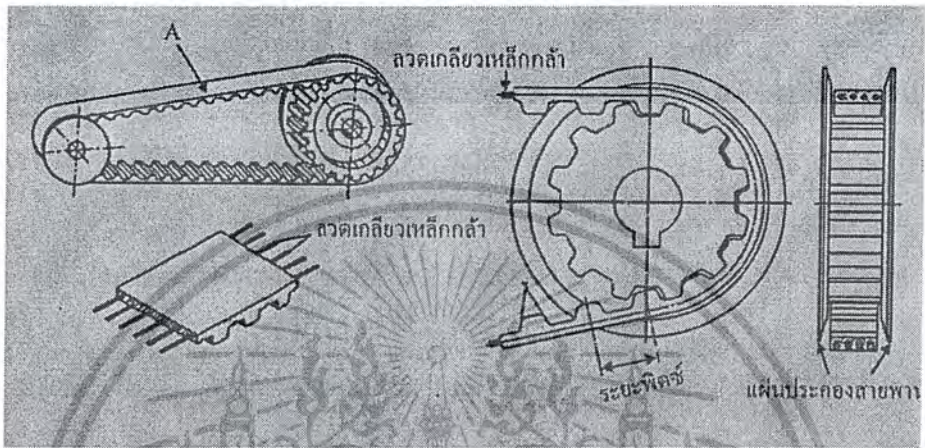

รูปที่ 2.10.2 ก. ลักษณะการใช้งานของสายพานแบน

2. สายพานลิ่ม (V-Belt) สายพานลิ่มที่ลักษณะคล้ายกับสายพานแบน คือ ใช้เส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ห้วงแหวนเป็นแกนแรง และห่อหุ้มด้วยยางหรือวัสดุเดียวกับแกน สายพานลิ่มมีรูปหน้าที่ตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านข้างหน้าทั้งสองเอียงสอบเข้าหากันทำมุม 38 ถึง 44 องศา สายพานลิ่มส่งถ่ายกำลังด้วยพูลเลย์ผิวเกลี้ยงเป็นร่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งสงวนลิขสิทธิ์และเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สายพานฟันเฟือง (Tooth Belt) เป็นสายพานที่แกนรับแรงทำด้วยลวดลายเหล็กกล้า หรือทำด้วยลวดไฟเบอร์ฝังอยู่ในยางเทียม ซึ่งฟันของสายพานทำด้วยยางเทียมแต่มีสูตรผสมพิเศษเพื่อให้คงรูปพอดีกับล้อของพูลเลย์ ผิวภายนอกซึ่งสัมผัสกับผิวของล้อ ซึ่งฟันจะหุ้มด้วยเส้นใยไนลอนเพื่อลดความสึกหรอ สายพานชนิดนี้สามารถงอตัวได้ดี ใช้กับพูลเลย์ล้อเล็ก ๆ ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 16 มิลลิเมตรได้ ความเร็วแล่นของเพลาคิดมากได้ ต้องการผิวส่งกำลังได้ถึง 40 กิโลวัตต์ ความคืดของสายพานแบบนี้ไม่ต้องคืดเหมือนสายพานแบบลิ่มเนื่องจากฟันบนผิวล้อ

รูปที่ 2.10.2 ข. ลักษณะการใช้งานของสายพานฟันเฟือง

2.10.3 พูลเลย์

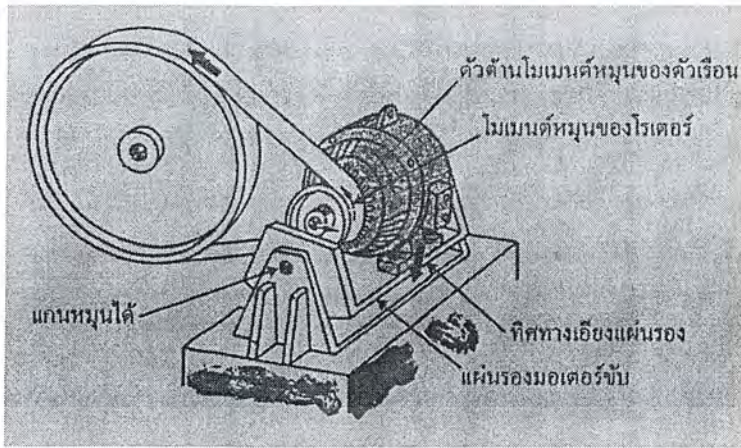
พูลเลย์เป็นส่วนเครื่องจักรที่ใช้งานร่วมกับสายพาน ลักษณะรูปร่างของพูลเลย์ที่ใช้ก็จะขึ้นกับลักษณะของสายพานชนิดนั้นๆดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พูลเลย์สายพานแบน เป็นพูลเลย์ที่ใช้คู่กับสายพานแบนทำจากท่อ เหล็ก กล้า โลหะเบา พลาสติก หรือไม้ บนผิวล้อที่สัมผัสกับสายพานจะต้องลื่นมีเข็มนั้นจะทำให้สายพานสึกหรอเร็วมาก โดยให้มีความหยาบของผิวอยู่ระหว่าง 4 ถึง 10 Um พูลเลย์แบบรูปโค้งและพูลเลย์แบบถอดแยกได้เป็น 2 ชั้นได้
2. พูลเลย์สายพานลิ่ม ตามมาตรฐานของ DIN 2217 พูลเลย์ สายพานที่ลิ่มจะแบบร่องเดียวหรือหลายร่อง มุมรวมของร่องล้อพูลเลย์สายพานลิ่มเท่ากับ 32 องศา 34 ลิปคาและ 38 องศา โดยล้อพูลเลย์ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางต่ำกว่า จะมีมุมร่องล้อพูลเลย์ที่ต่ำกว่า ร่องล้อพูลเลย์จะมีการผลิตให้สายพานที่สวมประกอบแล้วไม่เลยพ้นจากขอบร่องล้อ และจะต้องไม่จมอยู่ในร่องล้อไม่เช่นนั้นสายพานจะสูญเสียปฏิกิริยาแรงลิ่มขึ้น
3. พูลเลย์สายพานฟันเฟือง พูลเลย์แบบนี้มีลักษณะคล้ายกับเฟืองสำหรับเป็นตัวสัมผัสกับสายใช้ในการส่งกำลัง

2.10.4 หน้าที่การใช้งานของสายพานและพูลเลย์

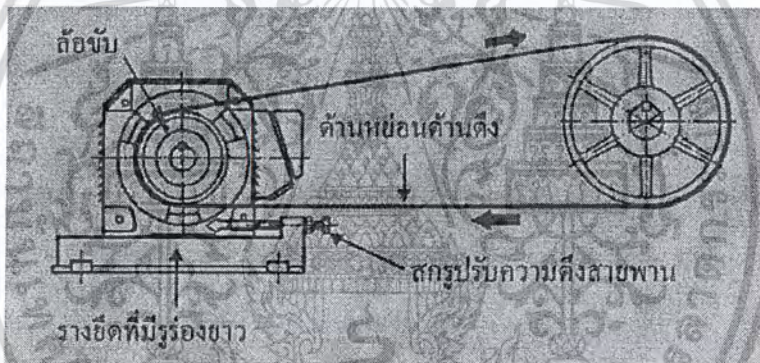
สายพานแต่ละชนิดมีหน้าที่การใช้งานเหมือนกัน คือ ส่งกำลังจากเพลาคตัวหนึ่งไปยังเพลาคตัวหนึ่งด้วยความเร็วตามลักษณะการใช้และความสามารถของสายพานนั้นๆสายพานแต่ละชนิดมีหน้าที่การใช้งานในลักษณะดังต่อไปนี้

1. หน้าที่การใช้งานของสายพานแบน สายพานจะได้รับการส่งกำลังขยับมาจากมอเตอร์ผ่านพูลเลย์ และส่งกำลังต่อไปยังพูลเลย์ตัวต่อไป เช่น ใช้เครื่องตีข้าว สายพานแบนมีลักษณะการใช้งานในรูปแบบต่างๆกัน ดังรูปเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นหาเท่านั้น ไม่นับญาติเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

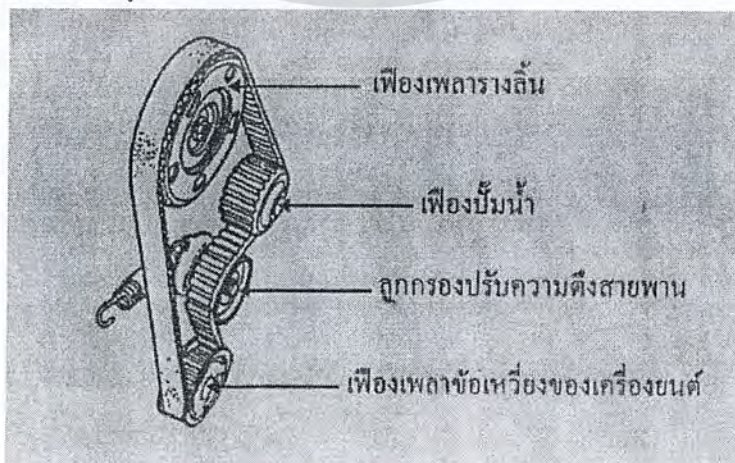
รูปที่ 2.10.4 ก. ลักษณะการใช้งานของสายพานแบน

2. หน้าที่การใช้งานสายพานลิ้ม สายพานส่วนใหญ่ใช้กับเครื่องจักรกลตามโรงงานต่างๆ สามารถส่งกำลังได้ในตำแหน่งต่างๆ ได้ แต่ไม่สามารถส่งกำลังแบบไขว้เหมือนกับสายพานแบนลักษณะการใช้งานของสายพานลิ้ม เช่น สายพานของเครื่องกลึง สายพานของรถไถนาเดินตาม ดังรูป

รูปที่ 2.10.4 ข. ลักษณะการใช้งานของสายพานลิ้ม

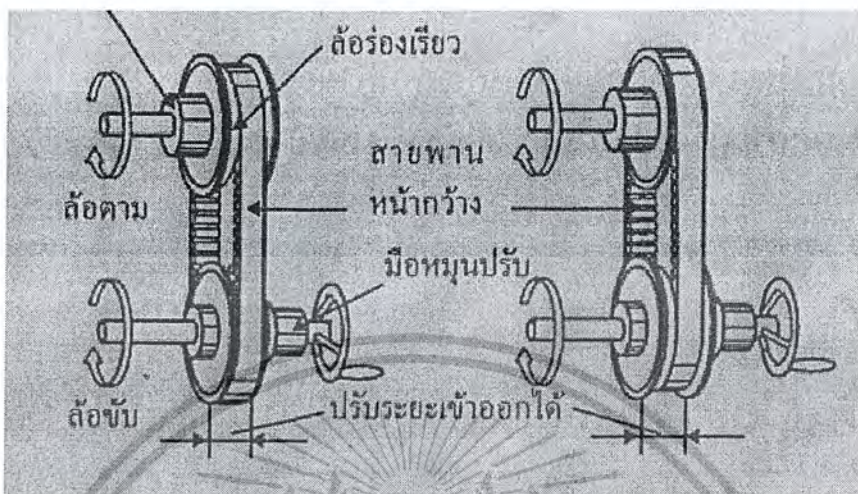
3. หน้าที่การทำงานของสายพานฟันเฟือง สายพานชนิดนี้ส่วนใหญ่จะใช้งานกับเครื่องจักรกลหรือเครื่องยนต์ที่มีความเร็วรอบสูง และไม่ให้เกิดการสั่นขณะส่งกำลัง เช่น สายพานโซ่ราวลิ้นของเครื่องยนต์ หน้าที่การใช้สายพานชนิดนี้มีลักษณะ ดังรูป

รูปที่ 2.10.4 ค. ลักษณะการใช้งานของสายพานฟันเฟือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา¹⁹ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. หน้าที่การใช้งานของสายพานหน้ากว้าง การใช้งานของสายพานชนิดนี้มีหน้าที่การใช้งานคล้ายสายพานแบบฟันเฟือง แต่ต่างกันที่พลูเลย์ของสายพานชนิดนี้สามารถปรับเข้าออกได้ ดังรูป

รูปที่ 2.10.4 ง. ลักษณะการใช้งานของสายพานหน้ากว้าง

2.11.5 แบริ่ง (Bearing)

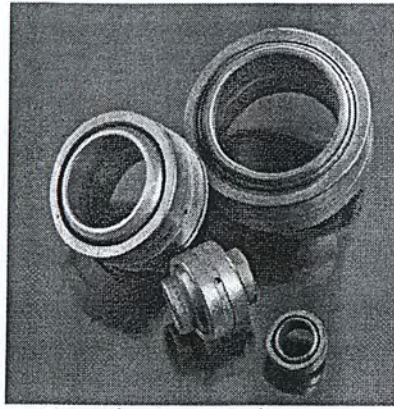
แบริ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของเครื่องจักรที่ต้องการ การหล่อลื่น และแทบจะกล่าวได้ว่าเครื่องจักรเกือบทุกเครื่องจะต้องมี แบริ่ง "แบริ่ง" คือสิ่งที่ช่วยรองรับหรือช่วยยึดชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องจักรที่มีการหมุนให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง แบริ่ง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบริ่งกาบ (Plain bearings) และ แบริ่งลูกปืน (Rolling Bearing)

2.10.5.1 แบริ่งกาบ (Plain bearings)

มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกกลวง โดยมีแกนหมุนอยู่ภายใน ส่วนของแกนหมุนหรือเพลลาที่หมุนอยู่ภายใน ส่วนของแกนหมุนหรือเพลลาที่หมุนอยู่ในแบริ่งเรียกว่า เจอร์นอล (Journal) ส่วนรูปทรงกระบอกกลวงเรียกว่า เจอร์นอลแบริ่ง (Journal bearing) ซึ่งมักทำด้วยโลหะหรือส่วนผสมของโลหะที่มีเนื้ออ่อนกว่าเจอร์นอล

แบริ่งกาบ ยังสามารถแบ่งออกเป็น ทรัสต์แบริ่ง (Trust Bearing) ซึ่งตัวเจอร์นอลได้รับแรงกดและหมุนอยู่ภายใน เจอร์นอลแบริ่ง กับ ไกด์แบริ่ง (Guide Bearing) ซึ่งตัวเจอร์นอลเคลื่อนที่กลับไปกลับมาตามแนวยาวของเจอร์นอลแบริ่ง

แบริ่งกาบ โดยทั่วไปจะใช้ น้ำมัน เป็นตัวหล่อลื่นมากกว่า จาระบี และมักใช้ จาระบี ในกรณีที่แบริ่งไม่มีระบบป้องกันหรือซีลที่เพียงพอสำหรับ น้ำมัน ในขณะที่ตัวเจอร์นอลหมุนอยู่ในแบริ่ง น้ำมันจะถูกเหวี่ยงเข้ามาเป็นฟิล์มป้องกันไม่ให้ผิวของเจอร์นอลและแบริ่งมา สัมผัสกันความหนืดของ น้ำมัน ไม่ควรจะต่ำเกินไปจนฟิล์ม น้ำมัน ไม่สามารถแยกผิวสัมผัสทั้งสองออกจากกันได้ ความหนืดของ น้ำมันหล่อลื่น สูงขนาด น้ำมันหล่อลื่น ลูกสูบ การเลือกความหนืดของน้ำมัน ขึ้นอยู่กับความเร็วรอบ แรงกด และอุณหภูมิในขณะที่ใช้งาน

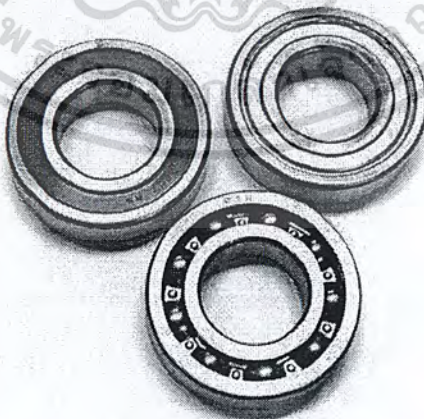
รูปที่ 2.10.5 ก. แบริ่งกาบ

2.11.5.2 แบริ่งลูกปืน (Rolling Bearing)

การเคลื่อนไหวยของ แบริ่งกาบ จะเกิดในลักษณะเลื่อนสัมผัส (Sliding) ของผิวสัมผัสทั้งสอง ซึ่งจะทำให้เกิดแรงเสียดทานขึ้น แรงเสียดทาน นี้สามารถลดลง ได้โดยการเปลี่ยนการเคลื่อนไหวยแบบเลื่อนสัมผัส (Rolling) โดยการติดตั้งวงแหวนซึ่งประกอบด้วยลูกปืน ที่ทำด้วยโลหะแข็ง อาจจะมีลักษณะกลมเหมือนลูกบอลล์ หรือเป็นแบบลูกกลิ้งเคลื่อนที่อยู่ระหว่างวงแหวนชั้นในและชั้นนอก

แบริ่งลูกปืนส่วนใหญ่จะใช้ จาระบี เป็นตัวหล่อลื่น จาระบียังทำหน้าที่เป็นซีลป้องกันไม่ให้ความชื้นหรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ เข้าไปทำความเสียหายแก่ลูกปืน การเลือกชนิดของ จาระบี ขึ้นอยู่กับความเร็วรอบแรงกด และอุณหภูมิของแบริ่งในขณะที่ใช้งาน โดยทั่วไปมักใช้ จาระบี เอนกประสงค์ ที่ทำด้วยสบูลิเทียมในงานบางประเภท อาจมีความต้องการ จาระบี ที่สามารถทนต่ออุณหภูมิสูงและอุณหภูมิต่ำคือ โม่เหลวและไม่ทำปฏิกิริยาออกซิเดชัน ในขณะที่ใช้งานภายใต้อุณหภูมิต่ำเช่น จาระบี สำหรับเครื่องบิน เป็นต้น ในบางสภาวะ จาระบี ยังต้องมีคุณสมบัติทนต่อการถูกชะล้างโดยน้ำ และ น้ำมัน จะต้องไม่แยกตัวออก จาระบี เป็นต้น

แบริ่งลูกปืนหมุนรอบจัดซึ่งมีความร้อนเกิดขึ้นสูง จำเป็นต้องใช้ น้ำมัน ในการหล่อลื่น ขณะเดียวกันช่วยระบายความร้อนอีกด้วย แบริ่งเหล่านี้มักเป็นแบบปิด แห่อยู่ในอ่างน้ำมันหรือใช้วิธีฉีดพ่นหรือหยคน้ำมันก็ได้

รูปที่ 2.10.5 ข. แบริ่งลูกปืน

2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแขนงการเล่นหมากรุกจะต้องรู้และเข้าใจส่วนประกอบและระบบการควบคุมการทำงานของแขนงกลสำหรับการเล่นหมากรุก โปรแกรมในการควบคุมการเคลื่อนที่ของแขนงกล รวมถึง โปรแกรมเล่นหมากรุกที่ใช้เป็นส่วนประมวลผลการทำงาน จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงได้รวบรวมบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยหลักการสร้างแขนงกลและ โปรแกรมเดินหมากรุก

Fernandez และคณะ [1] ได้ศึกษาโปรแกรมหมากรุกคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในเครือข่าย Bayesian ในการวิเคราะห์โปรแกรมหมากรุกให้สามารถปรับกลยุทธ์การแข่งขันและสามารถเรียนรู้เพิ่มประสบการณ์จากการเล่นได้ โดยใช้เครือข่าย Bayesian ใช้เป็นเครื่องมือในการจำลองสถานการณ์ที่มีจำนวนตัวแปรมากและไม่สามารถคาดเดาตัวแปรได้ ร่วมกับใช้ Heuristic ในการหาคำตอบที่ดีที่สุด เพื่อให้โปรแกรมปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การเล่นเหมือนมืออาชีพ จากการศึกษาพบว่ายิ่งจำนวนเกมที่ใช้การทดสอบมากขึ้นเท่าไรเกมจะสามารถวิเคราะห์จนหาวิธีการเดินหมากที่ดีที่สุดจนโอกาสชนะมีมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากยังมีการทดสอบหลายเกม จะทำให้ตัวแปรการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นทำให้โปรแกรมสามารถวิเคราะห์หาตำแหน่งที่หมากมีโอกาชนะได้จำนวนมากขึ้นและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์จนได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

Olawale และคณะ [2] ได้ศึกษาระบบที่ใช้ควบคุมไมโครคอนโทรลเลอร์แขนงกลที่ประกอบด้วยโดยจะมี Power Supply UNIT ให้พลังงานแก่ไมโครคอนโทรลเลอร์ ซึ่งจะถูกป้อนคำสั่งไว้แล้วและสามารถเรียนรู้ได้เองจากการที่มีสมองกล Arithmetical Logic Unit (ALU) ในส่วน Control Logic แล้วนำคำสั่งไปแสดงผลออกมาในการขับเคลื่อนมอเตอร์ไปควบคุมทิศทางของแขนงกลอีกที จนกระทั่งเซนเซอร์ได้ตรวจจับแล้วว่าทำงานได้ตามเป้าหมายเรียบร้อยแล้วได้ทำการพัฒนาโดยการปรับปรุงไมโครคอนโทรลเลอร์รุ่น MCU ให้ข้อมูลนั้นถูกจัดเก็บ 8051 ที่ (EPROM) ที่สามารถทำงานและบันทึกได้แม้ขณะเครื่องปิด 2732LATCH 74LSช่วยแยกข้อมูลและที่อยู่ 373 ข้อมูลออกจากกันเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมเชิงตรรกะให้กับ MCU โดยมี 8255PIO เป็นตัวเชื่อมต่อการทำงานจากการศึกษาพบว่า MCU นั้นยังเพิ่มประสิทธิภาพทำให้แขนงกลสามารถทำงานแม่นยำทำให้หุ่น 8051 ประสิทธิภาพการทำงานและลดต้นทุนอย่างที่เราต้องการได้

เจตนา ปริกมาตร์ และคณะ[3] ได้ศึกษาแขนงกลที่ใช้เซอร์โวมอเตอร์เป็นตัวขับเคลื่อนที่โดยใช้ MCS-51 ที่เป็นตัวควบคุมการหมุนการหมุนของแขนงกลใช้ภาษาซีในการเขียน ไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยการศึกษาใช้แขนงกลที่ขับเคลื่อนด้วยเซอร์โวมอเตอร์ให้จับดินสอในจุดตรงที่เราต้องการตามโปรแกรมที่เขียนไว้ ผลการศึกษาพบว่าแขนงกลเคลื่อนที่เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยมาก เกิดจากการทำงานที่ไม่คงที่ของ เซอร์โวมอเตอร์ ทำให้สัญญาณพัลส์ไม่ออกมาจาก MCS-51 ไม่เหมือนกับการจำลองการทำงานก่อนจะนำมาปฏิบัติจริง

นิรุติ บุญส่ง และคณะ [4] ได้ศึกษาและออกแบบการสร้างแขนงกลและระบบควบคุมแขนงกล โดยแขนงกลที่สร้างขึ้นเป็นแขนงกลแบบข้อต่อจำนวน ข้อต่อ มีลักษณะการเคลื่อนที่คล้ายแขนมนุษย์ โดยออกแบบโปรแกรม 2 ารติดต่อกับผู้ใช้งานเพื่อรับคำสั่ง คือ ส่วนที่ใช้ในก 2 สำหรับการควบคุมการทำงานของแขนงกลนี้ประกอบด้วย การทำงานของแขนงกลที่ต้องการผ่านทางคอมพิวเตอร์ และส่วนควบคุมสั่งงานการเคลื่อนที่ของแขนงกลผ่านโปรแกรม Visual Basic ผลการศึกษาพบว่า การทำงานของแขนงกล ที่ฐานของแขนงกลสามารถหมุนได้ในช่วง 6.0 แขนบนสาม (เทียบกับแนวระนาบ)องศา 90-30องศา แขนล่างสามารถหมุนได้ในช่วง 180-0ารถหมุนได้ในช่วง และกรีปเปอร์สามารถควบคุมระยะห่างของกรีปเปอร์ได้ ข้อสรุปช่วยในพัฒนา(เทียบกับแขนล่าง)องศา 180-90 อุปกรณ์ในการเขียนโปรแกรมในงานควบคุมแขนงกลต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา 22 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรีชา ลีอำ และคณะ [5] ได้ศึกษาระบบควบคุมของแขนกลและการออกแบบโปรแกรมเพื่อใช้กับ ไมโครคอนโทรลเลอร์ หาแรงดันที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ควบคุมดีซีมอเตอร์ที่จะทำให้อมอเตอร์ทำงานอย่างเหมาะสม จากการศึกษาพบว่าแรงดันที่เหมาะสมคือ 5 V ทดสอบหาระยะสูงสุดของของการในที่นี่ประกอบด้วย ข้อต่อ 5 ข้อ คือข้อมือสามารถเคลื่อนที่ได้ 0-90 องศา ตัวหนีบไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ข้อศอกสามารถเคลื่อนที่ได้ 0-210 องศาหัวไหลสามารถเคลื่อนที่ 0-165 องศาและฐานสามารถเคลื่อนที่ได้ องศา ทดสอบบอร์ด 340-0 ไมโครคอนโทรลเลอร์เป็นการทดสอบว่าโปรแกรมที่เขียนควบคุมจากนั้นทดสอบโปรแกรมกับบอร์ดLED ที่เป็นเสมือนการส่งข้อมูลไปควบคุมทิศทางการหมุนของมอเตอร์ การปรับแต่งวงจรเปรียบเทียบกับแรงดันขยาสัญญาณของเอ็น โคเดเจอร์ใช้ชัดเจนแล้วส่งเข้าไมโครคอนโทรลเลอร์ แล้วตรวจสอบค่าองศาที่ถูกต้องออกมา โดยนำวงจรเปรียบเทียบกับแรงดันมาต่อกับ LED ปรากฏว่าการติดของ LED ไม่นั่นอนซึ่งอาจเกิดจากการจ่ายไฟไม่คงที่ควร เปลี่ยนแหล่งจ่าย

ภูษิต บุญยทรัพย์ และคณะ [6] ได้ศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการทำงานของตัวแขนกลโดยใช้เซอร์โวมอเตอร์ มีการทดลองทำแขนกลในแต่ละแกนให้มีความละเอียดมากขึ้น โดยเปลี่ยนจากมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง โดยมาใช้เซอร์โวมอเตอร์แทน เพื่อให้ได้องศาที่แน่นอนของแต่ละแกนและการควบคุมผ่านเครื่องมือทาง อิเล็กทรอนิกส์ ผ่านตัวอุปกรณ์ไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยทดสอบความสามารถในการควบคุมการทำงานของเซอร์ โวมอเตอร์จากการส่งสัญญาณพัลส์จากไมโครคอนโทรลเลอร์ จะทำให้เกิดการหมุนของเซอร์โวมอเตอร์เมื่อทำการ จ่ายไฟให้กับวงจร ผลการศึกษาพบว่าเมื่อทำการเซตความพัลส์ของเซอร์โวมอเตอร์ที่สามารถทำงานที่แขนกล เมื่อ ทำการกดปุ่มควบคุม ค่าพัลส์ก็จะเพิ่มค่าหรือลดค่าตามที่กำหนดไว้ในวงจร เมื่อสั่งงานผ่านพอร์ตจะเกิดการควบคุม แขนกลด้วยเซอร์โวมอเตอร์ตามที่กำหนดไว้ได้ โดยมีข้อเสนอแนะให้ใช้ชุด โปรแกรมดีเลย์เพื่อที่จะทำให้เซอร์โวมอเตอร์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรุฒม์ ชั้นศิริ และคณะ [7] ได้ศึกษาการเขียนโปรแกรมของไมโครคอนโทรลเลอร์ควบคุมเซอร์โวมอเตอร์ โปรแกรมส่งข้อมูลไปยังไมโครคอนโทรลเลอร์ผ่านพอร์ตอนุกรมเพื่อควบคุมการทำงานของแขนกล การ ออกแบบและสร้างวงจรเพื่อใช้ติดต่อควบคุมระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับแขนกล ทำการสร้างแขนกลและทำ การพัฒนาโปรแกรมที่ใช้ในการควบคุม โดยทำการทดลองให้แขนกลเคลื่อนที่ไปหยิบจับวัตถุ ที่เป็นแบบ ทรงกระบอก ผลจากการศึกษาพบว่าการเคลื่อนที่อย่างแม่นยำ แต่การทำงานของซอฟต์แวร์กับฮาร์ดแวร์มีปัญหา จึงมีการทำการจำลองการทำงานการเสียบของอุปกรณ์เกิดการติดขัดระหว่างการเคลื่อนที่เพื่อความถูกต้อง

สิทธิชัย กลิ่นประยงค์ และคณะ [8] ได้ศึกษาและประยุกต์ใช้โปรแกรม C++ Builder ไปควบคุม อุปกรณ์ ผ่านพอร์ตเครื่องพิมพ์ในการทดลองประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของ C++ Builder ที่ไปควบคุม หุ่นยนต์ และส่วนไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C2051 ที่ออกแบบให้ไปควบคุมการหมุนของ มอเตอร์กระแสตรงให้เคลื่อนที่ไปตามทิศทางที่กำหนดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่า การควบคุม หุ่นยนต์ สามารถที่จะควบคุมการทำงานของหุ่นยนต์ได้ถูกต้อง และระยะเวลาที่หุ่นยนต์สามารถทำงานได้นาน ที่สุดเมื่อใช้แหล่งจ่ายไฟขนาด 12V 1.2 AH โดยมีข้อเสนอแนะว่าแหล่งจ่ายไฟควรใช้แหล่งจ่ายที่มีกระแสที่สูงเพื่อ การทำงานของมอเตอร์กระแสตรงได้นานและไม่ส่งผลกระทบต่อวงจรที่ใช้ควบคุมหุ่นยนต์ โดยน้ำหนักของ แหล่งจ่ายต้องขับโหลดมากจะทำให้กินกระแสสูงมากด้วย

เสถียร ธัญญศรีรัตน์ และคณะ [9] ได้ศึกษาและการออกแบบ สร้างส่วนควบคุมแขนกลชนิดจุดต่อแบบ หมุนที่มีจุดเชื่อม ศึกษาจุดต่อ ได้แก่ส่วนฐาน ส่วนหัวไหล่ ส่วนข้อศอกและส่วนข้อมือหมุนของแขนกลด้วย ผู้ 4 ได้ทำการออกแบบด้วยโปรแกรมSolid Works ในแบบสามมิติและใช้โครงสร้างที่ออกแบบดังกล่าว ทำ 2006

ทดสอบความแข็งแรงของวัสดุและแรงบิดของมอเตอร์ต่อโครงสร้างแขนกลตามโปรแกรมLab View ผลการศึกษาพบว่าสามารถออกแบบสร้างและควบคุมแขนกลชนิดจุดต่อแบบหมุนจำนวน และพบว่า จุดต่อได้ 4 โปรแกรมสามารถควบคุมตำแหน่งการเคลื่อนที่ของแขนกลสถานะไม่มีโหลดและความเร็วแต่ละจุดได้แม่นยำ ผลตอบสนองทางพลวัตที่รวดเร็วเคลื่อนที่เข้าสู่ค่าเป้าหมายตามที่ต้องการ และค่าผิดพลาดก็ไม่เกินที่กำหนดทำให้สามารถพัฒนาโปรแกรมให้ทำงานร่วมกับฮาร์ดแวร์ได้สะดวกและพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้

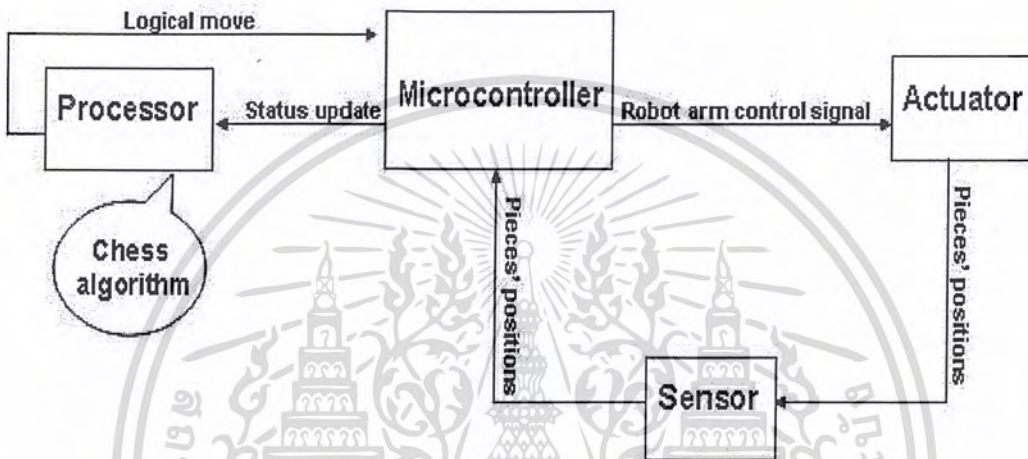
เสาวรส โสภกุล และคณะ [10] ได้ศึกษาเรื่องปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) ในเกมแนววางแผน (RTS) ที่มีการนำกลยุทธ์การวางแผนการรบมา ของเกมชื่อ Crysis ที่มีการพัฒนาระบบ AI โดยศึกษาจากผู้พัฒนาเกมที่ทำให้เกมมีความฉลาดคาดเดาการกระทำได้ยาก โดยอาศัยหลักของ AI แบ่งออกเป็น 2 แบบคือแบบตรรกะที่ระบบ AI จะมีการนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อตัดสินใจและแบบสุ่มที่ AI จะสุ่มลักษณะเพื่อทำการตัดสินใจ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบ AI แบบตรรกะคือการตัดสินใจที่ใช้เหตุผล ทำให้สามารถคาดเดาได้ง่ายว่าเกมจะออกมาอย่างไร แต่การพัฒนาแบบสุ่มเป็นรูปแบบที่คาดเดาได้ยาก แต่บางครั้งจะเกิดการกระทำที่ผิดพลาด ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางว่าหากต้องการสร้างเกมที่ใช้ระบบ AI มาเป็นส่วนประกอบในเกมจำเป็นจะต้องพัฒนาทั้งระบบการตัดสินใจแบบตรรกะและแบบสุ่มพร้อมกันเพื่อลดข้อด้อยของทั้งสองระบบเพื่อให้โปรแกรมเกมเหล่านั้นมีความสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

บทที่ 3

การออกแบบ และการสร้างแขนกล

3.1 ระบบในภาพรวม

รูปที่ 3.1 แสดงระบบในภาพรวม

3.1.1 เซนเซอร์ (Sensor)

ตารางหมากรุกเป็นวงจรไฟฟ้าที่ทำหน้าที่เป็นเซนเซอร์ในการตรวจจับตำแหน่งของตัวหมากรุก โดยมีรีดสวิตช์ติดอยู่ที่แต่ละช่องตาราง สามารถตรวจจับการมีอยู่ของตัวหมากรุกซึ่งมีแม่เหล็กติดอยู่

3.1.2 ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller)

ทำหน้าที่ส่งสัญญาณไปตรวจว่าตารางตำแหน่งใดมีหมากรุกวางอยู่ และส่งค่าเหล่านั้นให้กับหน่วยประมวลผล และยังทำหน้าที่ส่งสัญญาณควบคุมการเคลื่อนที่ของแขนกลอีกด้วย

3.1.3 หน่วยประมวลผล (Processor)

คือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ทำหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อตัดสินใจเดินหมากรุกในแต่ละตา ตามกลยุทธ์ที่ใช้ในอัลกอริทึมของโปรแกรมเกมส์หมากรุก

3.1.4 ระบบขับ (Actuators)

เป็นระบบขับทางไฟฟ้า (Electrical drive system) โดยใช้เสิร์ฟมอเตอร์ 2 ตัว ที่ควบคุมการเคลื่อนที่ของแขนกลในระนาบระดับ, เซอร์โวมอเตอร์ที่ควบคุมการเคลื่อนที่ในแนวตั้ง และเซอร์โวมอเตอร์กระแสตรงที่ควบคุมการทำงานของมือจับ (Gripper)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 กลศาสตร์แขนกล (Mechanical Part)

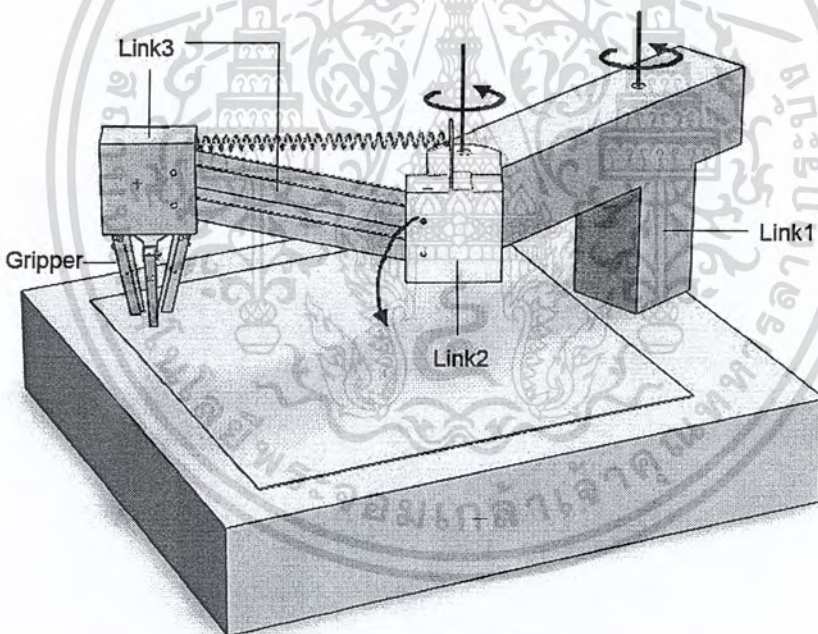
3.2.1 ข้อคำนึงในการออกแบบรูปแบบและขนาดของหุ่นยนต์

การออกแบบรูปแบบและขนาดของหุ่นยนต์ขึ้นอยู่กับ

- 1) ขอบเขตบริเวณการเคลื่อนที่ของแขนกล
- 2) ความสะดวก และความแม่นยำ ในการกำหนดและควบคุมตำแหน่ง
- 3) ตำแหน่งและการจัดวาง อุปกรณ์จับ
- 4) การประกอบกันของข้อต่อต่างๆ
- 5) ความสามารถในการรับภาระ(load) ที่กระทำต่อโครงสร้าง
- 6) ความสมดุลของน้ำหนักที่กระทำต่อโครงสร้าง

3.2.2 แขนกลที่ออกแบบ

แขนกลที่ออกแบบ เป็นหุ่นยนต์โครงสร้าง Scalar ประกอบด้วย 3 Revolute joints แต่ละ Joint มี 1 Degree of freedom รวมเป็น 3 Degrees of freedom

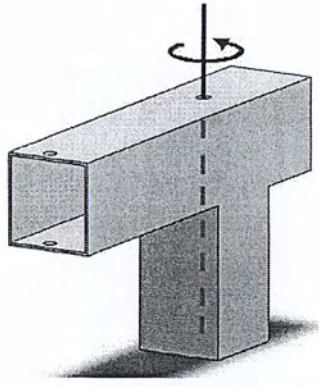

รูปที่ 3.2.2 แสดง โครงสร้างของแขนกล

3.2.3 จลศาสตร์ (Kinematic) ของแต่ละส่วน

1) ส่วนที่ 1 (Link1)

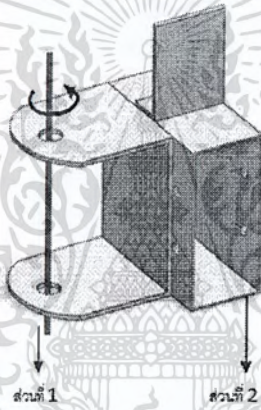
มีแกนหมุนของ Revolute Joint ที่ตั้งฉากกับระนาบของกระดานหมากรุก ทำให้สามารถเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งต่างๆในระนาบ XY โดยสามารถหมุนได้ 360 องศา

รูปที่ 3.2.3 ก .แสดงแกนหมุนและขอบเขตการเคลื่อนที่ของแขนกลส่วนที่ 1

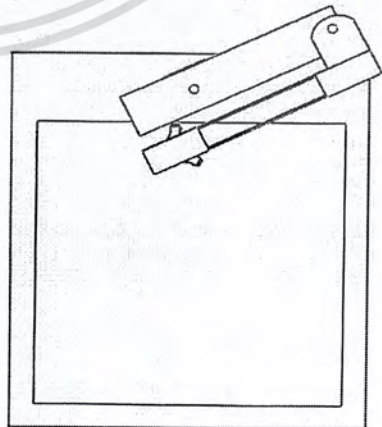
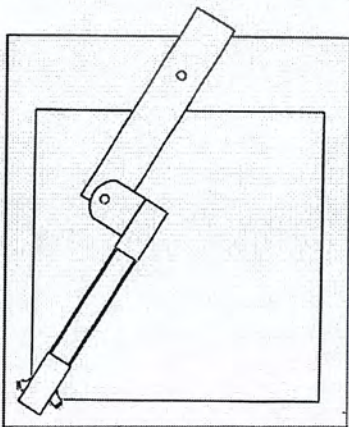
2) ส่วนที่ 2 (Link2)

มีแกนหมุนของ Revolute Joint ที่ตั้งฉากกับระนาบของกระดานหมากรุก ทำหน้าที่เป็นเสมือนข้อต่อที่ช่วยให้ Link3 สามารถเคลื่อนที่ ไปยังตำแหน่งต่างๆ ในระนาบ XY พร้อมๆกับการเคลื่อนที่ขึ้นลง ดังจะอธิบายเพิ่มเติมในหัวข้อต่อไป

รูปที่ 3.2.3 ข. แกนหมุนและขอบเขตการเคลื่อนที่ของแขนกลส่วนที่ 2

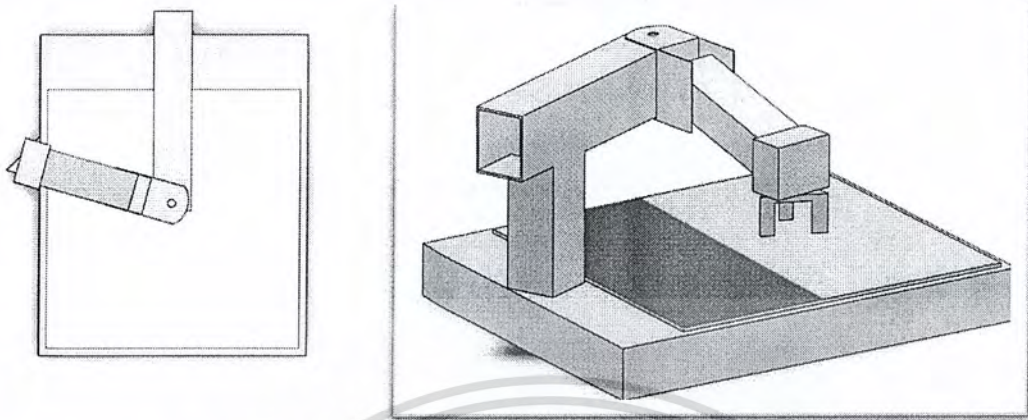
การออกแบบ Link2 มีความสำคัญในการทำให้มือจับสามารถเข้าถึงทุกส่วน ในกระดาน เนื่องจากบานพับมีข้อจำกัดทางกายภาพ สามารถหมุนได้ประมาณ 180 องศาเท่านั้น จึงมีการออกแบบส่วนที่ 2 ของ Link3 เพื่อให้สามารถหมุนปลายของ Link3 เข้ามาที่บริเวณฐานของแขน

รูปที่ 3.2.3 ค . แสดงการเคลื่อนที่ของแขนกลที่สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่บนกระดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา ²⁷ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

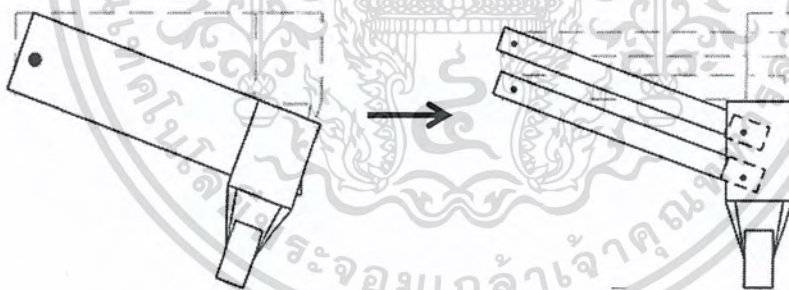
หากไม่มีองค์ประกอบดังกล่าว จะมีพื้นที่บนกระดานซึ่งมือจับไม่สามารถเข้าถึงได้ รูปที่ 3.2.3 ง.
 ด้านขวาแสดงบริเวณดังกล่าวเป็นส่วนที่แรงงา

รูปที่ 3.2.3 ง. แสดงพื้นที่แรงงาเป็นบริเวณที่แขนไม่สามารถเข้าถึงได้

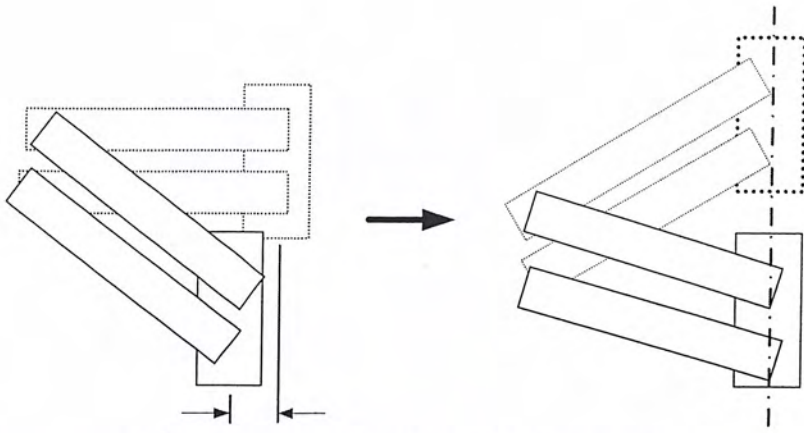
3) ส่วนที่ 3 (Link3)

Link3 ทำหน้าที่เคลื่อนมือจับขึ้นลงในแนวคิ่ง ด้วย Revolute joint ออกแบบให้เป็น Parallel link เพื่อให้ไม่เกิดการเอียงของมือจับในขณะหยิบและวางตัวหมาก

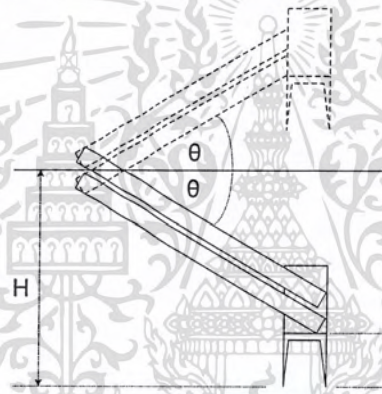
รูปที่ 3.2.3 จ. แสดงการรักษาระดับของมือจับให้คงที่ขณะวางหมากของ Parallel Link เทียบกับ Single Link

เพื่อรักษาตำแหน่งในระนาบ XY ของมือจับ ณ จุดเริ่มต้น ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ Link3 กระทบขึ้นสุด ให้เท่ากับ จุดสุดท้ายซึ่งก้มต่ำที่สุด Link3 ที่ตำแหน่งเริ่มต้นจะต้องทำมุมขีดขึ้นกับแนวระดับอย่างสมมาตรกับแนววงตัวในตำแหน่งสุดท้าย การออกแบบเช่นนี้ทำให้สะดวกต่อการควบคุมตำแหน่ง และยังเป็นการลดโอกาสเสี่ยงที่ มือจับจะชนตัวหมากข้างเคียง

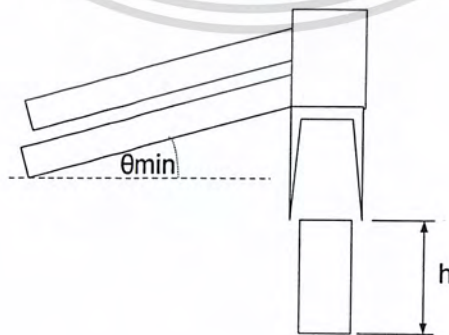
รูปที่ 3.2.3 ค. แสดงการรักษาตำแหน่งมือจับในแนวระดับ

θ เป็นฟังก์ชันของ ความสูงของ Link1, H และความสูงของมือจับ, h ซึ่ง h มีค่าใกล้เคียงกับความสูงของตัวหมวก ผู้ออกแบบต้องการให้ θ มีค่าน้อยที่สุดเพื่อลดกำลังที่ต้องใช้ในการขับ Link3 โดยปรับค่าความสูงของ Link1 (H) ให้ต่ำลง

รูปที่ 3.2.3 ช. แสดงพารามิเตอร์ต่างๆสำหรับการกำหนดความสูงของ Link1, H

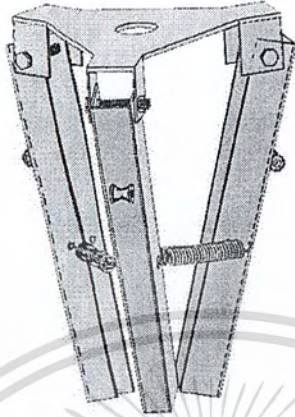
อย่างไรก็ตาม H ต้องมีค่ามากพอที่จะทำให้ปลายของมือจับอยู่เหนือตัวหมวก ณ ตำแหน่งเริ่มต้น

รูปที่ 3.2.3 ช. แสดงขีดจำกัดต่ำสุดของ ค่า H ซึ่งขึ้นอยู่กับความสูง h ของตัวหมวก

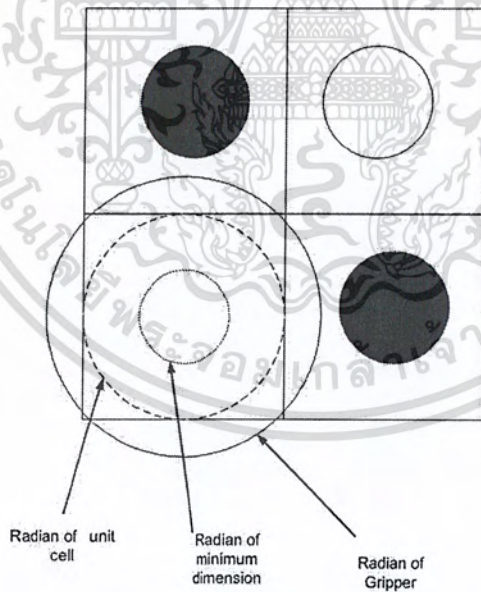
1) มือจับแขนกล (Gripper)

เป็น Mechanical gripper แบบ 3-jaw angular gripper ความสูงของมือจับ คือ 7 cm.

รูปที่ 3.2.3 ณ. แสดงลักษณะของมือจับ (Gripper)

ระยะทางของมือจับต้องไม่ทำให้ก้านของมือจับล้ำเข้าไปในช่องตารางใกล้เคียง

รูปที่ 3.2.3 ข. แสดงรัศมีทางสูงสุดของมือจับ

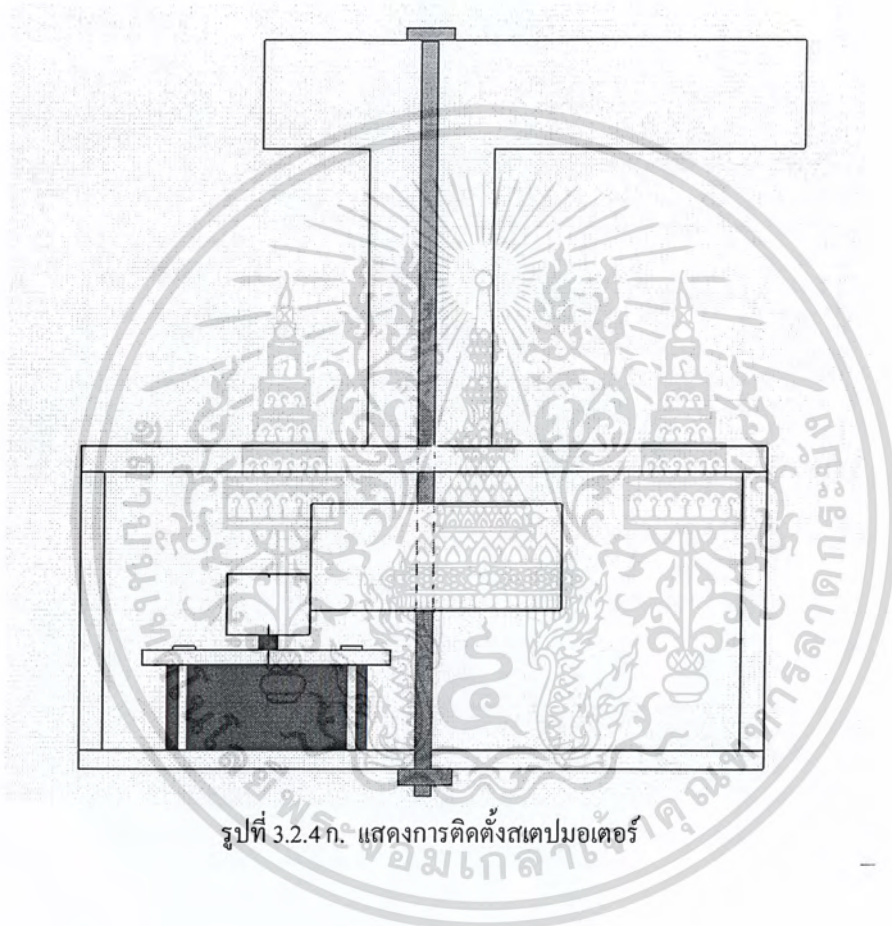
ระยะการทางสูงสุดเท่ากับรัศมีของมือจับ (Gripper) คือ $R=2.8$ cm.

ระยะการทางต่ำสุดเท่ากับรัศมีของ ตัวเบ้า คือ $R=1.0$ cm.

3.2.4 ระบบขับและส่งกำลัง (Drive and Transmission)

ในการศึกษาเก็บข้อมูลในการสร้างและออกแบบแขนกลได้ออกแบบให้ส่วนของระบบขับใช้สเต็ปมอเตอร์ ควบคุมการเคลื่อนที่ของแขนกลในระนาบระดับของ Link1 และ Link2, ใช้เซอร์โวมอเตอร์ควบคุมการเคลื่อนที่ในแนวตั้ง ของ Link3 และควบคุมการทำงานของมือจับ (Gripper) ดังนี้

1) ส่วนในการขับส่วนที่ 1 (Joint 1) ใช้สเต็ปมอเตอร์ในการควบคุมการหมุนโดยติดตั้งระบบขับไว้ใต้ฐานของแขนกลดังรูป

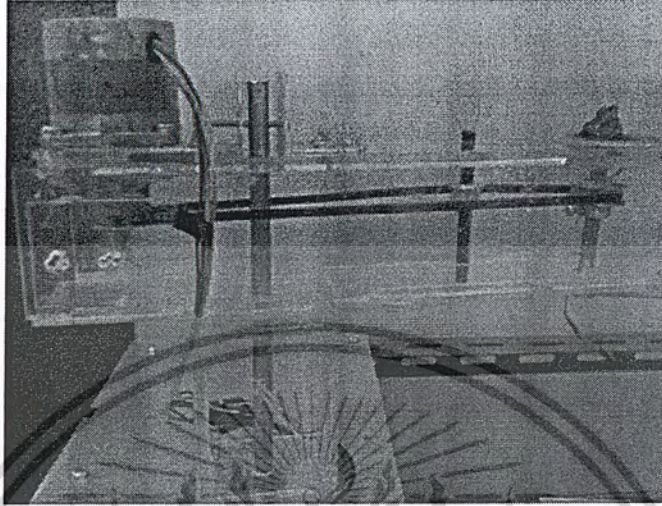
รูปที่ 3.2.4 ก. แสดงการติดตั้งสเต็ปมอเตอร์

แนวคิดสำหรับการออกแบบ

- ผู้ออกแบบเลือกให้มอเตอร์อยู่ด้านล่างเพื่อให้ส่วนประกอบ ไม่ต้องรับน้ำหนักมากจนเกินไป
- ใช้การทดเฟืองเพื่อเพิ่มแรงบิด (Torque)
- เก็บมอเตอร์ไว้ใต้ฐาน เพื่อความสวยงามและ ไม่ทำให้โครงแขนแนวตั้งมีขนาดใหญ่เพื่อครอบมอเตอร์

2) ส่วนในการจับส่วนที่ 2 (Joint 2)

ที่บานพับ (ส่วนที่2และ3): ใช้สายพานขับพุลเลย์ (Pulley) โดยตั้งมอเตอร์ไว้บริเวณด้านหลังของ แขนดังรูป 3.2.4 ข. แสดงการติดตั้งสเต็ปมอเตอร์

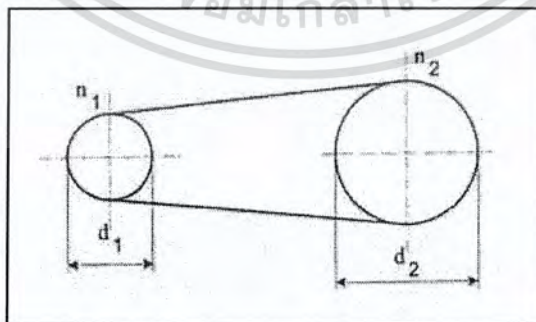
รูปที่ 3.2.4 ข. แสดงการติดตั้งสเต็ปมอเตอร์

แนวคิดสำหรับการออกแบบ

- เลือกให้มอเตอร์อยู่ด้านหลังของแขนเพื่อช่วยถ่วงน้ำหนักให้เกิดความสมดุล
- เลือกให้มอเตอร์อยู่ใกล้ฐานเพื่อลดโมเมนต์ที่กระทำต่อแกนขาตั้งของแขนกล

การส่งกำลัง

การส่งกำลังด้วยสายพานที่นิยมใช้กันอยู่ทั่ว ๆ ไป มีสายพานแบน สายพานลิม และสายพานฟัน ซึ่งมีวิธีการคำนวณหาอัตราทดของสายพานแบน เป็นสายพานที่มีหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยม สามารถส่งกำลังได้แบบทดชั้นเดียวและส่งกำลังแบบทดสองชั้น มีวิธีการคำนวณดังนี้

รูปที่ 3.2.4 ค. แสดงการส่งกำลังด้วยสายพาน

1) สูตรการคำนวณการส่งกำลัง

$$n_1 \cdot d_1 = n_2 \cdot d_2$$

(1)

เมื่อ

i = อัตราทด

n_1 = ความเร็วรอบของล้อขับ (นาที่/รอบ)

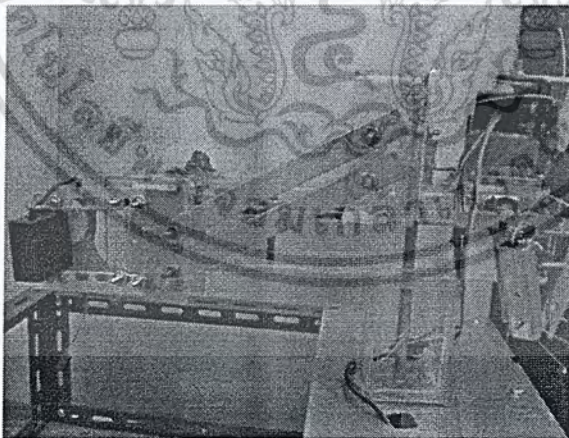
n_2 = ความเร็วรอบของล้อตาม (นาที่/รอบ)

d_1 = ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของพูลเลย์ตัวขับ (มม.)

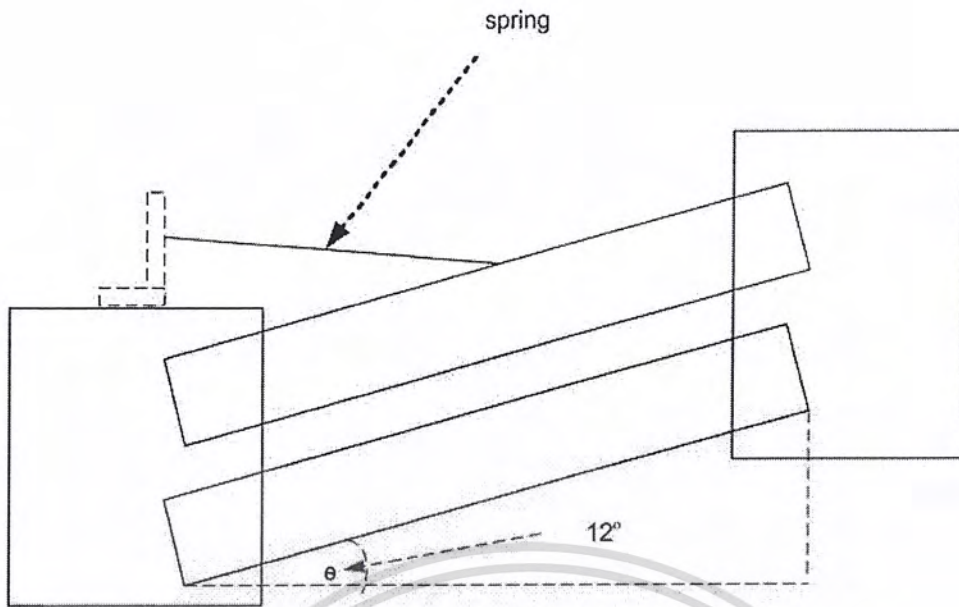
d_2 = ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของพูลเลย์ตัวตาม (มม.)

3) ส่วนในการจับส่วนที่ 3 (Joint 3)

การสร้างแขนกลส่วนที่ 3 (Link 3) ทำหน้าที่เคลื่อนมือจับ (Gripper) ขึ้นลงในแนวดิ่ง ออกแบบให้เป็น Parallel Link เพื่อรักษาตำแหน่งในระนาบ XY ของมือจับ ณ จุดเริ่มต้น มุมเขี้ยวขึ้นกับแนวระดับอย่างสมมาตรกับแนววางตัวในตำแหน่งสุดท้าย การออกแบบเช่นนี้ทำให้สะดวกต่อการควบคุมตำแหน่ง และยังเป็นการลดโอกาสเสี่ยงที่จะชนตัวหมากข้างเคียง ซึ่งมีเซอร์โวมอเตอร์ในการควบคุม เมื่อมีการจ่ายกระแสและให้สัญญาณพัลส์แกนเฟลมอเตอร์จะหมุนและทำให้ลูกเขี้ยวที่ติดไว้ที่นั่นหมุนตามไปด้วยจนกระทั่งเกิดการกดที่ปลายของแขน Parallel Link ที่ติดแผ่นรูปตัว U ไว้รองรับการกด ทำให้แขนยกจนกระทั่งทำให้มือจับยกสูงเหนือตัวหมากได้ในที่สุด ในทางตรงข้ามเมื่อเราต้องการให้แขนลดระดับลงเพื่อช่วยให้มือลงไปจับตัวหมากได้ จะส่งสัญญาณพัลส์ในทิศทางตรงข้ามทำให้ปลายลูกเขี้ยวหมุนขึ้น ทำให้แขน Parallel Link ถูกน้ำหนักจากปลายด้านมือจับกดลงแทนจนกระทั่งมือจับลดระดับลง ไปจับตัวหมากได้ในที่สุด

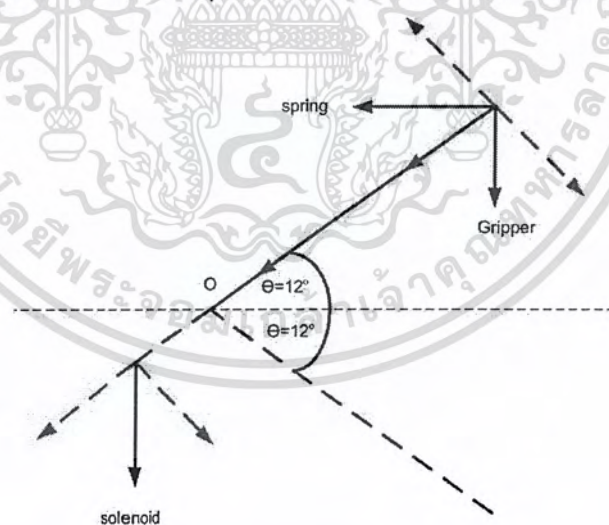
รูปที่ 3.2.4 ค. แสดงตำแหน่งการกดของลูกเขี้ยว

รูปที่ 3.2.4 ง. แสดงมุมที่แกนParallel ทำกับแนวระดับ เป็นมุมที่สูงที่สุดที่สามารถยกแกน Parallel

1) แนวคิดสำหรับการออกแบบ

- 1.1) กำหนดให้จ่ายกระแสไฟฟ้าเมื่อวางหมาก เพื่อให้โซลินอยด์อยู่ในสภาพปิด Off ในเวลานานกว่า เป็นการลดความร้อนที่เกิดขึ้น
- 1.2) ขณะที่ไม่มีกระแสจ่ายไฟฟ้ามือจับจะหุบ และจะกางตอนหยิบตัวหมากเท่านั้น

รูปที่ 3.2.4 จ. แสดงแนวแรงที่กระทำ

1) การคำนวณหาค่าคงที่ของสปริง

การคำนวณเพื่อหาสปริงที่เหมาะสมในการใช้ในการยกแกน Parallel Linkage

สูตรการคำนวณค่าคงที่สปริง :

$$F_s = kx \quad (2)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ

$$F_s = \text{แรงของสปริง (N)}$$

$$k = \text{ค่าคงที่สปริง (N/m)}$$

$$x = \text{ระยะสปริงยืด (m)}$$

ซึ่งสปริงมีระยะยืดสปริงประมาณ 12 mm. แรงของสปริงจึงมีค่าประมาณ 0.012k

สมมติให้แรงของ แรงกดของ โซลินอยด์ มีค่า $= F_{sn}$ (มีค่าประมาณ 1.1N)

$$\text{แรงของสปริงมีค่า} = F_s \text{ (สมมติเป็น 0.012k N)}$$

$$\text{แรงกดส่วนปลายของมือจับ} = F_g \text{ (มีค่าประมาณ 2N)}$$

โมเมนต์รอบจุด 0 ; $F_s \sin 90^\circ - \theta \times 200 \text{ mm} = F_{sn} \sin 90^\circ - \theta \times 10 \text{ mm} + F_g \sin 90^\circ - \theta \times 200 \text{ mm} .$

$$\text{แทนค่า} \quad F_s \times 200 \text{ mm} = F_{sn} \times 10 \text{ mm} + F_g \times 200 \text{ mm} .$$

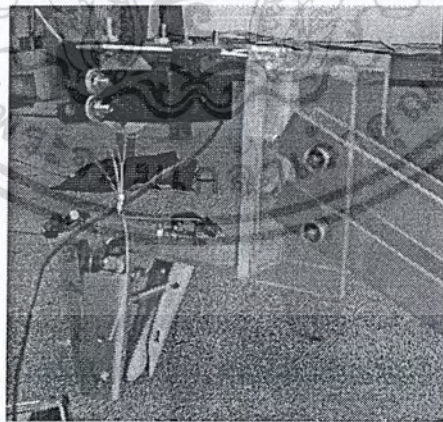
$$0.012 \text{ k N} \times 0.2 \text{ m} = 1.1 \text{ N} \times 0.010 \text{ m} + 2 \text{ N} \times 0.2 \text{ m} .$$

ค่าคงที่ของสปริง :

$$k = 171.25 \text{ N/m}$$

4) ส่วนในการจับส่วนที่ 4 ส่วนมือจับ (Gripper)

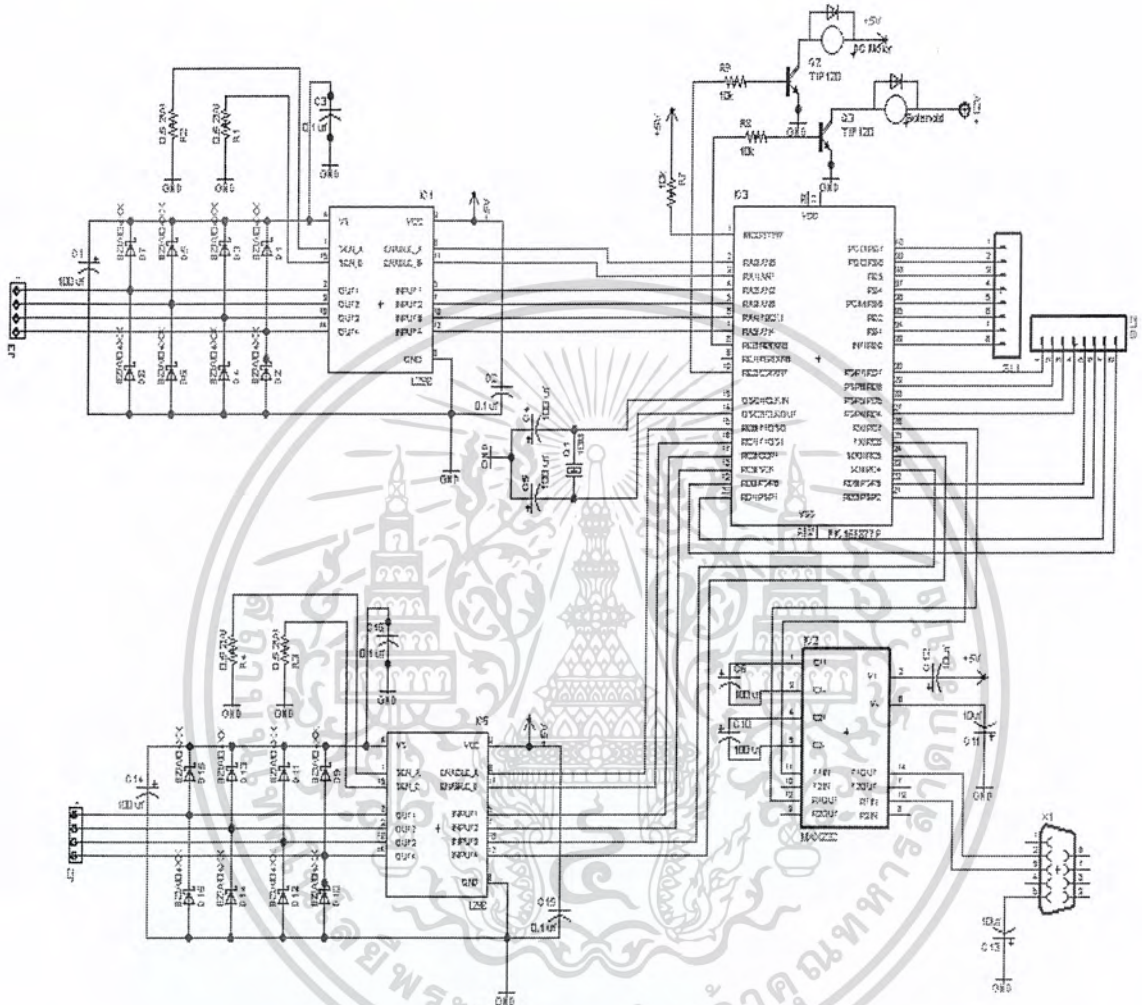
การออกแบบมือจับ (Gripper) เป็น Mechanical Gripper แบบ 3-Jaw Angular Gripper การออกแบบต้องคำนึงถึงความสูงและความกว้างของหมาก มือจับจะมีสปริงเชื่อมติดระหว่างขาที่อยู่ติดกัน สปริงจะรั้งให้มือจับหุบอยู่ โดยปกติมือจับจะหุบเนื่องจากแรงกดของสปริงที่ยึดขาของมือจับไว้เป็นคู่ เมื่อต้องการให้มือจับ้าออกจะสั่งให้เซอร์โวมอเตอร์ทำงาน เมื่อมอเตอร์หมุนจะเกิดการหมุนเก็บของลวดสลิงที่ยึดไว้แต่ละขาที่ถูกมัดรวมไว้ตรงกลางติดกับแกนหมุนมอเตอร์ เมื่อลวดสลิงถูกดึงจะเลื่อนตามรอกจนทำให้เกิดแรงดึงเชือกในทิศทางขึ้นที่ด้านทานแรงกดของสปริง จนกระทั่งเกิดการ้าของมือจับได้ เมื่อมอเตอร์หมุนทิศทางตรงข้ามลวดสลิงจะหย่อน แรงกดสปริงจะมากกว่าจึงเกิดการหุบของมือจับเหมือนเดิม

รูปที่ 3.2.4 ฉ. แสดงการติดมอเตอร์เพื่อเอาไว้ช่วยในการหมุนเก็บสายเอ็น

3.3 ส่วนการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Part)

ในการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ใช้การเชื่อมต่อของอุปกรณ์ทั้งหมด

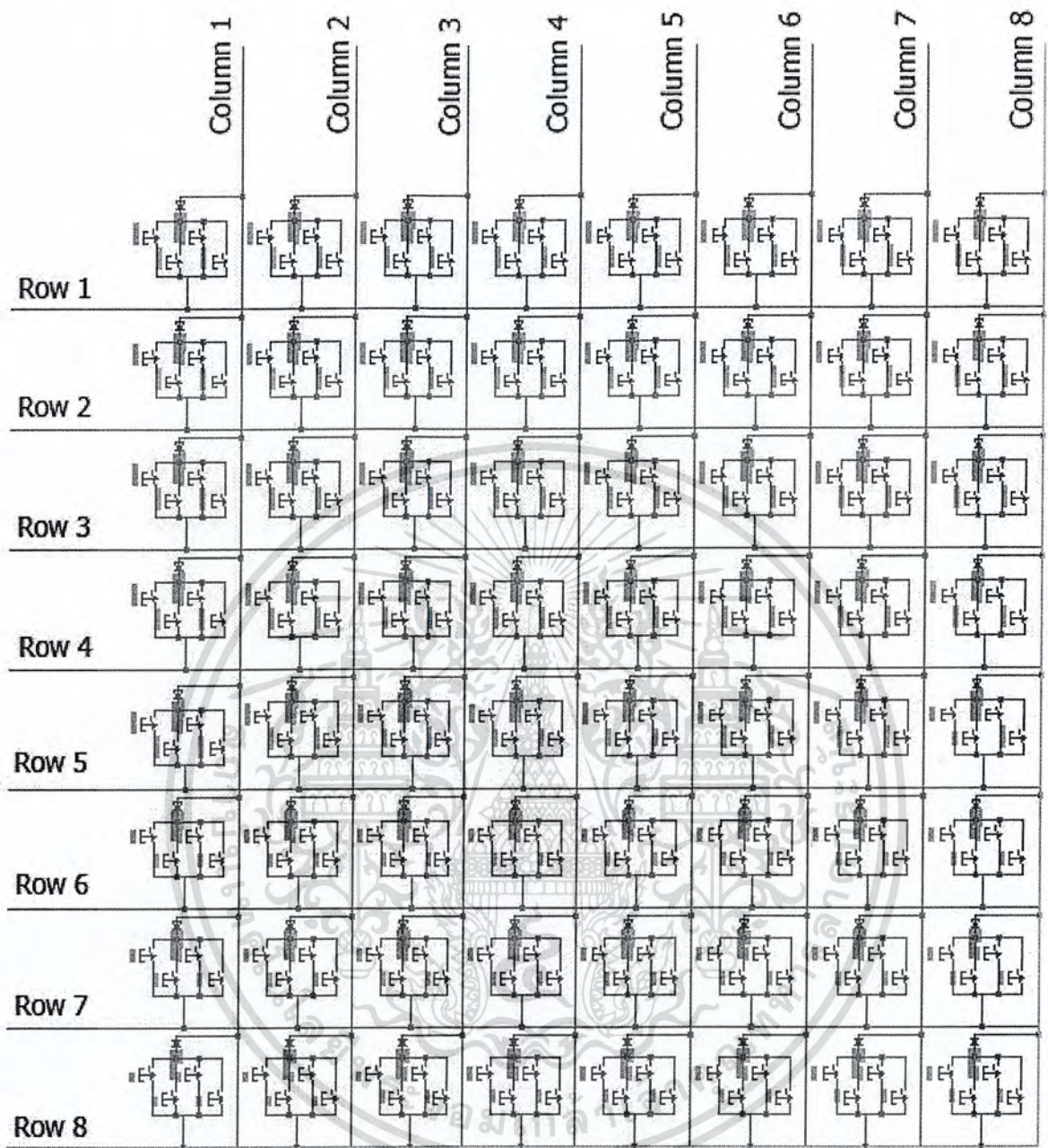

รูปที่ 3.3 Schematic diagram แสดงการเชื่อมต่อของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

จากรูปแสดงการเชื่อมต่อของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 เซนเซอร์ (Sensor) : วงจรกระดานหมากรูก

วงจรที่ติดตั้งบนกระดานหมากรูกทำหน้าที่เป็นเซ็นเซอร์ตรวจจับสถานะของกระดาน โดยตรวจสอบการมีอยู่ของหมาก ณ ตำแหน่งต่างๆ โดยมีหลักการการทำงานเหมือนการสแกนเพื่อตรวจจับการกดปุ่มของแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์

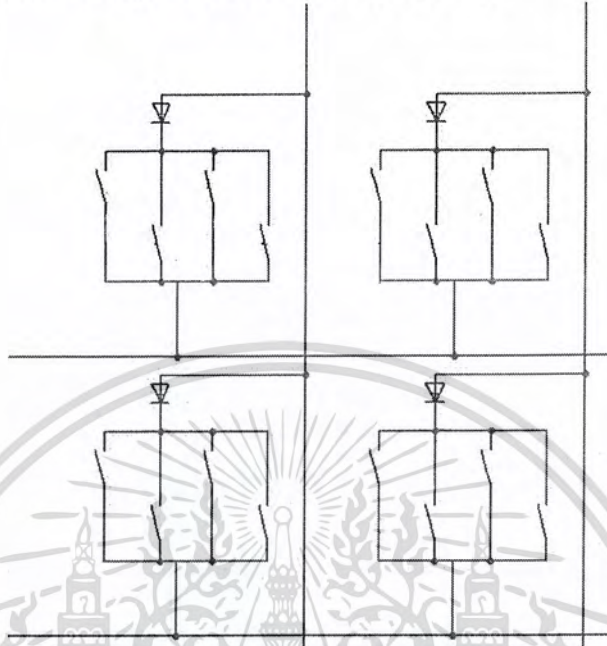

รูปที่ 3.3.1 ก. Schematic diagram แสดงวงจรกระดานหมากรุก

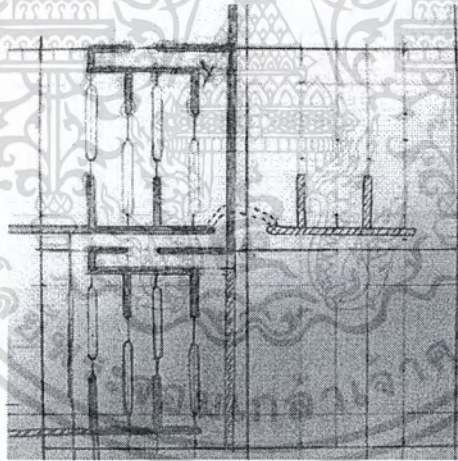
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา³⁷ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) การออกแบบวงจรกระดานหมากรุก

ภาพด้านล่างแสดง Schematic diagram สำหรับ 2x2 ช่องตารางหมากรุก

รูปที่ 3.3.1 ข. Schematic diagram สำหรับ 2x2 ช่องตารางหมากรุก

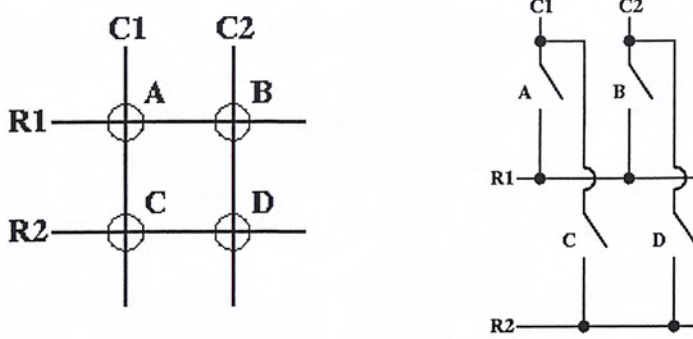

รูปที่ 3.3.1 ค. สายวงจร สำหรับ 2x2 ช่องตารางหมากรุก

แนวคิดในการออกแบบวงจร

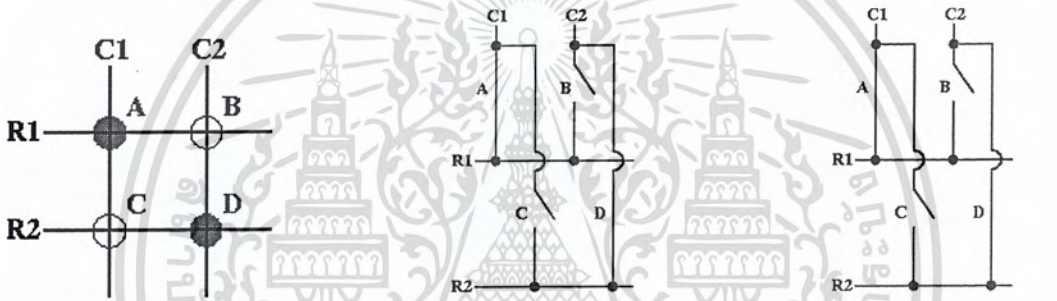
1.1) ออกแบบโดยอ้างอิงจากหลักการการทำงานของ Keyboard Matrix

ตารางจะตรวจจับตำแหน่งของหมาก โดยมีเซนเซอร์เป็นสวิตช์แม่เหล็กติดตั้งอยู่ที่กระดาน ได้ตัวหมากมีแม่เหล็กติดอยู่ ในขณะที่ตัวหมากอยู่บนกระดาน แม่เหล็กจะเหนี่ยวนำให้สวิตช์ปิด ไมโครคอนโทรลเลอร์จะรับสัญญาณและตรวจว่ามีหมากอยู่ที่ตำแหน่งใดบนกระดานบ้าง จะออกแบบวงจรไฟฟ้าบนกระดานโดยใช้หลักการเดียวกับ เมทริกซ์เป็นพิมพ์คอมพิวเตอร์ (Computer keyboard matrix)

รูปที่ 3.3.1 ง. วงจรของเมทริกซ์เป็นพิมพ์

แสดงการออกแบบโดยใช้หลักการเดียวกับ เมทริกซ์เป็นพิมพ์คอมพิวเตอร์เมื่อกดปุ่มที่โหนด (Node) ใดๆ คอลัมน์และแถวที่ตำแหน่งนั้นจะเชื่อมต่อกัน ไมโครคอนโทรลเลอร์จะส่งกระแสไป กระตุ้น (Activate) คอลัมน์หนึ่งแล้วตรวจว่าแถวโหนดมีการปิดสวิตช์ หลังจากนั้นจึงกระตุ้นคอลัมน์อื่นต่อไป

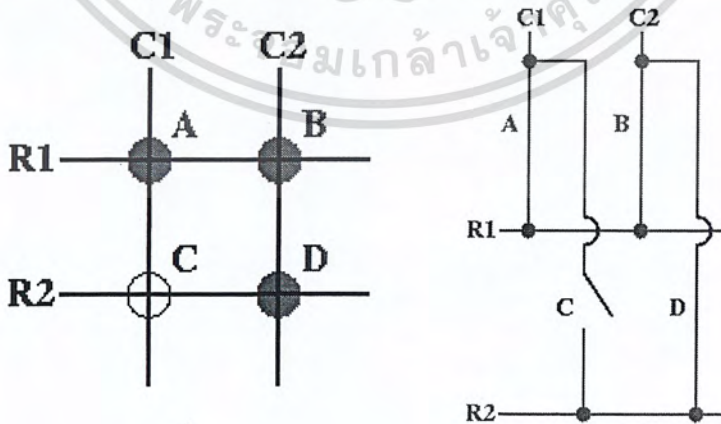
สวิตช์ A และ D ปิด.

สแกน C1, R1 แล้วส่งค่าออก

สแกน C2, R2 ลงค่าออก

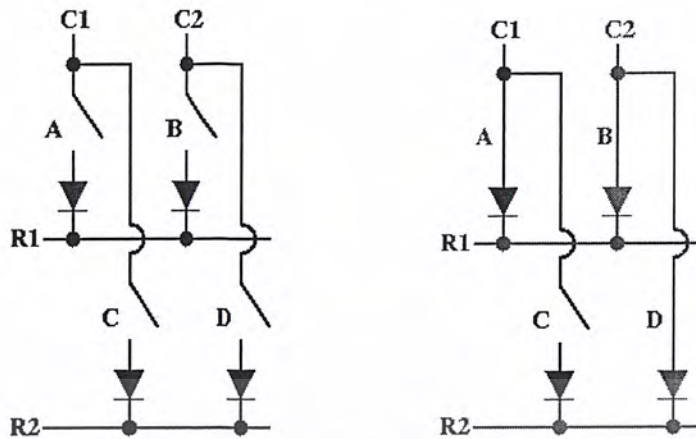
รูปที่ 3.3.1 จ. แสดงหลักการทำงานของวงจร เมทริกซ์เป็นพิมพ์คอมพิวเตอร์

ปัญหาที่พบ เมื่อมีตัวหมากอยู่ที่ตำแหน่ง A B D ที่ตำแหน่ง C ถูกตรวจจับไปด้วย

รูปที่ 3.3.1 ฉ. แสดงปัญหาเมื่อมีหมาก ที่ตำแหน่ง C ถูกตรวจจับ ไปด้วย

การแก้ปัญหา: ใช้ ไดโอดควบคุมทิศทางการไหลของกระแส จึงได้วงจรดังรูป

รูปที่ 3.3.1 ข. แสดงการแก้ปัญหาด้วยการใช้ไดโอด

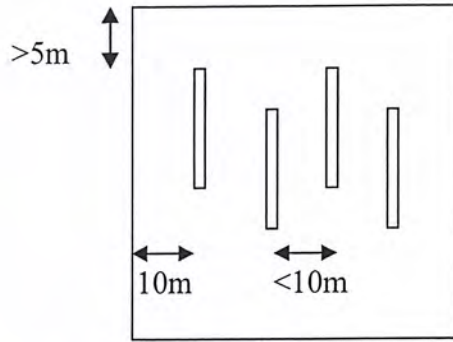
ไดโอดที่ใช้คือ 1N4148 เป็น switching diode ซึ่งสามารถทำงานร่วมกับระบบที่มีการสแกนด้วยความถี่สูงได้ การเพิ่มความถูกต้องแม่นยำในการตรวจนับ โดยศึกษาความสามารถในการตรวจนับของรีดสวิตช์

1.2) ออกแบบโดยคำนึงถึงความสามารถในการตรวจนับตัวหมากบนช่องตารางหนึ่งๆ ได้แก่

- 1) ปัจจัยจากรีดสวิตช์
  - ขนาดของรีดสวิตช์
  - วิธีจัดวางตัวของรีดสวิตช์
  - จำนวนของรีดสวิตช์ต่อช่องตาราง
- 2) ปัจจัยจากแม่เหล็ก
  - ขนาดแม่เหล็ก
  - ความเข้มสนามแม่เหล็ก
  - จำนวนแม่เหล็กที่บนตัวหมากหนึ่งๆ
  - วิธีจัดวางตัวของแม่เหล็ก

ผู้ออกแบบได้ทำการทดลองเพื่อช่วยในการกำหนด ขนาดแม่เหล็ก ขนาดและวิธีจัดวางรีดสวิตช์ ที่ทำให้พื้นที่การตรวจนับตัวหมากครอบคลุมทั่วช่องตารางโดยไม่รบกวนการตรวจนับของสวิตช์บนช่องข้างเคียง จากการทดลอง พบว่าบริเวณรอบจุดกึ่งกลางของรีดสวิตช์เป็นจุดบอดในการตรวจนับ ผู้ออกแบบจึงเพิ่มจำนวนสวิตช์โดยนำมาต่อขนาน และวางสลับหว่างกันเพื่อชดเชยจุดบอดซึ่งกันและกัน จากผลการทดลอง ผู้ออกแบบเลือกใช้รีดสวิตช์ขนาด 14mm จำนวน 4ตัว ร่วมกับแม่เหล็กหน้าตัดวงกลม หนา 1.5mm เส้นผ่านศูนย์กลาง 15 mm และวางสวิตช์ในลักษณะดังแสดงในรูป 3.4.1 ข. จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการออกแบบหลายวงจร

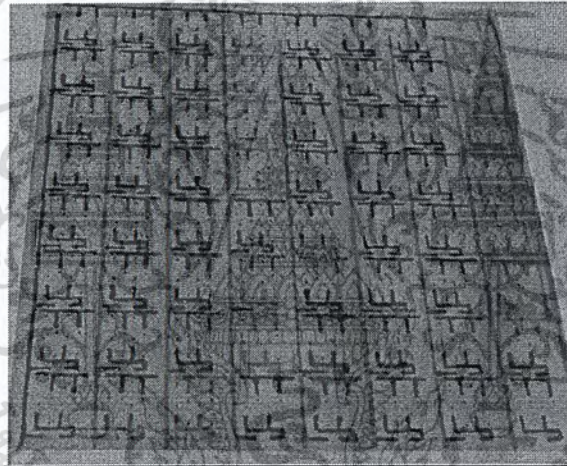
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

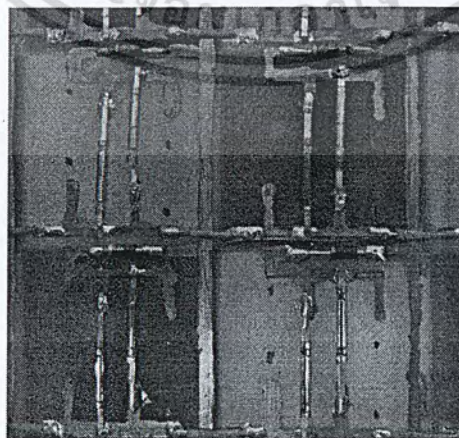
รูปที่ 3.3.1 ช. ระยะการวางรีดสวิตซ์ที่ออกแบบ

2) การติดตั้งวงจรบนกระดานหมากรุก

ผู้ปฏิบัติงานได้นำแผ่น PCB (Printed circuit board) มาทำเป็นตัวกระดาน โดยกัดลายวงจรตามที่ออกแบบแล้วทำการบัดกรีติดอุปกรณ์

รูปที่ 3.3.1ฉ. แผ่นPCBที่ผ่านการกัดลายวงจร

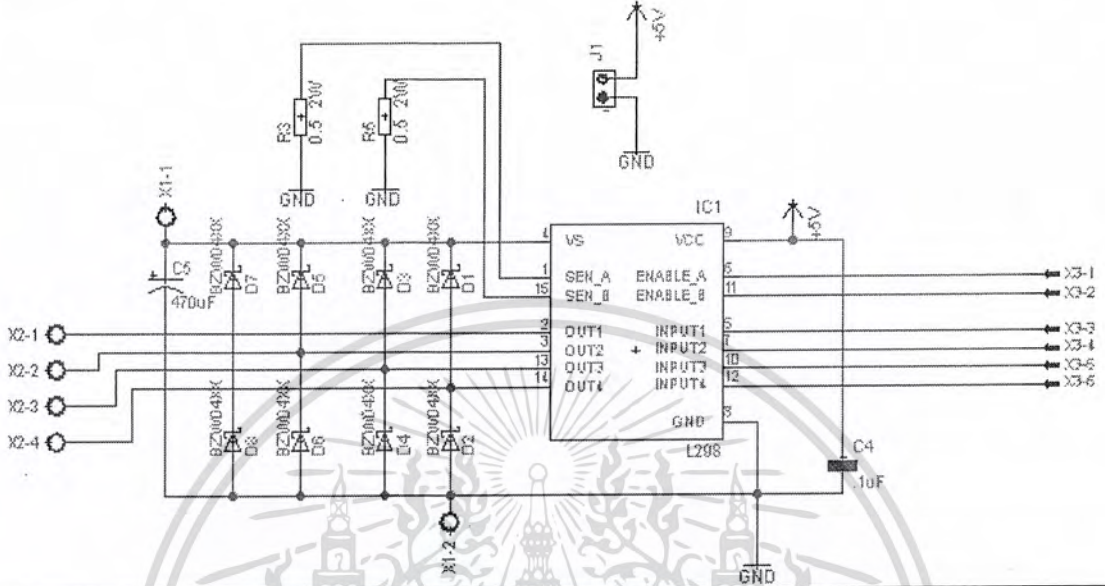

รูปที่ 3.3.1 ฉ. วงจรกระดานหมากรุกที่สมบูรณ์

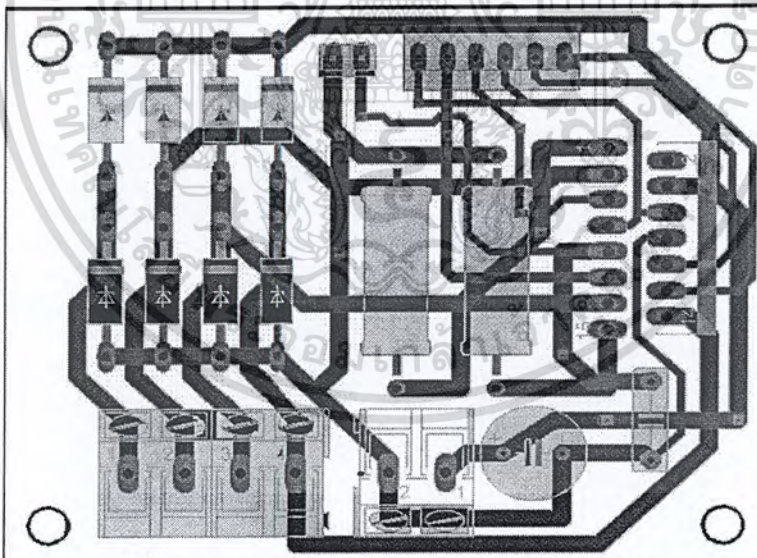
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 วงจรขับสเตปมอเตอร์

วงจรขับหรือควบคุมสเตปมอเตอร์ แบบพื้นฐานด้วยไอซี L298 มีราคาถูกและความสะดวกในการใช้สร้างวงจรรอง่าย สามารถควบคุมด้วยระบบไมโครคอนโทรลเลอร์ ใช้โปรแกรม Eagle ในการออกแบบ Schematic diagram และลายวงจร

รูปที่ 3.3.2 ก. Schematic diagram วงจรขับสเตปมอเตอร์

รูปที่ 3.3.2 ข. Schematic diagram วงจรขับสเตปมอเตอร์

3.3.3 การเลือกใช้มอเตอร์

การเลือกมอเตอร์จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดแรงบิดที่จำเป็น ต้องรู้ก่อนว่าแรงบิดสูงสุด (Maximum torque) ของมอเตอร์เท่าไรและค่าบอกระยะเวลาที่มอเตอร์สามารถทำงานได้ภายใต้ กระแสไฟฟ้าและแรงดันไฟฟ้าที่กำหนด โดยไม่เกิดความเสียหาย (Duty cycle) ปกติแล้วค่าแรงบิดสูงสุดที่ต้องการ ในการเร่งการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไหลตกจากที่หยุดนิ่งจนถึงความเร็วที่ต้องการ ตัวแปรต่อไปนี้เป็นตัวแปรที่ต้องรู้จักเพื่อหาแรงบิดที่จำเป็นในการเร่งจากการหยุดนิ่งเอาชนะแรงเสียดทานมีสมการดังต่อไปนี้

แรงบิด :
$$\tau_a = rF_{\perp}$$
 (1)

เมื่อ τ_a = แรงบิดเริ่มหมุน (แรงบิดค่าสุด) ที่ทำให้แกนกลที่หยุดนิ่งถูกเริ่มให้เคลื่อนที่ (N-m)
 r = ระยะทางที่ลากจากจุดหมุนมาตั้งฉาก (แขนหมุน) กับแนวแรง (m)
 F = แรงที่ตั้งฉากกับแขนหมุน (N)

แรง :
$$F = ma$$
 (2)

จะได้
$$\tau_a = rma$$
 (3)

เมื่อ m = มวลของแกนกล (kg)

a = ความเร่งเชิงเส้น

ความเร่งเชิงเส้น :
$$a = \sqrt{a_c^2 + a_t^2}$$
 (4)

เมื่อ a = ความเร่งเชิงเส้น (m/s²)

a_c = ความเร่งในแนวเส้นสัมผัส ($a_c = \omega^2 r$) (m/s²)

a_t = ความเร่งเข้าสู่ศูนย์กลาง ($a_t = \alpha r$) (m/s²)

ความเร็วเชิงมุม :
$$\omega = 2\pi n$$
 (5)

เมื่อ ω = ความเร็วเชิงมุม (rad/s)

n = ความเร็วรอบ (rpm)

ความเร่งเชิงมุม :
$$\alpha = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}$$

(6)

เมื่อ α = ความเร่งเชิงมุม (rad/s²)

t = เวลา(s)

จากนั้นขนาดของมอเตอร์ในการขับเคลื่อนแกนกลแต่ละส่วนนั้น จะต้องมีความเหมาะสมกับน้ำหนักและขนาดของแกนแต่ละส่วน ซึ่งในการเลือกขนาดของมอเตอร์ที่ใช้นั้นจะต้องมีการคำนวณหาค่ากำลังของมอเตอร์ซึ่งก็ขึ้นกับน้ำหนักของแกนแต่ละส่วน

กำลังมอเตอร์ :
$$P = \tau_a \omega$$

(7)

เพื่อหาแรงบิดที่จำเป็นในการเร่งแกนกลให้เคลื่อนจากจุดหยุดนิ่งในเวลา 1 วินาทีจาก 0 ถึง 12rpm ต้องหาความเร็วเชิงมุมที่เอาชนะแรงเสียดทานในตอนหยุดนิ่ง

ความเร็วเชิงมุม :
$$\omega = 2\pi n$$
 (8)

$$= \frac{2\pi \times 12 \text{ rpm}}{60 \text{ s}}$$

$$= 1.26 \text{ rad/s}$$

ความเร่งเชิงมุม :

$$\alpha = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}$$

(6)

$$= \frac{(1.26-0) \text{ rad/s}}{1}$$

$$= 1.26 \text{ rad/s}^2$$

เมื่อ

$$\alpha = \omega \quad \text{จะได้ความเร่งเชิงเส้น: } a = \sqrt{2} a_c$$

(8)

1) ในการคำนวณขนาดมอเตอร์ตำแหน่งจุดหมุนที่ 1 (Link 1)

เพื่อหาแรงบิดที่จำเป็นในการเร่งแขนกลให้เคลื่อนจากจุดหยุดนิ่งในเวลา 0.10 วินาทีจาก 0 ถึง 12rpm โดยที่มีรัศมีการเคลื่อนที่เท่ากับ 0.433 เมตรน้ำหนักรวม 0.90Kg

ความเร่งในแนวเส้นสัมผัส : $a_c = \omega^2 r$

$$= 1.26 \text{ rad/s}^2 \times 0.433 \text{ m}$$

$$= 0.687 \text{ m/s}^2$$

ความเร่งเชิงเส้น :

$$a = \sqrt{2} a_c$$

$$= \sqrt{2} \times 0.687 \text{ m/s}^2$$

$$= 0.972 \text{ m/s}^2$$

(8)

แรงบิดที่ต้องการ :

$$\tau_a = r m a$$

$$= 0.433 \text{ m} \times 0.90 \text{ kg} \times 0.972 \text{ m/s}^2$$

$$= 0.379 \text{ N.m หรือ } 380 \text{ mN.m}$$

(3)

กำลังมอเตอร์ที่ต้องการ :

$$P = \tau_a \omega$$

$$= 2.144 \text{ N.m} \times 1.26 \text{ rad/s}$$

$$= 2.7 \text{ วัตต์}$$

(7)

จะได้ว่าเพื่อเร่งการแขนกลให้เคลื่อนที่จากจุดหยุดนิ่งเราจะต้องใช้แรงบิดไม่น้อยกว่า 380 mN.m ซึ่งต้องรวมกับแรงบิดอีก 25% เพื่อสำหรับให้มอเตอร์หมุนและอีก 50-100% เพิ่มเพื่อความปลอดภัยในกรณีของเกิดความแปรปรวนหรือชำรุด จึงแรงบิดรวมทั้งหมดประมาณ 500 mN.m ที่ 40 pps จึงเลือกใช้ 23LM-C304 ที่มีแรงบิดมอเตอร์เท่ากับ 500 mN.m และกำลังของมอเตอร์เท่ากับ 4.9 วัตต์

2) ในการคำนวณขนาดมอเตอร์ตำแหน่งจุดหมุนที่ 2 (Link2)

เพื่อหาแรงบิดที่จำเป็นในการเร่งแขนกลให้เคลื่อนจากจุดหยุดนิ่งในเวลา 0.10 วินาทีจาก 0 ถึง 12rpm โดยที่มีรัศมีการเคลื่อนที่เท่ากับ 0.278 เมตรน้ำหนักรวม 0.27 Kg

ความเร่งในแนวเส้นสัมผัส : $a_c = \omega^2 r$

$$= 1.26 \text{ rad/s}^2 \times 0.278 \text{ m}$$

$$= 0.441 \text{ m/s}^2$$

ความเร่งเชิงเส้น :

$$a = \sqrt{2} a_c$$

(8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา 44 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$= 0.624 \text{ m/s}$$

แรงบิดที่ต้องการ : $\tau_a = rma$ (3)

$$= 0.278\text{m} \times 0.270\text{kg} \times 0.624 \text{ m/s}$$

$$= 0.0468 \text{ N.m หรือ } 46.8 \text{ mN.m}$$

กำลังมอเตอร์ที่ต้องการ : $P = \tau_a \omega$ (7)

$$= 0.0468 \text{ N.m} \times 1.26 \text{ rad/s}$$

$$= 0.33 \text{ วัตต์}$$

จะได้ว่าเพื่อเร่งการแขนกลให้เคลื่อนที่จากจุดหยุดนิ่งเราจะต้องใช้แรงบิดไม่น้อยกว่า 46.8 mN.m ซึ่งต้องรวมกับแรงบิดอีก 25% เพื่อสำหรับให้มอเตอร์หมุน และอีก 50-100% เพิ่มเพื่อความปลอดภัยในกรณีของความแปรปรวนหรือชำรุด จึงแรงบิดรวมทั้งหมดประมาณ 100 mN.m ที่ 40 pps จึงเลือกใช้มอเตอร์ M55SP ซึ่งมีแรงบิดมอเตอร์เท่ากับ 107.8mN.m กำลังของมอเตอร์ 3.108 วัตต์

3.3.4 ไมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller) และ Serial communication

Key Features PICmicro™ Mid-Range Reference Manual (DS33023)	PIC16F877
Operating Frequency	DC-20 MHz
RESETS (and Delays)	POR, BOR (PWRT, OST)
FLASH Program Memory (14-bit words)	8K
Data Memory (bytes)	368
EEPROM Data Memory	256
I/O Ports	Port A, B, C, D, E
Timers	3
Capture/Compare/PWM modules	2
Serial Communication	MSSP, USART

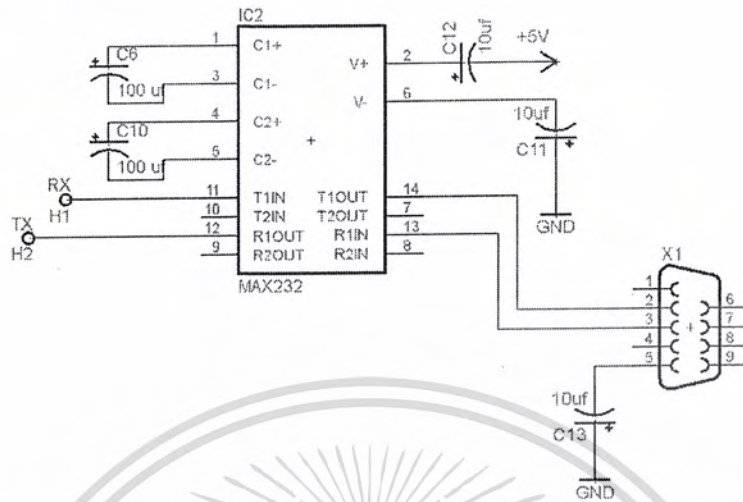
ไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ใช้คือ PIC 16F8777 มีคุณสมบัติดังนี้

PIC16F877 สามารถตอบสนองความต้องการของระบบซึ่งได้แก่

- 1) 8 Output pins สำหรับสแกนวงจรกระดานหมากรุก
- 2) 8 Input pins สำหรับสแกนวงจรกระดานหมากรุก ซึ่งอยู่ใน Port เดียวกัน
- 3) Serial ports สำหรับสื่อสารกับคอมพิวเตอร์
- 4) 14 Output pins สำหรับขับแขนกล
- 5) มี Memory ที่มากพอที่จะบรรจุโปรแกรมทั้งหมดได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้MAX 232ในการขยายสัญญาณ โดยมีการเชื่อมต่อดังรูปที่ 3.4.3

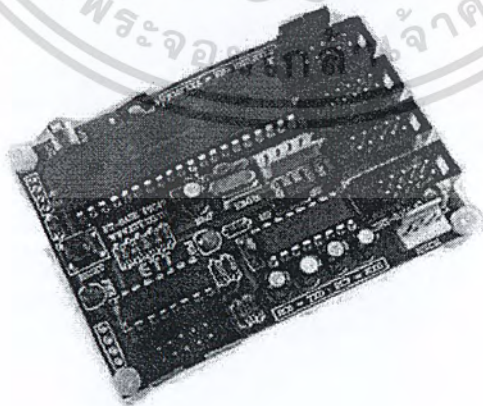

รูปที่ 3.3.3 ก. วงจรสำหรับ IC MAX 232

วงจรรูปที่เลือกใช้

เลือกใช้ ET BASE PIC 40 ของบริษัท ETT ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของวงจรรูปที่ออกแบบได้ โดยมีองค์ประกอบที่ใช้งานดังนี้

- คริสตัลอสซิลิเคเตอร์ขนาด 10 MHz
- I/O Port ขนาด 10 PIN จำนวน 4 พอร์ต
- I/O Port ขนาด 5 PIN จำนวน 1 พอร์ต
- ชุดวงจร ไลน์แวนอร์ RS232 จำนวน 1 พอร์ต
- ขั้วต่อแรงดันไฟ VCC และ GND

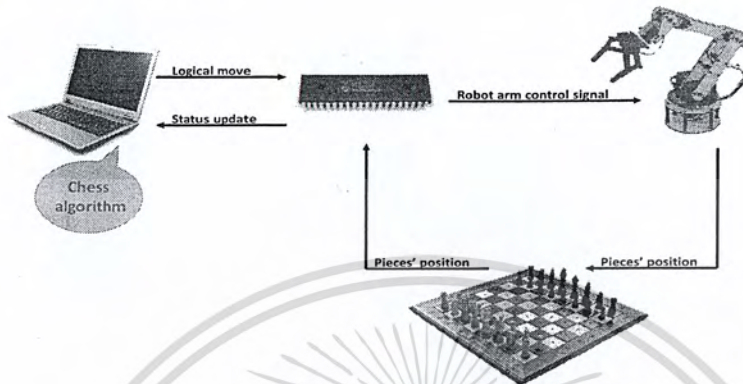

รูปที่ 3.3.3 ข. ET BASE PIC 40

3.4 การออกแบบและเขียนโปรแกรม

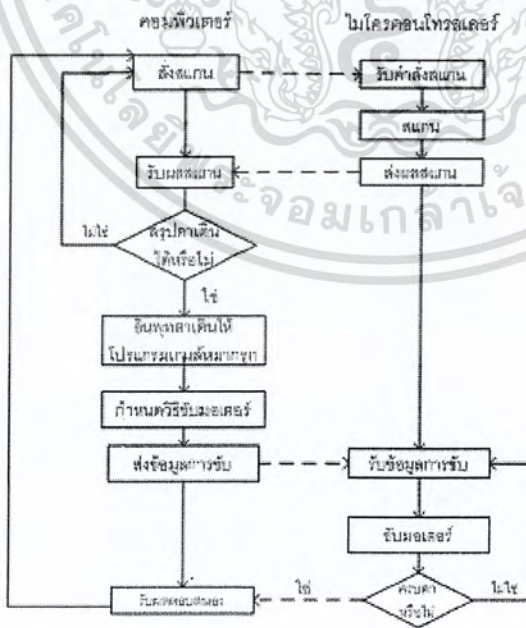
3.4.1 ภาพรวมการทำงานร่วมกันของโปรแกรมต่างๆ

ดังที่ได้อธิบายในส่วนภาพรวมของระบบ ในรูป3.4.1 ระบบของแขนกลเล่นหมากรุกจะมีส่วนควบคุมเป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ และ คอมพิวเตอร์ ซึ่งทำงานตามที่ได้โปรแกรมไว้ โดยมีการสื่อสารกันระหว่างหน่วยควบคุมทั้งสองตามโปรโตคอลที่กำหนด

รูปที่ 3.4.1 ระบบในภาพรวม

ในแต่ละตาเดิน เมื่อถึงตาของผู้เล่น คอมพิวเตอร์จะสั่งให้ไมโครคอนโทรลเลอร์สแกนหาตำแหน่งบนกระดานที่มีตัวหมากอยู่ ไมโครคอนโทรลเลอร์จะส่งข้อมูลตำแหน่งที่สแกนได้ไปส่งให้คอมพิวเตอร์ โดยที่คอมพิวเตอร์ตรวจสอบข้อมูลนั้น และจะสั่งสแกนใหม่ซ้ำๆจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการกำหนดว่าผู้เล่นได้เดินหมากอย่างไร จากนั้นจึงคำนวณหาตาเดินโต้ตอบที่เหมาะสมตามอัลกอริทึมของเกมหมากรุก ข้อมูลตาเดินที่คอมพิวเตอร์ได้ตัดสินใจเลือก จะถูกนำมาคำนวณเพื่อหาวิธีการเคลื่อนแขนกลตามตาเดินนั้นๆ จากนั้นคอมพิวเตอร์จะสั่งให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ขับมอเตอร์ตามลำดับและวิธีที่ได้คำนวณ

รูปที่ 3.4.1 ก. แสดงการทำงานร่วมกันของโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

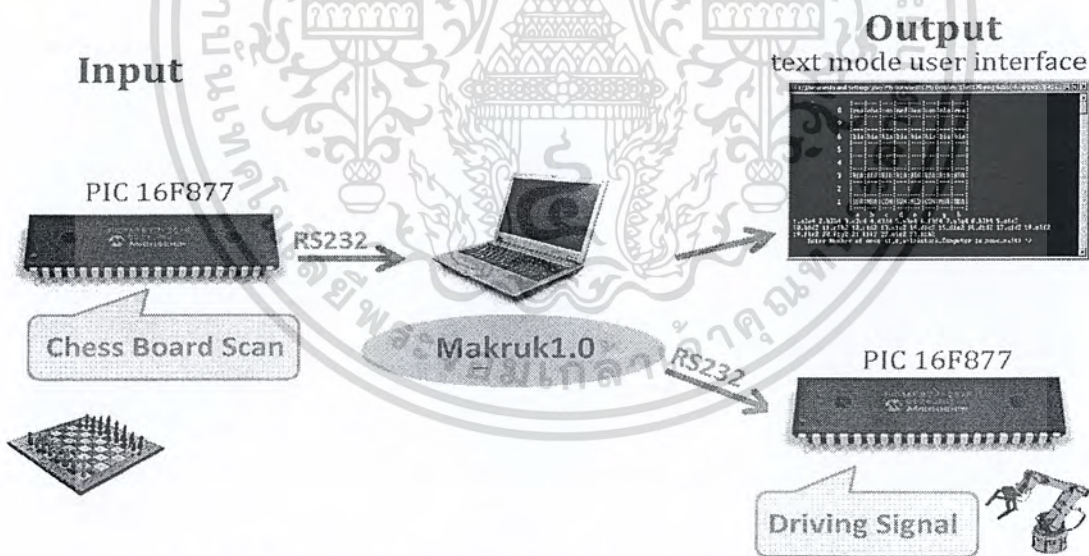
โปรแกรมของส่วนควบคุมในระบบแขนกล แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1. โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ ส่วนการเล่นเกมส์หมากรุก
2. โปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ส่วนการสแกนกระดานหมากรุก
3. โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ ส่วนการUpdate สถานะของกระดานหมากรุก
4. โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ส่วนการคำนวณหาวิธีเคลื่อนของแขนกล
5. โปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ ส่วนการขับเคลื่อนมอเตอร์

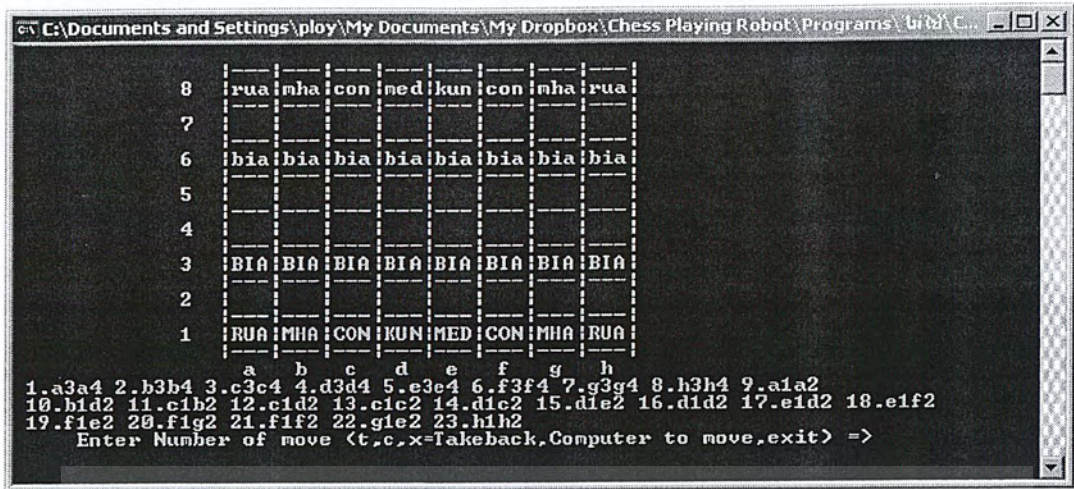
1. โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ ส่วนการเล่นเกมส์หมากรุก

ผู้จัดทำได้นำเกมส์หมากรุกบนคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ดัดแปลงเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกตาเดินของหุ่นยนต์ โดยเปลี่ยนแปลงส่วนรับข้อมูลตาเดินของผู้เล่นจากเดิมซึ่งเป็นรูปแบบการรับข้อมูล Input ตาเดิน จากแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์ให้เป็นการรับข้อมูลจากการสแกนหาตำแหน่งตัวหมากบนกระดานหมากรุก และนำข้อมูลตาเดินของคอมพิวเตอร์มาคำนวณเป็นสัญญาณควบคุมมอเตอร์ต่างๆเพื่อขับเคลื่อนหุ่นยนต์ ในภาพ แสดงการนำไมโครคอนโทรลเลอร์เข้ามาทำงานร่วมกับคอมพิวเตอร์ในการจัดการกับข้อมูล Input และOutput ของโปรแกรมเกมส์คอมพิวเตอร์

โปรแกรมเกมส์หมากรุกบนคอมพิวเตอร์ ที่นำมาประยุกต์ใช้เป็น Open source ชื่อ Makruk 1.0 for DOS ของคุณ Phoomchai Saihom โปรแกรมนี้เป็น Text mode และทำงานบนระบบปฏิบัติการ DOS

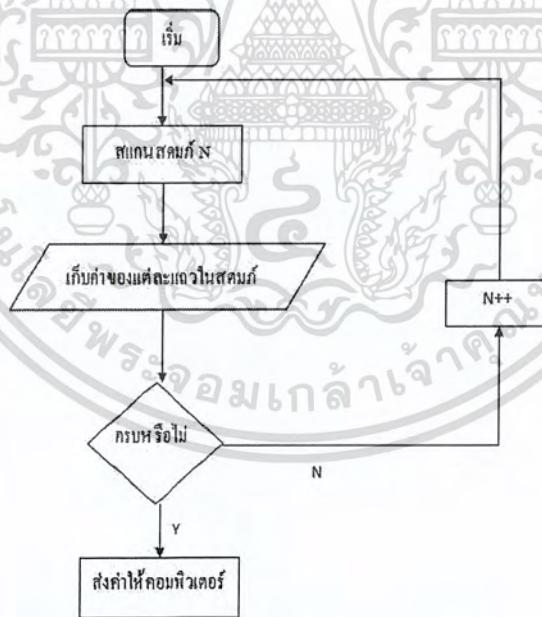
รูปที่ 3.4.1 ข. แนวคิดการใช้โปรแกรมMakruk1.0 ร่วมกับองค์ประกอบอื่นในระบบ

รูปที่ 3.4.1 ค. แสดงหน้า user interface ของโปรแกรม makruk 1.0

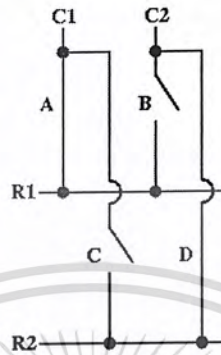
2. โปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ส่วนการสแกนกระดานหมากรุก

โปรแกรมส่วนนี้ทำหน้าที่ตรวจสอบว่ามีตัวหมากรุกอยู่ที่ตำแหน่งใดบนกระดานบ้าง โดยทำงานร่วมกับวงจรกระดานหมากรุกซึ่งใช้ Reed switch ในการตรวจจับตัวหมากรุกที่มีแม่เหล็กติดอยู่ตามหลักการสแกนแบบมีพิมพ์คอมพิวเตอร์

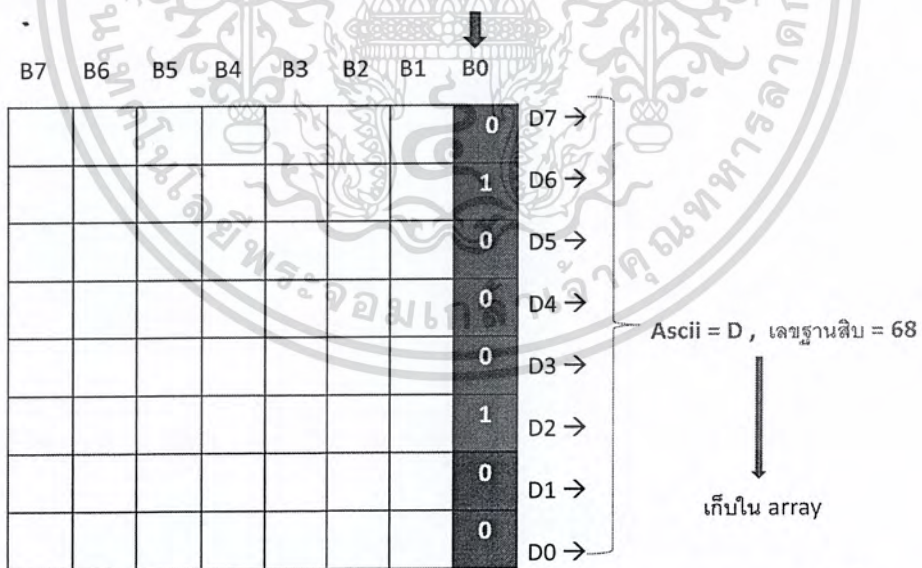
รูปที่ 3.4.1 ง. แผนภาพแสดงขั้นตอนการสแกนบนตารางหมากรุก

ไมโครคอนโทรลเลอร์จะทำการสแกนวงจรกระดานหมากรุกทีละหลัก ลำดับวิธีการสแกนเริ่มจากไมโครคอนโทรลเลอร์จ่ายสัญญาณไบนารี ค่า 1 ให้หลักแรกของวงจรกระดานแล้วจึงรับอินพุตจากแถวทั้ง 7 จากรูปที่ 3.4.1 จะเห็นได้ว่า หากมีแม่เหล็กเหนี่ยวนำให้สวิตช์ที่แถวหนึ่งๆ ปิด กระแสจากสัญญาณที่จ่ายให้กับหลักจะสามารถไหลผ่านไปยังแถวนั้นๆ ได้ ทำให้ สัญญาณ ไบนารีอินพุต ของแถวนั้นมีค่าเป็น 1 และถ้าหากไม่มีแม่เหล็กวางอยู่ สวิตช์จะเปิดทำให้สัญญาณอินพุตมีค่าเป็น 0

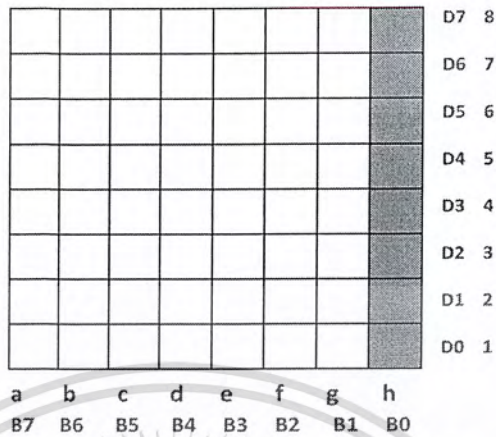
รูปที่ 3.4.1 จ. แสดงการกำหนดไบนารีอินพุตแสดงสถานะกระดานจากการปิดเปิดรีดสวิตช์

สำหรับหลักหนึ่งๆ ค่า Input ของแถวทั้ง 8 จะรวมกันเป็นข้อมูลประเภท 8-bit character เมื่อไมโครคอนโทรลเลอร์สแกนหลักต่อไปจนครบทั้งกระดานแล้ว จะส่งข้อมูล array ที่ประกอบไปด้วยข้อมูล character แสดงสถานะของแถวทั้ง 8

รูปที่ 3.4.1 ฉ. แสดงตัวอย่างการเก็บข้อมูลตำแหน่งหมากรุกจากการสแกนหลักหนึ่งๆ

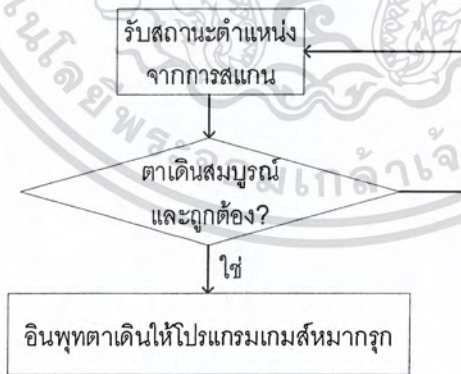
scan[8] = [■, ■, ■, ■, ■, ■, ■, ■, ■]

รูปที่ 3.4.1 ข. รูปอ้างอิงในการเก็บข้อมูลในArray ตามข่าไม่ ไครคอน ไทรลเดอร์และสัญลักษณ์อ้างอิงช่องหมากรุก

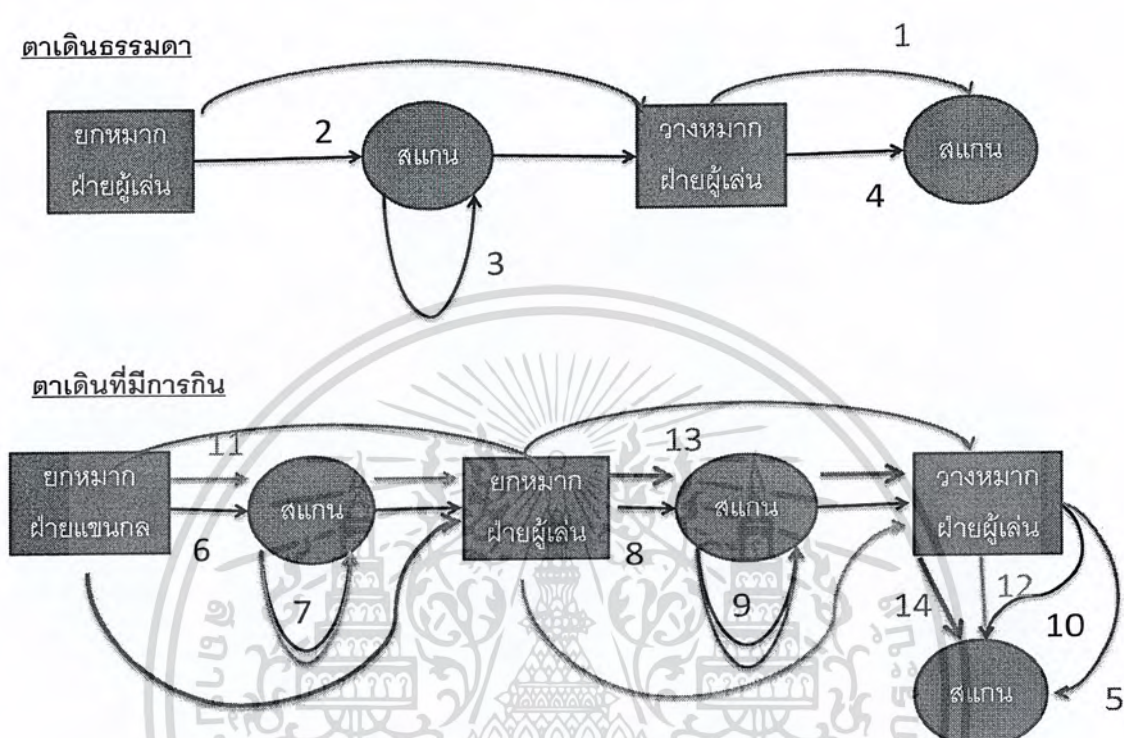
3.4.2 โปรแกรมของโปรเซสเซอร์ในการปรับสถานะของกระดานเพื่อติดตามเดินและส่งข้อมูลการจับแขนกล

โปรแกรมส่วนนี้ทำหน้าที่รับข้อมูลตำแหน่งตัวหมากที่ได้จากการสแกนกระดานหมากรุก มาปรับเป็น อินพุต ตาเดินของผู้เล่นสำหรับเกมสตัคคอมพิวเตอร์ Makruk 1.0 for DOS แต่ก่อนที่จะสามารถกำหนดตาเดินของผู้เล่นได้นั้น โปรแกรมจะต้องตรวจสอบผลการสแกนกระดาน ว่าผู้เล่นเดินหมากเสร็จสมบูรณ์และถูกต้องตาม กติกาของหมากรุกไทยหรือไม่ หากไม่ จะสั่งให้สแกนใหม่จนกว่าจะได้ข้อมูลอินพุตที่สามารถนำมาใช้ปรับ สถานะปัจจุบันของเกมส์ได้

รูปที่ 3.4.2 แผนผังแสดงหลักการการทำงานของโปรแกรมปรับสถานะของกระดาน

เนื่องจากสถานะของกระดานที่สแกนได้อาจอยู่ระหว่างการเดินหมากที่ยังไม่เสร็จ ดังนั้นในการที่จะสรุปว่าเกิดการเดินที่สมบูรณ์ และถูกต้องตามกฎหมายกรุกไทย จะต้องนำข้อมูลผลการสแกนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการสแกนครั้งก่อนๆ ว่าเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างไร จึงจะสามารถระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ โดยที่สถานการณ์ที่เป็นไปได้ มีทั้งหมด 14 กรณีดังแสดงในรูปที่ 3.4.2 ก

รูปที่ 3.4.2 ก. แสดงรูปแบบการเดินหมาก

ในการระบุกรณีที่เกิดขึ้น โปรแกรมจะทำการวนรูปแล้วเก็บค่าในตัวแปรต่างๆ สำหรับการวิเคราะห์และเปรียบเทียบหาความเปลี่ยนแปลงของผลการสแกน ในแต่ละครั้ง ตัวแปรดังกล่าว ได้แก่ miss เป็นตัวแปรบูลีนที่ค่า 1 หมายถึง มีหมากหายไปจากกระดานตำแหน่งก่อนการสแกนครั้งล่าสุด, new เป็นตัวแปรบูลีนที่ค่า 1 หมายถึง มีหมากเพิ่มขึ้นบนกระดาน, scanNo เป็นตัวแปร integer ที่ใช้นับจำนวนครั้งที่สแกน, savedMiss หมายถึงตัวหมากที่หายไปในการสแกนครั้งล่าสุด, savedCapture ใช้เก็บค่าตัวหมากที่จะถูกกิน

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าตัวแปรต่างๆของการเดินหมาก

กรณี	เหตุการณ์	เงื่อนไขตัวแปร	กำหนด
0	ยังไม่เริ่มเดิน	miss = NO, new = NO, scanNo = 0	[should scan again]
1	เดินเสร็จก่อนสแกนครั้งแรก	miss = YES, new = YES, scanNo = 0	From := miss To := new
2	ผู้เล่นยกตัวหมาก	miss = YES, new = NO, scanNo = 0, {MISS IS HUMAN}	[should scan again] scanNo := 1, savedMiss := miss

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3	สแกนซ้ำๆเพื่อรอการเปลี่ยนแปลง	<i>miss = NO, new = NO,</i> <i>scanNo > 0</i>	[should scan again] <i>scanNo++</i>
4	ผู้เล่นวางหมาก	<i>miss = NO, new = YES,</i> <i>scanNo > 0</i>	<i>From := savedMiss</i> <i>To := new</i> [reset <i>scanNo</i>]
5	กินเสร็จก่อนสแกนครั้งแรก	<i>miss = YES, new = NO, scanNo = 0</i>	ไม่อนุญาตให้เกิดกรณีนี้ เนื่องจากक्रमเครือ
6/11	ขหมากของฝ่ายแขนกลเพื่อกิน	<i>miss = YES, new = NO, scanNo = 0,</i> {MISS IS COMPUTER}	[should scan again] <i>scanNo := 1,</i> <i>savedMiss := miss,</i> <i>savedCapture := [miss]*</i>
7	สแกนซ้ำๆรอการเปลี่ยนแปลง หลังจากขหมากฝ่ายแขนกล	<i>miss = NO, new = NO,</i> <i>scanNo > 0</i>	[should scan again] <i>scanNo++</i>
8	ขหมากฝ่ายผู้เล่นเพื่อนำไปวางบน ตำแหน่งที่กิน	<i>miss = YES, new = NO,</i> <i>scanNo > 0</i>	[should scan again] <i>scanNo++,</i> <i>savedMiss := miss,</i>
9	สแกนซ้ำๆรอการเปลี่ยนแปลง หลังจาก เกิดกรณีที่ 8	<i>miss = NO, new = NO,</i> <i>scanNo > 0,</i>	[should scan again] <i>scanNo++</i>
10	วางหมากบนตำแหน่งที่กิน	<i>miss = NO, new = YES,</i> <i>scanNo > 0, savedCapture > 0</i>	<i>From := savedMiss,</i> <i>To := new,</i> [reset <i>savedCapture</i> and <i>scanNo</i>]
12	ผู้เล่นขกและวางหมากของคนในการ กิน เสร็จก่อนการสแกน (เกิดต่อจากกรณี 6/11)	<i>miss = YES, new = YES, scanNo > 0</i>	<i>From := miss,</i> <i>To := new,</i> [reset <i>scanNo, savedCapture</i>]
13	เกิดการขหมากของทั้งสองฝ่าย พร้อมๆกัน เมื่อเกิดการกิน	<i>miss = YES, new = NO, scanNo = 0,</i> {DOUBLE MISS}	[should scan again] <i>scanNo := 1,</i> <i>savedMiss := human-miss,</i> <i>savedCapture := [computer-miss]*</i>
14	การกินที่สมบูรณ์ (เกิดต่อจากกรณีที่ 13)	<i>miss = NO, new = YES, scanNo > 0,</i> <i>savedCapture > 0</i>	<i>From := savedMiss,</i> <i>To := new,</i> [reset <i>scanNo, savedCapture</i>]

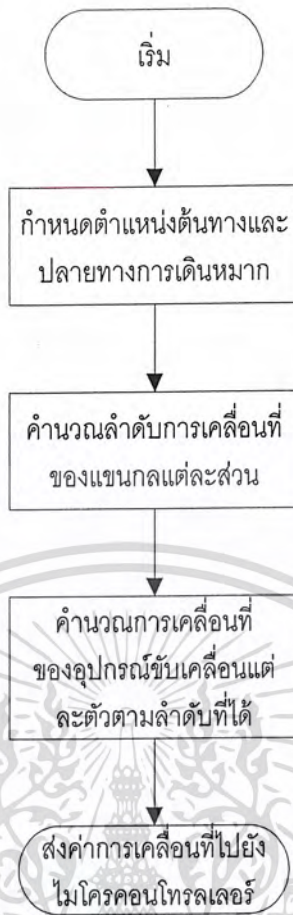
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4.1 สรุปตัวแปรสถานะในกรณีต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวแปร				
miss	new	scanNo	savedCapture	=> case
NO	NO	=0	NO	0
NO	NO	=0	YES	N/A
NO	NO	>0	NO	3,7,9
NO	NO	>0	YES	3,7,9
NO	YES	=0	NO	N/A
NO	YES	=0	YES	N/A
NO	YES	>0	NO	4
NO	YES	>0	YES	10,14
YES	NO	=0	NO	2,6,11,13
YES	NO	=0	YES	N/A
YES	NO	>0	NO	N/A
YES	NO	>0	YES	8
YES	YES	=0	NO	1
YES	YES	=0	YES	N/A
YES	YES	>0	NO	N/A
YES	YES	>0	YES	12

3. โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ส่วนการคำนวณหาวิธีเคลื่อนของแขนกล

โปรแกรมส่วนนี้ นำค่าเดินของเกมส์คอมพิวเตอร์มาคำนวณหาข้อมูลที่ต้องใช้ในการขับเคลื่อนกล ซึ่งได้แก่ ลำดับการทำงานของมอเตอร์ต่างๆ และ จำนวนสเตปที่สเตปมอเตอร์แต่ละตัวต้องหมุนเพื่อเคลื่อนแขนไปยังตำแหน่งต่างๆบนกระดานตามลำดับการทำงานเพื่อเดินหมากจนครบตา

รูปที่ 3.4.2 ข. แผนผังแสดงการทำงานของ โปรแกรม

รูปที่ 3.4.2 ข แสดงการทำงานของ โปรแกรม โดยเริ่มจากรับข้อมูลเกี่ยวกับคาเดินของคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งหลักและแถวที่ต้นทางซึ่งเป็นตำแหน่งของตัวหมากที่คอมพิวเตอร์ตัดสินใจเดิน, ตำแหน่งหลักและแถวที่ตำแหน่งปลายทางซึ่งเป็นของช่องกระดานที่คอมพิวเตอร์จะนำหมากไปวาง, และกรณีของคาเดินว่ามีการกินหรือไม่มีการกิน

โปรแกรมจะกำหนดลำดับการทำงานของมอเตอร์ต่างๆขึ้นอยู่กับกรณีกับคาเดินว่ามีการกินหรือไม่ และต้องคำนวณหาจำนวนสเตปที่ สเตปมอเตอร์แต่ละตัวต้องใช้ในการเคลื่อนแขนกลจากตำแหน่งหนึ่งไปตำแหน่งหนึ่ง เช่น จากตำแหน่งต้นทางไปยังปลายทาง, จากตำแหน่งปลายทางไปยังกล่องใส่ชิ้นที่ถูกกิน เป็นต้น โดยในการคำนวณนั้นจะอ้างอิงจากข้อมูลที่เก็บที่จากการสอนให้หุ่นยนต์รู้จักจำนวนสเตปที่ต้องใช้ในการเคลื่อนแขนจากตำแหน่งเริ่มต้น (home position) ไปยังแต่ละช่องบนกระดาน

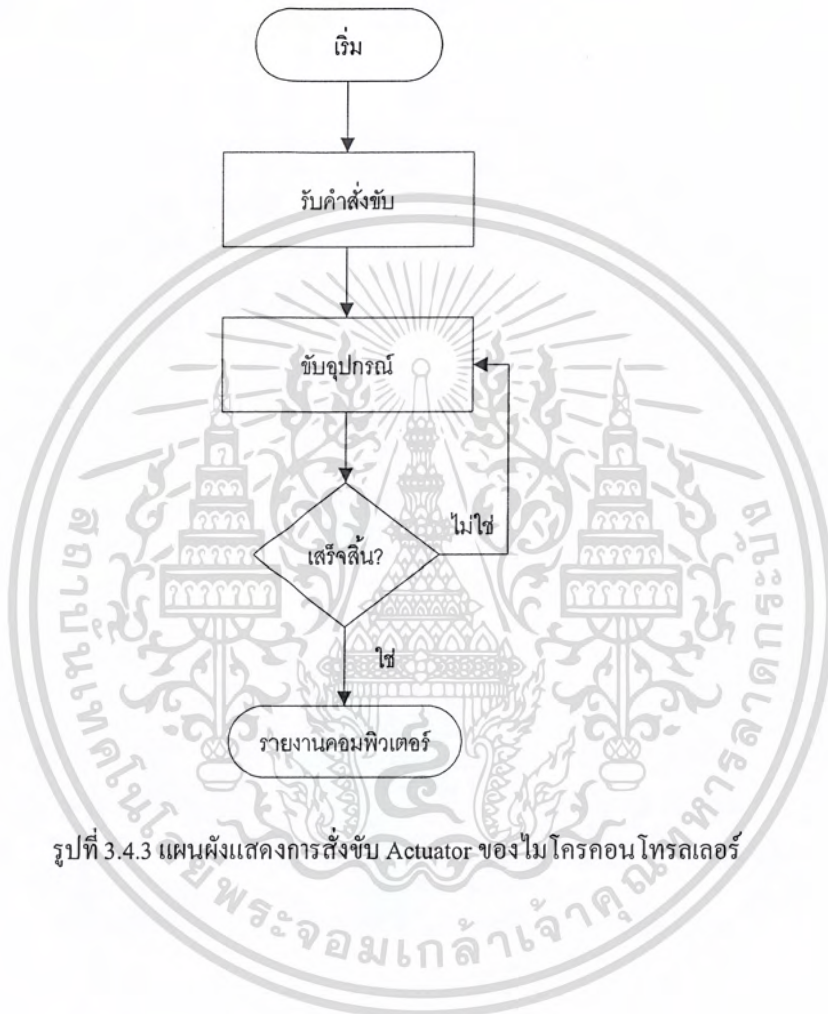
3.4.3. โปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์ส่วนขับเคลื่อน

โปรแกรมในส่วนนี้ทำหน้าที่รับคำสั่งจากคอมพิวเตอร์เพื่อการขับเคลื่อน โดยจะรับชุดข้อมูลที่กำหนดการเคลื่อนที่ของมอเตอร์ต่างๆเพื่อเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่งและทำการหยิบหรือวางตัวหมาก เมื่อทำ

เสร็จแล้วจะรอรับคำสั่งจากคอมพิวเตอร์ต่อไปเพื่อขับไปยังอีกจุดหนึ่งและทำการหยิบหรือวางหมาก เป็นเช่นนี้ไปจนครบตาเดินของหุ่นยนต์หนึ่งตา

ผู้ดำเนินงานขับเซอร์โวมอเตอร์ด้วยอินเทอร์รัปต์ไทมเมอร์โดยจะเปลี่ยนความกว้างของคลื่นตามคำสั่งยกหรือวางแขน และอำหุบมือจับ ส่วนสเตปมอเตอร์จะขับแบบสองแกนพร้อมกัน โดยใช้วิธีเลื่อนบิทจ่ายลอจิกเอาพุท วนลูปตามข้อมูลจำนวน

สเตปที่ต้องเคลื่อนไปซึ่งส่งมาจากคอมพิวเตอร์

รูปที่ 3.4.3 แผนผังแสดงการสั่งขับ Actuator ของไมโครคอนโทรลเลอร์

บทที่ 4

การทดลองและผลการทดลอง

ขั้นตอนสุดท้าย ในการสร้างและออกแบบแขนกลคือการทดสอบการใช้งานซึ่ง มีความสำคัญต่อการแก้ไขหากมีบางส่วนที่ไม่ทำงานตามที่ออกแบบไว้ อีกทั้งการทดสอบยังทำให้ทราบถึงความสามารถสูงสุดของแขนกลเพื่อลดความเสียหายของอุปกรณ์ในภายหลัง

4.1 การทดสอบฟังก์ชันการสแกน ของตารางหมากรุก

ในการทดสอบนี้ ผู้ทดสอบใช้คอมพิวเตอร์สั่งให้เกิดการสแกนเมื่อมีการกดแป้นพิมพ์ มีการติด LED กับกระดานหมากรุก และช่วงเวลาในขณะสแกน เพื่อตรวจสอบการจ่ายสัญญาณแต่ละหลัก และเพื่อตรวจสอบว่าสัญญาณอินพุตจากแต่ละแถวมีความถูกต้อง หากพบว่าการติดคีย์ของ LED ไม่สอดคล้องกับตำแหน่งหมาก การแก้ปัญหาสามารถทำได้โดยเริ่มจากตรวจสอบการทำงานขององค์ประกอบต่างๆ เช่น รีเลย์สวิทช์ ไคโอด และ ลายวงจร เป็นต้น

โปรแกรมสแกน ไมโครคอนโทรลเลอร์จะส่ง Array สถานะกระดาน ให้กับ โปรแกรมบนคอมพิวเตอร์ซึ่ง จะแสดงผลการสแกนเป็น Array ดังกล่าว

จากการทดสอบพบว่าค่าสถานะที่สแกน ได้มีความถูกต้องตามสถานะของกระดานหมากรุก

4.2 การทดสอบการปรับสถานะของกระดานหมากรุกตามตาเดินของผู้เล่น

ในการทดสอบ ผู้ทดสอบใช้แป้นพิมพ์ในการส่งอินพุตให้กับ โปรแกรมเกมสหมากรุกโดยการป้อนค่าไปเก็บใน Array ซึ่งมีรูปแบบเหมือนกับอินพุตที่ได้จากการสแกน เพื่อทดสอบการแปลงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นข้อมูลที่ใช้ระบุสถานะการเกิดขึ้นบนกระดานหมากรุกได้ การทดสอบด้วยวิธีนี้จะลดความผิดพลาดที่เกิดจากองค์ประกอบอื่นๆ เช่น วงจรกระดานหมากรุก หรือ การส่งข้อมูลผ่าน serial port ซึ่งทำให้ง่ายต่อการแก้ปัญหา

ผลการทดลองคือโปรแกรมสามารถระบุตาเดินของผู้เล่น ได้อย่างถูกต้อง และได้ตอบตามอัลกอริทึมของเกมสได้

4.3 การทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกลใน Manual mode

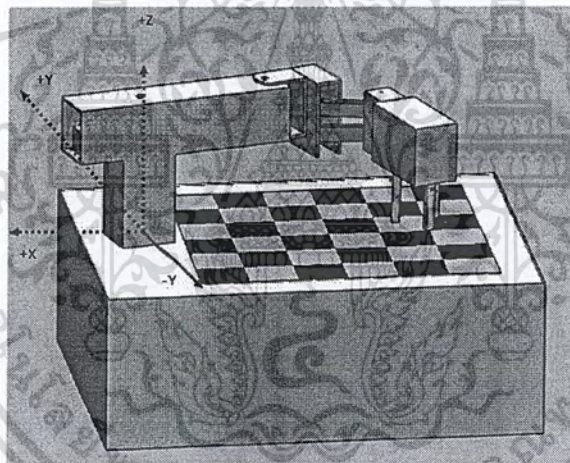
การทดสอบนี้เป็นการทดลองขับแขนกลโดยควบคุมการเคลื่อนที่ของมอเตอร์ต่างๆ โดยตรง โดยที่ผู้ควบคุมกดปุ่มบนคอมพิวเตอร์เพื่อบังคับการทำงานของมอเตอร์ต่างๆ คำรหัสของปุ่มที่กดจะถูกส่งไปยังไมโครคอนโทรลเลอร์ เพื่อใช้ตัดสินใจในการขับมอเตอร์ตามทางเลือกที่กำหนดไว้

การขับแขนกลใน Manual mode สามารถใช้แสดงผลการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบในระบบ และยังใช้ในการทดสอบส่วนต่างๆเช่น ความสามารถของระบบเชิงกล การรับส่งข้อมูลผ่าน serial port และการทำงานของวงจรและ โปรแกรมที่ใช้ขับมอเตอร์

จากผลการทดลองสามารถสรุปได้ว่าแขนกลสามารถขับเคลื่อน Link ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามที่ได้ออกแบบไว้ สามารถหยิบและวางตัวหมากจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่งได้ และมีมือจับสามารถหยิบตัวหมากซึ่งมีขนาดแตกต่างกันได้ทุกตัว

4.4 ความสามารถของระบบเชิงกล

การทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกล เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเพื่อทดสอบว่าแขนกลสามารถเคลื่อนที่ได้ทั่วทั้งหมคบนกระดานหมากรุกทั้ง 64 ช่อง โดยทดสอบการหมุนส่วนของฐานและข้อพับที่ต้องทำงานสัมพันธ์กัน เพื่อให้มือจับสามารถไปหยิบตัวหมากที่ต้องการได้ถูกต้อง โดยส่วนของแขนพาราเรลและมือจับจะต้องไม่เคลื่อนที่ไปชนกับแขนส่วนอื่น ส่วนการทดสอบแขนพาราเรลจะทดสอบความสามารถการยกมือจับให้สูงเหนือตัวหมาก และก้มจับได้โดยไม่กระทบตั่งรูปที่ 4.4 เพื่อให้ทราบถึงระยะการทำงานของแต่ละข้อของแขนกล และนำไปหาระยะสูงสุดที่แขนกลสามารถยกได้ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเขียน โปรแกรมควบคุมการทำงาน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการหยิบจับตัวหมากทั้ง 64 ช่อง และป้องกันการชำรุดของแขนกล ในขณะที่ทำงานเกินระยะสูงสุด อันจะส่งผลทำให้ส่วนส่งกำลัง เกิดความเสียหายและชำรุดได้ จึงจำเป็นต้องทำการทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกล โดยทำการทดสอบหาระยะสูงสุดดังตาราง 4.4

รูปที่ 4.4 การทดสอบการเคลื่อนที่ของแขนกลบนกระดานหมากรุก

ตารางที่ 4.4 การทดสอบหาระยะสูงสุดของการทำงาน

ข้อแขน	ระยะองศาที่เคลื่อนที่ได้(องศา)	ระยะที่ยกสูงจากพื้น(cm)
ฐาน	0-340	-
ข้อพับ	0-210	-
แขนพาลาเลล(Pallale)	-	0-7
มือจับ	-	-

4.5 การสอนให้แขนกลจดจำตำแหน่ง

เป็นการสอนให้แขนกลรู้จักพิกัดตำแหน่งของช่องบนกระดานแต่ละช่อง โดยสร้างโปรแกรมที่ใช้เก็บค่าจำนวนสแต็ปที่สแต็ปมอเตอร์แต่ละตัวต้องเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งต่างๆ โดยเริ่มจากการใส่อินพุทหมายเลขหลักและแถวที่ต้องการจะเก็บค่า หลังจากนั้น ทำการขับเคลื่อนแขนกลใน Manual mode ไปยังตำแหน่งนั้น เมื่อเสร็จแล้ว กดปุ่มเปลี่ยนตำแหน่งที่ต้องการบันทึก ค่าที่ได้จะถูกบันทึกโดยอัตโนมัติ แล้วเปลี่ยนไปเก็บค่าที่ตำแหน่งต่อไป เมื่อทำการเก็บค่าจนครบทุกตำแหน่งแล้ว จึงสั่งให้โปรแกรมแสดงค่าที่เก็บออกมาเป็น array เพื่อคัดลอกไปใส่ในโปรแกรมคำนวณข้อมูลสำหรับการขับเคลื่อนต่อไป

4.6 การเดินหมากในโหมดกึ่งอัตโนมัติ

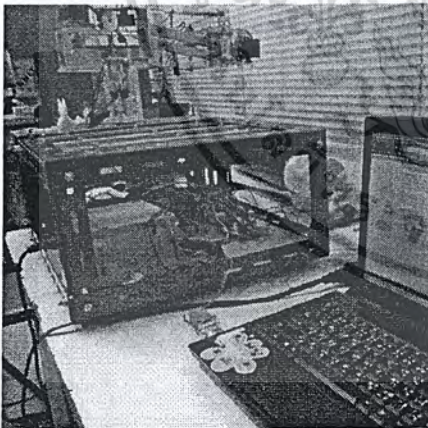
เป็นการทดสอบการเดินหมากตามตาเดินของคอมพิวเตอร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับ โปรแกรมคำนวณและจัดลำดับในการเคลื่อนที่ของแขนกลบนกระดานจากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อเดินหมากให้ครบตาเดิน โดยผู้ทดสอบกำหนดว่าจะเอาหมากที่ตำแหน่งใด ไปวางที่ใด และมีการกินเกิดขึ้นหรือไม่

จากผลการทดลองสามารถเดินหมากได้อย่างถูกต้องตามที่กำหนด

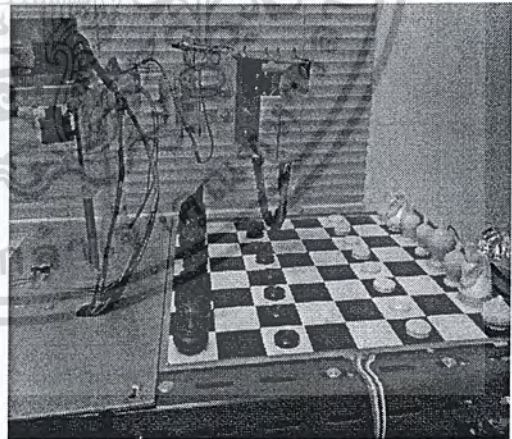
4.7 การทดสอบการเล่นหมากรุก

หลังจากทดสอบส่วนการทำงานย่อยแต่ละส่วนดังที่ได้อธิบายข้างต้น ผู้ปฏิบัติงานได้ทดสอบการเล่นหมากรุกของแขนกล

จากผลการทดลองพบว่าแขนกลสามารถเดินหมาก ได้ตอบกับคน ได้อย่างอัตโนมัติ

รูปที่ 4.7 ก. การติดตั้งและเชื่อมต่ออุปกรณ์

รูปที่ 4.7 ข. แขนกลเล่นหมากรุก

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

5.1 สรุปผลการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้ทำการออกแบบและสร้างแขนกลเล่นหมากรุก โดยเริ่มจากการออกแบบระบบควบคุมทั้งหมดที่มีองค์ประกอบหลักได้แก่ 1) กระจกหนากรุกที่ใช้รีดสวิทช์เป็นเซ็นเซอร์ในการตรวจจับตัวหมากที่มีแม่เหล็กติดอยู่ 2) ส่วนควบคุมซึ่งประกอบไปด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์และคอมพิวเตอร์ โดยที่ไมโครคอนโทรลเลอร์ทำหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของเซ็นเซอร์ และจ่ายสัญญาณขับให้กับส่วนขับเคลื่อน คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่ประมวลผลเพื่อตัดสินใจในการเดินหมาก และวิเคราะห์ค่าที่ได้จากเซ็นเซอร์เพื่อใช้ในการปรับสถานะของเกมส์ ตลอดจนคำนวณหาวิธีขับอุปกรณ์ 3) ส่วนขับเคลื่อนประกอบด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าและวงจรขับที่ใช้ในการเคลื่อนแขนกล

การดำเนินงานแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ๆ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแขนกล ส่วน โปรแกรม และส่วนวงจร แขนกลมีโครงสร้างแบบสกรูที่มี 3 ข้อต่อแบบหมุน (revolute joint) และมี 3 องศาอิสระ ใช้วัสดุหลักเป็นอะคริลิกและอลูมิเนียมแผ่น ส่วนขับเคลื่อนประกอบด้วยมอเตอร์ 2 ตัวในการควบคุมการเคลื่อนที่บนระนาบ $x y$ และใช้เซอร์โวมอเตอร์ 2 ตัวในการควบคุมการเคลื่อนที่ในแนวแกน z โดยทำงานร่วมกับวงจรขับ ผู้ปฏิบัติการได้ทำการเขียนโปรแกรมบนไมโครคอนโทรลเลอร์และคอมพิวเตอร์เพื่อควบคุมให้อุปกรณ์ต่างๆทำงานร่วมกันตามที่ต้องการ

ผลการดำเนินงาน จากการทดสอบการทำงานที่ละส่วนของระบบแขนกลพบว่าระบบย่อยต่างๆสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง นั่นคือ หน่วยควบคุมทั้งสองสามารถสื่อสารกันได้ตามโปรโตคอลที่ออกแบบไว้ สามารถตรวจสอบการเคลื่อนย้ายตัวหมากและปรับสถานะของเกมส์ ณ เวลาปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง โปรแกรมที่ใช้เล่นเกมส์หมากรุกสามารถตัดสินใจเดินหมากจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเซ็นเซอร์ได้ สามารถขับมอเตอร์ต่างๆด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ได้ แขนกลสามารถหยิบจับหมากรุกแต่ละตัวที่มีขนาดและรูปร่างที่แตกต่างกันได้ และสามารถเคลื่อนที่ได้้อย่างถูกต้องตามที่ต้องการ สามารถสอนให้แขนกลจำวิธีการเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งต่างๆบนกระดานได้ ระบบสามารถเดินหมากครบตามการคำนวณหาสัญญาณขับและลำดับการเดินสำหรับตา นั้นๆได้ หลังจากเชื่อมต่อทุกระบบย่อยเข้าด้วยกันแล้วพบว่าแขนกลสามารถเล่นหมากรุกโต้ตอบกับมนุษย์ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งบรรลุจุดประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

5.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไข

จากการดำเนินงานทั้งหมดที่ผ่านมา ได้ประสบกับปัญหาหลายอย่าง ทั้งในด้านของกลไกของแขนกล และวงจรควบคุมการทำงาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการออกแบบรวมทั้งการดำเนินงาน

ปัญหาแรกที่พบคือมีการแตกหักของอุปกรณ์สวิทช์แม่เหล็กที่ติดตั้งอยู่ด้านหลังของกระจกหนากรุก เนื่องจากกระจกหนากรุกที่ออกแบบไว้ต้องมีความหนาไม่มากเพื่อให้เส้นแรงแม่เหล็กที่ติดอยู่บนตัวหมากสามารถทะลุผ่านไปได้ อีกทั้งแผ่นวงจรพิมพ์ที่ใช้ทำกระจกมีความบอบบาง จึงทำให้กระจกหนากรุกโก่งตัวได้

ในระหว่างการถอดเข้าออก จึงทำให้สวิตช์แม่เหล็กที่ทำจากหลอดแก้วบางตัวแตกหักและทำให้ผู้ดำเนินงานต้องเสียเวลาในการหาสาเหตุและทำการแก้ไข โดยการเปลี่ยนตัวใหม่เข้าไปแทน

ปัญหาที่สองคือการเกิดความผิดพลาดในการจับตัวมากซึ่งมีสาเหตุมาจากการออกแบบมือจับที่มีขนาดพอดีกับขนาดของตัวหมามากเกินไป ทำให้การวางตำแหน่งของตัวหมากต้องใช้ความแม่นยำสูง สาเหตุอีกอันหนึ่งคือการหลุดของตัวหมากเนื่องจากมือจับทำมาจากอลูมิเนียมทำให้เกิดการลื่นไถลเวลาจับ ซึ่งผู้ดำเนินงานได้ทำการแก้ไขโดยการติดแผ่นยางที่ปลายของมือจับเพื่อให้สามารถจับตัวหมากได้ดีขึ้น

ปัญหาที่สามคือความผิดพลาดของตำแหน่งในการหยิบจับตัวหมาก ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความคลาดเคลื่อนของตำแหน่งที่ใช้เนื่องจากเกิดความผิดพลาดในระหว่างการสอนให้แขนกลเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่ต้องการ สาเหตุอีกอันหนึ่งมาจากการติดตั้งแกนของข้อพับที่ไม่ได้ฉาก ทำให้แขนพาลาเลลเคลื่อนที่ไม่ตรงตำแหน่งที่โปรแกรมไว้เนื่องจากการขาดความสมดุลทำให้แรงโน้มถ่วงมีผลไม่เท่ากันในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งผู้ดำเนินงานได้ทำการปรับหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่สามารถจัดปัญหาให้หมดไปได้โดยสิ้นเชิง

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

1. มีความเข้าใจในส่วนประกอบของแขนกลและอุปกรณ์ควบคุมการทำงานแขนกล
2. มีความเข้าใจในการเขียนโปรแกรมการควบคุมแขนกลและ โปรแกรมเล่นหมากรุก
3. มีความเข้าใจในการเชื่อมต่ออุปกรณ์แขนกลและ ไมโครคอนโทรลเลอร์กับคอมพิวเตอร์
4. สามารถสร้างแขนกลที่คิดและตัดสินใจได้เองเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับแขนกลอุตสาหกรรมได้
5. นำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง
6. ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานเป็นทีมให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด
7. รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่สามารถเกิดขึ้นตลอดเวลา

5.4 แนวทางการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาแขนกลเล่นหมากรุกสามารถทำได้หลายส่วน ทั้งในด้านการออกแบบและการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแขนกล ตัวอย่างในการออกแบบเช่น การทำโครงสร้างขึ้นมารองรับตัวกระดานหมากรุกเพื่อไม่ให้กระดานสามารถไถ่ตัวได้ ซึ่งสามารถจัดปัญหาการแตกหักของอุปกรณ์สวิตช์แม่เหล็กได้ การออกแบบมือจับให้มีความยืดหยุ่นโดยใช้วัสดุอื่นแทนอลูมิเนียมเพื่อให้สามารถจับตัวหมากได้ดีขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มความละเอียดในการเคลื่อนที่ของแขนกลก็สามารถช่วยลดปัญหาของการหยิบจับตัวหมากที่ไม่ตรงตำแหน่งได้ การเพิ่มความละเอียดในการเคลื่อนที่ของแขนกลสามารถทำได้โดยการใช้ชุดเกียร์ทด ข้อดีของการใช้เกียร์ทดคือจะได้แรงบิดเพิ่มขึ้น ทำให้แรงโน้มถ่วงมีผลต่อการเคลื่อนที่ของแขนกลน้อยลง ซึ่งเป็นการลดปัญหาของแกนเอียงในทางอ้อม ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแขนกลสามารถทำได้โดยการเปลี่ยนโปรแกรมที่ใช้ควบคุมมอเตอร์เพื่อให้สามารถปรับความเร็วของมอเตอร์ได้ โดยให้มีการเร่งความเร็วของมอเตอร์เมื่อแขนกลเริ่มเคลื่อนที่และหน่วงความเร็วเมื่อแขนกลเคลื่อนที่ไปถึงตำแหน่งเป้าหมาย ซึ่งวิธีนี้จะทำให้มอเตอร์สามารถหมุนด้วยความเร็วที่สูงขึ้นและทำให้แขนกลสามารถตอบโต้กับผู้เล่นได้เร็วขึ้น

บรรณานุกรม

- [1] Fernandez, A., & Salmeron, A. (2008). BayesChess: A computer chess program based on Bayesian networks. *Pattern Recognition Letters* 29 , 1154–1159.
- [2] Greer, K. (2000). Computer chess move-ordering schemes. *Artificial Intelligence* 120 , 235–250.
- [3] Lazzeri, S. G., & Heller, R. (1996). AN INTELLIGENT CONSULTANT SYSTEM FOR CHESS. Master's Thesis Depmument of Elecurkal Enginondng and Computer Science The George Washington Univesity.
- [4] Olawale, J., Oludele, A., Ayodele, A., & Alejandro, N. M. (2007). Development of a Microcontroller Based. *Proceedings of the 2007 Computer Science and IT Education*, (pp. 549-557). Ilisan- Remo.
- [5] Sawhney, D., Khera, P., & Keskar, D. (2008). Robotic Arm with Four Degrees of Freedom. *Emerging Trends in Engineering and Technology*, (pp. 802-806).
- [6] เจตนา ปริกมาตร์, และ ณิชวุฒ เทพสถิตย์ศิลป์. (2550). แขนกล. *ปริญญานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*
- [7] เสถียร ธัญญศรีรัตน์, ddd, ddd, และ dd. (2541). การออกแบบสร้างและควบคุมแขนกลชนิดจุดต่อแบบหมุนด้วยโปรแกรมLabview. *ปริญญานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน.*
- [8] เสาวรส โสภกุล, ศุภกิจ ยืนสุข, และ พรทิวา ปะวะระะ. (2552). การประยุกต์ปัญญาประดิษฐ์ใช้ร่วมกับการพัฒนาเกม. *ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- [9] ไททัศน์ ชุมทอง, และ นนทโชติ ตั้งธีระคุณ. (2549). การควบคุมแบบป้อนกลับของแขนกลไฮดรอลิก. *วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*
- [10] ชวพล ดิเรกวัฒน์, วีระชัย เฉลยกล้า, และ ผศ.ดร.จักรกฤษณ์ ศุทธาภรณ์. (2551). แขนหุ่นยนต์บอกพิถัด. *ปริญญานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- [11] นิรุติ บุญส่ง, และ ศักรินทร์ สดใส. (2545). แขนกลควบคุมด้วยไมโครคอมพิวเตอร์. *ปริญญานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*
- [12] บุญเสริม กิจศิริกุล. (2539). คอมพิวเตอร์มหารุกไทย. *รายงานผลการประดิษฐ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- [13] ประโยชน์ รุจิรา, และ กมล โลจน์ พรหมผาง. (2550). มหารุกไทยบนกริดคอมพิวเตอร์. *ปริญญานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*
- [14] ปรีชา ลีอ่ำ, ปัญญพันธ์ แก้วมงคล, และ ปิยศิลป์ รัศมีพระพุทธา. (2551). แขนกลจับของ. *ปริญญานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมระบบควบคุม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*

- [15] พ.อ.ต.ภูษิต บุญยทรัพย์, ศ.อ.พัลลภ ร่อนในเมื่อ, และ นิตินันท์ วงษ์วาสน์. (2550). แขนก 3 แกน. ปรินิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [16] วรุตม์ ชันศิริ, วัชรพล สุตตเขตต์, และ อนุวัฒน์ คนทัตตานนท์. (2550). แขนกกล. ปรินิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [17] วิฒนพงษ์ วิภูษณวรรณ, และ อาหาร แก้วเจริญรุ่งเรือง. (2543). แขนกฉบับของ. ปรินิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมระบบควบคุม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [18] สวัสดิ์ลักษณ์ ยอดศรีทอง, และ อัครพล จินาพันธ์. (2550). โปรแกรมจำลองการทำงานของแขนกล. ปรินิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- [19] สัมพัทธ์ วรรณวิไลรัตน์, dd, ddd, และ ddd. (2550). แขนกคัดแยกวัตถุ. ปรินิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์เชิงกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [20] สิทธิชัย กลิ่นประยงค์, และ สดมภ์วระ ประกอบพานิชย์. (2548). โครงการพัฒนาโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์โดยใช้คอมพิวเตอร์. ปรินิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

